

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Mobi Banke ad Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja Mobi Banke ad Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoje od:

- bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine:

- bilansa uspeha;
- izveštaja o ostalom rezultatu;
- izveštaja o promenama na kapitalu;
- izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izveštaja Banke na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine, izvršio je drugi revizor koji je 14. aprila 2022. godine izrazio pozitivno mišljenje na te finansijske izveštaje.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. godine.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Banci i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 10. april 2023. godine

MOBI BANKA A.D. BEOGRAD

**FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
31. DECEMBAR 2022. GODINE**

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
31. DECEMBAR 2022. GODINE

SADRŽAJ	Page
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	1
Izveštaj o ostalom rezultatu	2
Bilans stanja	3
Izveštaj o tokovima gotovine	4
Izveštaj o promenama na kapitalu	5
Napomene uz finansijske izveštaje	6 - 89
Prilog: Godišnji izveštaj o poslovanju	

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata	4	1.488.471	1.244.070
Rashodi od kamata	4	(197.715)	(193.826)
Neto prihod po osnovu kamata		1.290.756	1.050.244
Prihodi od naknada i provizija	5	1.570.462	1.301.304
Rashodi od naknada i provizija	5	(733.630)	(718.645)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		836.832	582.659
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	(1.683)	(2.680)
Neto gubitak po osnovu prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti		-	(6.264)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule		1.500	711
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	7	(231.800)	(95.349)
Ostali poslovnih prihodi		3.281	2.443
Ukupan neto poslovni prihod		1.898.886	1.531.764
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	(943.963)	(941.295)
Troškovi amortizacije	9	(172.879)	(214.616)
Ostali prihodi	10	13.056	62.299
Ostali rashodi	11	(766.509)	(850.677)
Dobitak / (Gubitak) pre oporezivanja		28.591	(412.525)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	12	-	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza	12	-	-
Dobitak/(Gubitak) nakon oporezivanja		28.591	(412.525)

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 30.03.2023. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Milka Rajčević
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

(U hiljadama dinara)

	2022.	2021.
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA	28.591	(412.525)
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Aktuarski dobici/(gubici)	(269)	382
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Negativni efekti promene dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(95.903)	(97.088)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat	1.250	8.812
Ukupan ostali rezultat perioda	(94.922)	(87.894)
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	(66.331)	(500.419)

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 30.03.2023. godine

 Aleksandar Bogdanović
 Predsednik Izvršnog odbora

 Milka Rajčević
 Član Izvršnog odbora

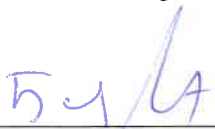
BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomene</u>	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	13	6.309.374	6.242.317
Hartije od vrednosti	14	6.303.166	6.231.353
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15	1.524.909	1.334.357
Kredit i potraživanja od komitenata	16	12.057.157	9.889.469
Nematerijalna imovina	17	128.537	171.834
Nekretnine, postrojenja i oprema	18	394.440	344.567
Tekuća poreska sredstva		4	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	19	21.407	21.399
Ostala sredstva	20	416.314	256.332
Ukupno aktiva		27.155.308	24.491.632
Obaveze			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21	1.813.480	1.417.015
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	22	20.869.738	18.537.017
Rezervisanja	23	153.244	119.584
Odložene poreske obaveze	12	342	1.593
Ostale obaveze	24	750.109	781.697
Ukupno obaveze		23.586.913	20.856.906
Kapital	25		
Akcijski kapital		10.280.853	10.280.853
Akumulirani Dobitak		(6.601.839)	(6.630.430)
Nerealizovani gubici		(110.619)	(15.697)
Ukupno kapital		3.568.395	3.634.726
Ukupno pasiva		27.155.308	24.491.632

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 30.03.2023. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Milka Rajčević
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

u periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	2022	2021 korigovano
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.891.750	2.627.130
Prilivi od kamata	1.672.670	1.531.537
Prilivi od naknada	1.124.324	878.388
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	94.756	217.205
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2.866.861)	(2.584.611)
Odlivi po osnovu kamata	(177.393)	(191.667)
Odlivi po osnovu naknada	(460.393)	(456.965)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(991.004)	(925.685)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(74.869)	(64.114)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(1.163.202)	(946.180)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	24.889	42.519
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	2.667.131	792.851
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	2.667.131	792.851
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(2.537.034)	(210.657)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(2.537.034)	(210.657)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	154.986	624.713
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	1.470.805
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	1.470.774
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	-	31
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(132.003)	(89.828)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(32.835)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(99.168)	(89.828)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(132.003)	1.380.977
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(55.666)	(48.472)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(55.666)	(48.472)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(55.666)	(48.472)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	5.558.881	4.890.786
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(5.591.564)	(2.933.568)
NETO (SMANJENJE)/POVEĆANJE GOTOVINE	(32.683)	1.957.218
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	6.563.606	4.605.777
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	1.500	611
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	6.532.423	6.563.606

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 30.03.2023. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Milka Rajčević
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

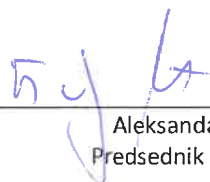
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

(U hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Dobitak/ (Gubitak)	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	10.280.853	72.197	(6.217.905)	4.135.145
Gubitak tekuće godine	-	-	(412.525)	(412.525)
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	(87.894)	-	(87.894)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	10.280.853	(15.697)	(6.630.430)	3.634.726
Početno stanje na dan 1. januara 2022. godine	10.280.853	(15.697)	(6.630.430)	3.634.726
Dobitak tekuće godine	-	-	28.591	28.591
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	(94.922)	-	(94.922)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	10.280.853	(110.619)	(6.601.839)	3.568.395

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 30.03.2023. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Milka Rajčević
Član Izvršnog odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCIMA

Mobi banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana kao akcionarsko društvo 15. maja 1996. godine u skladu sa Odlukom o osnivanju od 25. aprila 1996. godine. Naziv Banke prilikom osnivanja bio je Alco banka a.d., Beograd.

Banka je registrovana kod Privrednog suda u Beogradu, pod brojem Fi-8660/96 15. maja 1996. godine u registarskom ulošku I-76963-00. Narodna banka Jugoslavije je rešenjem br. 346 od 24. aprila 1996. godine izdala dozvolu za rad Banke.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta depozita;
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita;
- devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
- garancijske poslove;
- depo poslove;
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti;
- obavljanje platnog prometa;
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti;
- kupovinu i naplatu potraživanja;
- poslove finansijskog inženjeringa i konsaltinga i
- pružanje drugih finansijskih usluga.

U junu 2007. godine, sve akcije Banke (100%) preuzelo je društvo KBC Insurance NV, Belgija, čiji matični entitet grupe je KBC Group NV, Belgija i banka je promenila naziv u KBC banka a.d., Beograd.

U decembru 2013. godine akcije KBC banke a.d., Beograd preuzete su od strane Telenor Danmark Holding A/S, Danska, deo Telenor Grupe sa sedištem u Norveškoj. Banka je 09. maja 2014. godine promejala naziv u Telenor banka a.d., Beograd. Telenor banka je potpuno promenila model poslovanja. 10. septembra 2014. godine i zvanično je predstavljena u javnosti Telenor banka kao prva on line mobilna banka u regionu sa novim modelom poslovanja. U fokusu nove strategije je pružanje inovativnih finansijskih usluga fizičkim licima iz domena internet i mobilnog bankarstva. Komunikaciju sa korisnicima banka obavlja preko internet i mobilne aplikacije kao i mreže Telenor prodavnica u Srbiji.

U februaru 2019. godine izvršen je transfer akcija između Telenor Danemark Holdinga i PPF Financial Holdings B.V. sa sedištem u Holandiji, a PPF Financial Holdings B.V. postao je 100% vlasnik banke. PPF Financial Holding B.V u svom sastavu ima finansijske institucije u centralnoj i istočnoj Evropi, Aziji i SAD-u, a deo je PP Group N.V. jedne od najvećih investicionih grupa u centralnoj i istočnoj Evropi sa investicijama u različitim industrijama. Banka je promenila naziv 2019 godine u Mobi banka a.d., Beograd.

Model poslovanja banke nije promenjen nakon promene vlasničke strukture, banka je i dalje usmerena na pružanje finansijskih usluga fizičkim licima prvenstveno kroz on-line kanale.

Banka je svoje poslovanje obavljala preko sedišta u Novom Beogradu, Omladinskih brigada br. 90v i jednoj ekspozituri sa sedištem na istoj adresi.

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 566 zaposlena (31. decembra 2021. godine: 532 zaposlena).

Matični broj Banke je 17138669. Poreski identifikacioni broj Banke je 100000049.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 93/20).

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za sledeće stavke koje se vrednuju po fer vrednosti:

- finansijskih sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha
- sredstava namenjenih prodaji iskazanih po fer vrednosti.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara (RSD '000), osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

(a) Korekcija greške prethodnog perioda

Banka je u 2021. godini prezentovala plaćanja obaveza po osnovu lizinga i prilive od ulaganja u investicione hartije od vrednosti kao tokove gotovine iz poslovnih aktivnosti u Izveštaju o tokovima gotovine.

U toku 2022. godine Banka je promenila način prezentovanja prethodno opisanih tokova gotovine, na način da su plaćanja obaveza po osnovu lizinga prikazana kao tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja, a prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti kao tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja.

U skladu sa tim Banka je izvršila korekciju relevantnih pozicija u Izveštaju o tokovima gotovine za uporedni period koji je završen 31. decembra 2021. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)****(a) Korekcija greške prethodnog perioda (nastavak)**

U sledećoj tabeli prikazani su efekti korekcije na finansijske izveštaje Banke na dan 31. decembra 2021:

	2021	Korekcija	2021 (korigovano)
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2.633.083)	48.472	(2.584.611)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(994.652)	48.472	(946.180)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	(5.953)	48.472	42.519
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	1.260.117	(1.470.774)	(210.657)
Povećanje (smanjenje) potraživanja po osnovu hartija od vrednosti, derivata i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	1.470.774	(1.470.774)	-
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.047.015	(1.422.302)	624.713
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	31	1.470.774	1.470.805
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	1.470.774	1.470.774
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(89.797)	1.470.774	1.380.977
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	(48.472)	(48.472)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	-	(48.472)	(48.472)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	(48.472)	(48.472)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	3.420.012	1.470.774	4.890.786
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(1.462.794)	(1.470.774)	(2.933.568)

(b) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

(c) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu od 1. januara 2022.

- MRS 37 (Dopune) – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora: izmene MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, koje pojašnjavaju vrste troškova koje kompanija uključuje kao „troškove ispunjenja ugovora“ kada procenjuje da li je ugovor težak. Amandmani pojašnjavaju da 'troškovi ispunjenja ugovora' obuhvataju inkrementalni troškove (npr. direktni rad i materijali) i alokaciju drugih direktnih troškova (npr. alokaciju naknade za amortizaciju za stavku nekretnina, postrojenja i opreme koja se koristi za ispunjenje ugovora).
- MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune):
 - Prihodi od prodaje predmeta pre nego što povezani predmeti nekretnina, postrojenja i opreme budu dostupni za upotrebu treba da se priznaju u bilansu uspeha, zajedno sa troškovima proizvodnje tih artikala. MRS 2 Zalihe treba primeniti u identifikaciji i merenju ovih troškova proizvodnje.
 - Amandmani takođe pojašnjavaju da testiranje da li neki predmet LZO funkcioniše ispravno znači procenu njegovog tehničkog i fizičkog učinka, a ne procenu njegovog finansijskog učinka – npr. procenjujući da li su nekretnine, postrojenja i opreme postigla određeni nivo operativne marže.
 - Nema zahteva za obelodanjivanjem za prodaju stavki koje su rezultat redovnih aktivnosti kompanije: zahtevi za obelodanjivanje MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima i MRS 2 će se primenjivati u takvim slučajevima.
- MSFI 3 – Poslovne kombinacije – usklađivanje sa konceptualnim okvirom.

Nema efekta na finansijske izveštaje Banke po osnovu pomenutih izmena.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

(d) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu*

- MSFI 17 Ugovori o osiguranju : Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)
 - 1. januara 2023. godine, datum stupanja na snagu MSFI 17 i izuzeće od primene MSFI 9.
 - Kreditne kartice i slični proizvodi koji obezbeđuju pokriće osiguranja: većina kompanija koje izdaju ove proizvode će moći da nastavi sa svojim postojećim računovodstvom, osim ako osiguranje nije ugovorna karakteristika, što olakšava primenu za neosiguravače.
 - Ugovori o zajmu koji ispunjavaju definiciju osiguranja, ali ograničavaju nadoknadu za osigurane slučajeve na iznos koji je inače potreban da bi se izmirila obaveza osiguranika nastala ugovorom: Kompanije koje izdaju takve kredite – npr. zajam sa odricanjem u slučaju smrti – imate opciju da primenite MSFI 9 ili MSFI 17, smanjujući uticaj MSFI 17 na neosiguravače.
 - Izbor računovodstvene politike za periodično izveštavanje: Kompanije će izabrati da primenjuju ili pristup „od perioda do perioda“ ili „od godine do datuma“, omogućavajući veću mogućnost doslednosti sa trenutnom praksom i podružnicama da usklade izveštavanje sa svojim matičnim preduzećem: Usluge ugovora o osiguranju sada uključuju usluge osiguranja i investicije.
 - Usluge ugovora o osiguranju sada uključuju i usluge osiguranja i usluge ulaganja: pojavljivanje prihoda i profita bolje će odražavati učinak širokog spektra proizvoda osiguranja i usluga koje pružaju klijentima.
 - Računovodstvo imovine i obaveza pre priznavanja povezane grupe ugovora:
 - lociranje novčanih tokova sticanja osiguranja budućim grupama za obnavljanje smanjuje rizik da grupe postanu opterećujuće isključivo zbog troškova nabavke plaćenih u vezi sa budućim obnavljanjima.
 - Alokacija se revidira u svakom izveštajnom periodu kako bi se odrazile sve promene u pretpostavkama koje određuju inpute za metod alokacije koji se koristi, sve dok se svi ugovori ne dodaju grupi.
 - Kompanije sada treba da procene svaki period nadoknadivost novčanih tokova sticanja osiguranja obično na detaljnijem nivou nego što se danas primenjuje.

Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja i MSFI Izveštaj iz prakse 2: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)

Izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene daju smernice o primeni koncepta procene materijalnosti na obelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmene MRS 1 zamenjuju zahtev za obelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtevom za obelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primeri su dodati u Izveštaj iz prakse kako bi pomogli u primeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procena o obelodanjivanju računovodstvenih politika. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

(d) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu (nastavak)*

- MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procenama i greške: Definicija računovodstvenih procena (Dopune)

Izmene stupaju na snagu za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu i primenjuju se na promene u računovodstvenim politikama i promene računovodstvenih procena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su predmet nesigurnosti pri odmeravanju.

Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promene u računovodstvenim procenama i kako se one razlikuju od promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 12 Porez na dobit: Odloženi porezi koji nastaju u vezi sa sredstvima i obavezama koje proističu iz jedne transakcije (Dopune)

Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U maju 2021. godine, Odbor je izdao dopune MRS 12, koji sužavaju obim izuzetka za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe. Prema izmenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje lizing sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za povlačenje imovine iz upotrebe i imovine koja se povlači iz upotrebe) dovode do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Rukovodstvo Banke razmatra uticaj pomenutih dopuna na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 16 Zakupi: Obaveza zakupa i povratni zakup (Dopune)

Prilikom početnog priznavanja, prodavac-zakupac uključuje varijabilna plaćanja zakupa kada meri obavezu zakupa koja proističe iz transakcije prodaje i povratnog zakupa. Nakon početnog priznavanja, prodavac-zakupac primenjuje opšte zahteve za naknadno računovodstvo obaveze po zakupu tako da ne priznaje nikakav dobitak ili gubitak u vezi sa pravom korišćenja koje zadržava. Prodavac-zakupac može usvojiti različite pristupe koji zadovoljavaju nove zahteve o naknadnom merenju. Izmene stupaju na snagu od 01. januara 2024. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)

(d) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu (nastavak)*

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja : Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih i dugoročnih (Dopune)

Prema postojećim zahtevima MRS 1, kompanije klasifikuju obavezu kao tekuću kada nemaju bezuslovno pravo da odlože izmirenje najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) je uklonio zahtev da pravo bude bezuslovno i umesto toga sada zahteva da pravo na odlaganje poravnjenja mora postojati na datum izveštavanja i da ima suštinu.

Kompanija će klasifikovati obavezu kao dugotrajnu ako ima pravo da odloži izmirenje najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Ovo pravo može biti predmet toga da kompanija poštuje uslove (ugovore) navedene u kreditnom aranžmanu. Obveze koje kompanija mora da poštuje nakon datuma izveštavanja (tj. buduće obaveze) ne utiču na klasifikaciju obaveze na taj datum. Međutim, kada dugotrajne obaveze podležu budućim obavezama, kompanije će sada morati da obelodane informacije kako bi pomogle korisnicima da shvate rizik da bi te obaveze mogle da postanu otpлатive u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Izmenama se takođe pojašnjava kako kompanija klasifikuje obavezu koja se može izmiriti u sopstvenim akcijama – npr. konvertibilni dug. Kada obaveza uključuje opciju konverzije druge ugovorne strane koja uključuje prenos sopstvenih instrumenata kapitala kompanije, opcija konverzije se priznaje ili kao kapital ili kao obaveza odvojeno od obaveze domaćina prema MRS 32 Finansijski instrumenti: Prezentacija. IASB je sada razjasnio da kada kompanija klasifikuje domaću obavezu kao tekuću ili dugoročnu, može zanemariti samo one opcije konverzije koje su priznate kao kapital.

Izmene stupaju na snagu od 01. januara 2024. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

- MSFi 10 I MRS 28i: Prodaja ili uščešće imovine između investitora i njegovog pridruženog ili zajedničkog preduzeća (Dopune)

Dopuna zahteva da ukupan dobitak bude priznat kada preneto sredstvo zadovoljava definiciju poslovanja u skladu sa MSFI 3 Poslovne kombinacije.

Datum stupanja na snagu ovih amandmana je odložen na neodređeno. Ne očekuje se da će ove dopune imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke.

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2021. godinu koji su bili predmet revizije. Osim za reklasifikacije prezentovane u napomeni 2.1.a nije bilo drugih promena. Takođe u odnosu na obavljene godišnje finansijske izveštaje Banke za 2021. godinu prilagođena su i izmenjena određena obelodanjivanja u ovim finansijskim izveštajima u cilju bolje prezentacije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti kao i finansijske instrumente vrednovane po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi. Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta se tretiraju kao korekcije efektivne kamatne stope, osim kada se finansijski instrument odmerava po fer vrednosti, pri čemu se promena u fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha. U tim slučajevima, naknade se priznaju kao prihod ili rashod prilikom početnog priznavanja instrumenta. Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju naknade koje prima Banka vezano za kreiranje ili sticanje finansijskog sredstva. Takve naknade mogu da uključe nadoknadu za aktivnosti kao što su procena finansijskog stanja dužnika, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih aranžmana obezbeđenja, pregovaranje oko uslova instrumenta, sačinjavanje i obrada dokumentacije i zaključenje transakcije. Takve naknade su sastavni deo generisanja učešća u rezultirajućem finansijskom instrumentu. Naknada se smatra blisko povezanom sa efektivnom kamatnom stopom, osim ako se ne može jasno pokazati da se odnosi na određenu uslugu u skladu sa IFRS 15.

Prihodi od kamate na finansijska sredstva koja su obezvređena pri inicijalnom priznavanju ili su naknadno obezvređena, priznaje se na neto osnovi, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost obezvređenih finansijskih sredstava.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija sastoje se od naknada i provizija za pružanje finansijskih usluga, osim onih koje se odnose na nastanak finansijskog sredstva ili obaveze, koje čine deo efektivnih prihoda/rashoda od kamata.

Naknade i provizije od finansijskih usluga obuhvataju platne usluge.

Prihodi od naknada i provizija se iskazuju u bilansu uspeha pošto Banka ispuni obavezu izvršenja koja je ugrađena u ugovor, u skladu sa pravilima „MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima“. Naročito:

- Ako je obaveza izvršenja ispunjena u određenom trenutku („vremenski trenutak“), odgovarajući prihod se priznaje u bilansu uspeha kada je usluga pružena.
- Ako je obaveza izvršenja ispunjena tokom vremena, pripadajući prihod se priznaje u bilansu uspeha periodu kako bi se prikazao napredak ispunjenja takve obaveze.

Transakcione naknade koje dolaze iz platnih usluga, razmene, transakcija u stranoj valuti se obično knjiže u trenutku kada je usluga pružena i odmah se povlače sa računa korisnika.

Naknade koje se odnose na tekuće upravljanje, administraciju kredita, usluge depozita i starateljstva, administraciju računa, usluge agencije, administraciju sindikacije kredita, upravljanje imovinom i platne kartice se obično priznaju tokom vremena tokom trajanja ugovora. Prihod se meri na pravolinijskoj osnovi i ravnomerno se raspoređuje tokom trajanja ugovora jer ovaj metod najbolje oslikava obavezu banke Banke da bude spremna za ispunjavanje zahteva klijenata. Ove usluge se uglavnom fakturišu redovno (obično mesečno), a odabrane usluge se fakturišu unapred.

Naknade u vezi sa datim kreditima, osim onih koje se odnose na odobravanje, a koje čine deo prihoda od efektivne kamate, ili se knjiže u trenutku kada je usluga pružena ili se priznaju tokom vremena tokom trajanja ugovora na osnovu vrsta pruženih usluga.

Visina prihoda vezanih za prihode od naknada i provizija utvrđuje se na osnovu ugovornih uslova. Varijabilnost koja bi imala uticaj na iznos koji Banka očekuje da primi obično nije predviđena za usluge koje Banka pruža.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (nastavak)

Ako se ugovor odnosi na različite robe/usluge koje se ne cene i ne naplaćuju na nivou pojedinačnih cena, prihod se raspoređuje između različitih obaveza proporcionalno pojedinačnoj ceni jedne isporučene stavke. Ovi iznosi će se stoga obračunati u bilansu uspeha na osnovu vremena izmirenja svake obaveze.

Ova okolnost, koja nije značajna, može se desiti u slučaju programa lojalnosti kupaca koji zahtevaju besplatno pružanje robe ili usluga, ili unovčavanjem cene koja nije po tržišnim uslovima, ako klijent dostigne određeni obim naknade, ili u slučaj programa za sticanje novih kupaca koji dodeljuju bonus cilju (u obliku proizvoda ili usluge) kada postane novi klijent. Samostalne prodajne cene besplatnih opcija za klijente određuju se metodom prilagođene tržišne procene. Ugovorna odgovornost koju daju opcije kupca nije materijalna.

3.3. Zakupi

Banka procenjuje da li ugovori predstavljaju ugovore o zakupu ili sadrže zakupe. Ukoliko ugovor prenosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovanog sredstva tokom perioda korišćenja u zamenu za naknadu, ugovor predstavlja ugovor o zakupu.

Banka kao zakupac

Banka primenjuje jedinstveni pristup priznavanja i merenja za sve zakupe iste klase sredstava, uključujući kratkoročni zakup i zakup imovine male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu zakupa i pravo korišćenja koje predstavlja pravo korišćenja konkretnog sredstva.

Pravo korišćenja

Banka priznaje sredstvo, pravo korišćenja, na dan početka zakupa odnosno na dan kada stiče pravo upotrebe sredstva. Pravo korišćenja meri se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrednosti uz prilagođavanje za svako ponovno merenje obaveza iz zakupa.

Nabavnu vrednost prava korišćenja sredstava u zakupu čini diskontovana vrednost budućih plaćanja obaveza za zakup, sva plaćanja izvršena u periodu pre prvog dana perioda zakupa umanjena eventualne podsticaje u vezi sa zakupom, svi početni troškovi u vezi konkretnog ugovora o zakupu i diskontovana vrednost procenjenih budućih troškova prilikom demontaže i uklanjanja imovine koja je predmet zakupa, ukoliko takvi troškovi postoje i ukoliko se mogu pouzdano proceniti.

Trošak amortizacije prava korišćenja uključuje iznos priznatih obaveza zakupa, početne direktne troškove vezane za zakup, plaćanja zakupa izvršena na ili pre datuma početka zakupa umanjenoj za primljene podsticaje za zakup. Pravo korišćenja amortizuje se proporcionalno u periodu korišćenja.

Prava korišćenja prikazana su u napomeni 18. Nekretnine, postrojenja i oprema i podložna su umanjenju vrednosti u skladu sa politikom Banke kako je opisano u Napomeni 3.15. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Zakupi (nastavak)

Obaveze po osnovu zakupa

Na dan početka zakupa Banka priznaje obaveze po osnovu zakupa merene po sadašnjoj vrednosti budućih plaćanja zakupa koja se vrše tokom trajanja zakupa isključujući porez na dodatu vrednost. Plaćanja zakupa uključuju fiksna plaćanja (umanjena za iznos podsticaja), promenljiva plaćanja zakupa koja zavise od indeksa ili stope i očekivani iznos rezidualne vrednosti. Promenljive zakupnine koje ne zavise od indeksa ili stope se priznaju kao rashodi u periodu u kome su nastali.

Buduća plaćanja se diskontuju po kamatnoj stopi sadržanoj u lizingu ako ta stopa može lako da se utvrdi. U slučajevima kad ta kamatna stopa ne može lako da se utvrdi primenjuje se inkrementalna kamatna stopa pozajmljivanja za korisnika lizinga.

Obaveze po osnovu lizinga prikazane su bilansnoj poziciji Ostale obaveze (Napomena 24).

Banka kao zakupodavac

Zakupi u kojima Banka ne prenosi sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad konkretnim sredstvom, klasifikuje se kao operativni lizing. Prihodi od zakupa se obračunavaju proporcionalno u periodu zakupa i uključuju se u operativne prihode u bilansu uspeha. Početni direktni troškovi zaključivanja ugovora o zakupu priznaju se tokom trajanja zakupa na istoj osnovi kao i prihod od zakupa. Privremene zakupnine se priznaju kao prihod u periodu u kome pripadaju.

3.4. Preračun stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2, finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 33).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti ili valutnoj klauzuli i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, odnosno valutnoj klauzuli evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule (Napomena 6).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze ukoliko se kalsifikuju po amortizovanoj vrednosti ili fer kroz ostali ukupan rezultat. Finansijski instrumenti koji se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se se vrednuju po fer vrednosti, a troškovi transakcije se se direktno priznaju u bilansu uspeha.

Cena transakcije odnosno fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument, obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, mogu postojati slučajevi u kojima je Banka može utvrditi da je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju drugačija od cene transakcije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

U tom slučaju, Banka u momentu inicijalnog priznavanja priznaje dobitak ili gubitak kao razliku između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i cene transakcije.

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze ukoliko se kalsifikuju po amortizovanoj vrednosti ili fer kroz ostali ukupan rezultat. Finansijski instrumenti koji se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se se vrednuju po fer vrednosti, a troškovi transakcije se se direktno priznaju u bilansu uspeha.

Cena transakcije odnosno fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument, obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, mogu postojati slučajevi u kojima je Banka može utvrditi da je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju drugačija od cene transakcije.

U tom slučaju, Banka u momentu inicijalnog priznavanja priznaje dobitak ili gubitak kao razliku između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i cene transakcije.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja ili datum izmirivanja, odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja.

3.5.1. Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja vrši na osnovu testa poslovnog modela i SPPI testa.

U zavisnosti od poslovnog modela i rezultata SPPI testa finansijski instrumenti se vrednuju na sledeći način:

- Po amortizovanoj vrednosti – kada je poslovni model „Držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova“ i kada se novčani tokovi sastoje isključivo iz plaćanja glavnice i kamate.
- Po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat - kada je poslovni model „Držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje“ i kada se novčani tokovi sastoje isključivo iz plaćanja glavnice i kamate
- Po fer vrednosti kroz bilans uspeha – kod svih ostalih poslovnih modela uključujući trgovanje, upravljanje sredstvima na bazi fer vrednosti, maksimiziranje novčanih tokova kroz prodaju i slično.

Neto dobiti i gubici priznaju se odvojeno za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Neto dobiti i gubici priznaju se takođe odvojeno za finansijska sredstva i finansijske obaveze koji se klasifikuju po amortizovanoj vrednosti, investicije u instrumente kapitala koji se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat kao i finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat pri čemu se odvojeno prikauzje iznos dobitaka i gubitaka koji se priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu tokom perioda i iznos koji reklasifikovan u bilans uspeha prilikom prestanka priznavanja.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate priznaju se u ukupnom iznosu izračunatom metodom efektivne kamatne stope za sva finansijska sredstva i finansijske obaveze koje se mere po amortizovanom trošku i po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.1. Klasifikacija finansijskih instrumenata (nastavak)

Poslovni model

Poslovni model se odnosi na način kako Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima u cilju sticanja novčanih tokova. Određen je na nivou koji oslikava način na koji se upravlja grupama finansijskih sredstava zajedno, kako bi se ostvario određeni poslovni cilj, a na nivou pojedinih portfolija što podrazumeva da Banka može imati više od jednog poslovnog modela za upravljanje finansijskim instrumentima. Obično se ogleda kroz aktivnosti koje Banka preduzima da bi ostvarila ciljeve svog poslovnog modela.

Banka procenjuje sve relevantne i objektivne dokaze dostupne na dan procene da bi utvrdila poslovni model za određena finansijska sredstva.

Za potrebe analize poslovnog modela ukupan portfolio finansijskih instrumenata grupisan je u sledeće kategorije:

- Portfolio kredita kojim banka upravlja po modelu "Držanja radi prikupljanja" - upravlja se u cilju stvaranja novčanih tokova naplatom glavnice i kamate tokom životnog ciklusa instrumenta.
- Portfolio kratkoročnih obveznica Republike Srbije kojim banka takođe upravlja po modelu "Držanja radi prikupljanja" - upravlja se u cilju stvaranja novčanih tokova naplatom glavnice i kamate.
- Portfolio dugoročnih obveznica Republike Srbije podeljen je u segment koji se drži radi prikupljanja novčanih tokova naplatom kamate i glavnice i segment koji se drži radi prikupljanja novčanih tokova naplatom kamate i glavnice i radi prodaje. Prilikom svake pojedinačne kupovine dugoročnih obveznica menadžment Banke razmatra ciljeve i svrhu investicije te se u skladu sa tim definiše klasifikacija.
- Ostali finansijski instrumenti podrazumevaju derivative koji se u skladu sa IFRS 9 mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha i ostala sredstva i obaveze koji predstavljaju finansijske instrumente mere po amortizovanom trošku.

Reklasifikacije

Ukoliko Banka menja poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima treba da reklasifikuje sva finansijska sredstva na koja ta promena utiče.

Reklasifikacija se primenjuje prospektivno od datuma reklasifikacije. Banka ne treba da preračuna prethodno priznate dobitke, gubitke (uključujući dobitke ili gubitke po osnovu umanjenja vrednosti) ili kamatu.

Ako se finansijsko sredstvo reklasifikuje iz kategorije merenja po amortizovanoj vrednosti u kategoriju merenja po fer vrednosti kroz bilans uspeha, svaki dobitak ili gubitak koji proizilazi iz razlike između prethodnog amortizovanog troška finansijskog sredstva i fer vrednosti se priznaje u dobit ili gubitak. Njegova fer vrednost se meri na dan reklasifikacije.

Ako se finansijsko sredstvo reklasifikuje iz kategorije merenja po amortizovanoj vrednosti u kategoriju merenja po ostalom sveobuhvatnom prihodu, svaki dobitak ili gubitak koji proizilazi iz razlike između prethodnog amortizovanog troška finansijskog sredstva i fer vrednosti se priznaje u ostalom sveobuhvatnom prihodu. Njegova fer vrednost se meri na dan reklasifikacije.

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha u kategoriju odmeravanja po amortizovanoj vrednosti, njegova fer vrednost na datum reklasifikacije postaje njegova nova bruto knjigovodstvena vrednost.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.5.1. Klasifikacija finansijskih instrumenata (nastavak)**

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat u kategoriju odmeravanja po amortizovanoj vrednosti, to finansijsko sredstvo se reklasifikuje po fer vrednosti na datum reklasifikacije. Kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu, se uklanja iz kapitala i koriguje u odnosu na fer vrednost finansijskog sredstva na datum reklasifikacije. Finansijsko sredstvo se odmerava na datum reklasifikacije kao da je oduvek bilo odmereno po amortizovanoj vrednosti.

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha u kategoriju odmeravanja po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, finansijsko sredstvo nastavlja da se odmerava po fer vrednosti.

Ako se reklasifikuje finansijsko sredstvo iz kategorije odmeravanja po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat u kategoriju odmeravanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijsko sredstvo nastavlja da se odmerava po fer vrednosti. Kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha kao korekcija po osnovu reklasifikacije na datum reklasifikacije.

3.5.2. Priznavanje i merenje finansijskih obaveza

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

- Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.
- Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti.
- Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.
- Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.5.3. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.4. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupa finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- Došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili je
- Banka prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu;
- Banka ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim; i
- Izvršena je značajna modifikacija ugovorenih novčanih tokova.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva.

Kada se dužničko finansijsko sredstvo koje se meri po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat prestane da se priznaje, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznat u ostalom sveobuhvatnom prihodu se reklasifikuje iz kapitala u dobitak ili gubitak kao usklađivanje reklasifikacije.

Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima. Ako je razlika u sadašnjoj vrednosti novčanih tokova najmanje 10 %, onda se u svim slučajevima modifikacija treba dovesti do prestanka priznavanja starog i računovodstvenog evidentiranja novog finansijskog instrumenta. Ukoliko je razlika u sadašnjim vrednostima novčanih tokova manja od 10%, u tom slučaju Banka vrši kvalitativnu procenu radi analize da li su uslovi dva instrumenta znatno različiti. Kvalitativnom procenom se identifikuju značajne razlike u uslovima koji po svojoj prirodi nisu obuhvaćeni kvantitativnom procenom. Sama kvalitativna procena može zahtevati visok stepen procene zasnovan na činjenicama i okolnostima svakog pojedinačnog slučaja. Tom prilikom mogu biti uzete promene referentne valute kredita, način otplate i drugo. Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI”, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha. Nova obaveza predstavlja novi ugovor i priznaje se kao novi finansijski instrument.

Otpisi

Banka direktno smanjuje bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kada nema opravdana očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili njegov deo. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.5.4. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)***Modifikacije ugovorenih novčanih tokova*

Kada se ugovorni novčani tokovi finansijskog sredstva ponovo pregovaraju ili na drugi način modifikuju, a ponovno pregovaranje ili modifikacija ne rezultira prestankom priznavanja tog finansijskog sredstva, Banka će ponovo izračunati bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznati dobitak ili gubitak od modifikacije. u dobiti ili gubitku. Bruto knjigovodstveni iznos finansijskog sredstva se preračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili izmenjenih ugovorenih tokova gotovine koji su diskontovani po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva (ili efektivnoj kamatnoj stopi prilagođenoj kreditu za kupljene ili nastale kreditno obezvređene finansijske sredstva) ili, kada je primenljivo, revidiranu efektivnu kamatnu stopu izračunatu u skladu sa paragrafom 6.5.10 IFRS 9. Svi nastali troškovi ili naknade prilagođavaju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

3.5.5. Obezvređenje finansijskih sredstava

Prema konceptu očekivanog kreditnog gubitka koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava, Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti definisanom Metodologijom za ispravku vrednosti za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Za obaveze po kreditima i ugovore o finansijskim garancijama, datum kada banka postane strana u neopozivoj obavezi smatra se datumom početnog priznavanja u svrhu primene uslova obezvređenja.

Za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ispravka vrednosti se priznaje kao umanjenje bruto knjigovodstvene vrednosti u izveštaju o finansijskoj poziciji. Za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunata ispravka vrednosti se priznaje u ostalom sveobuhvatnom rezultatu i ne umanjuje knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva u bilansu stanja.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih manjkova gotovine) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, dok je sam manjak gotovine razlika između tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi. Za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi.

Za nepovučene obaveze po odobrenom kreditu, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci ako imalac obaveze po zajmu povuče sredstva zajma i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi ako se zajam povuče.

Banka obračunava na svaki datum izveštavanja ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja.

Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka tokom roka trajanja i predstavljaju manjkove gotovine tokom roka trajanja koji će rezultirati ako se dogodi neizvršenje u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili kraći period, ako je očekivani rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci), ponderisani verovatnoćom nastanka takvog neizvršenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)****3.5.5. Obezvređenje finansijskih sredstava (nastavak)**

Banka je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat. Detaljan opis klasifikacije po nivoima obezvređenja opisan je u napomeni 29.

3.5.6. Derivati

Derivati se priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i evidentiraju kao sredstva, ako je njihova fer vrednost pozitivna, ili kao obaveze, ako je njihova fer vrednost negativna. Promene fer vrednosti derivata se priznaju u bilansu uspeha.

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

3.6. Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera i licenci. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Osnovna sredstva Banke se sastoje od opreme, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i prava korišćenja.

Oprema je iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nekretnina i opreme na njihove rezidualne vrednosti tokom procenjenih korisnih vekova upotrebe.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Nematerijalna ulaganja (licence za softvere)	U roku važenja, a trajne licence 20%
Prava korišćenja sredstava u zakupu	U roku trajanja zakupa
Kompjuterska oprema	20% - 50%
Nameštaj	12,5% - 20%
Bankomati	14,3%
Motorna vozila	20%
Ulaganja u tuđe objekte	U roku važenja ugovora o zakupu
Ostala oprema	12,5% - 50%

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspeha u trenutku njihovog nastanka. Troškovi vezani za rekonstrukciju i poboljšanje, koji menjaju kapacitet ili namenu osnovnih sredstava, se kapitalizuju i uvećavaju nabavnu vrednost osnovnog sredstva.

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i, po potrebi, koriguje na datum svakog bilansa stanja. Promena u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvata se kao promena u računovodstvenim procenama.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015 i 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020), Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004 i 99/2010, 104/2018 i 8/2019) i Pravilnikom o amortizaciji stalnih sredstava koja se priznaje u poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 93/2019), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 12).

3.7. Obezvređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.8. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina (zemljište i građevinski objekti) nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po nižem iznosu od knjigovodstvene ili fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.9. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca. Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanja se prate po vrstama i mogu da se koriste samo za izdatke za koje su prvobitno bila priznata. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 26), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.10. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), revalorizacionih rezervi i akumuliranog gubitka (Napomena 25).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijske garancije

U posebnim slučajevima Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija.

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši. Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.12. Primanja zaposlenih

(a) Definisani planovi doprinosa

Banka obračunava i plaća doprinose za penziono i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom na bazi bruto zarada zaposlenih.

Troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u istom periodu kao i troškovi zarada na koje se odnose. Banka nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

(b) Dugoročne naknade zaposlenima - Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Pravilnikom o radu Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od tri prosečne mesečne zarade ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava. Aktuarski dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u okviru izveštaja o ostalom rezultatu.

3.13. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 i 112/2015, 113/2017, 95/2018 i 86/2019, 153/2020). Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene privremene i trajne razlike, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku do 30. juna naredne godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13. Porezi i doprinosi (nastavak)****(a) Porez na dobit (nastavak)**

Zakon o porezu na dobit pravnih lica obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznavao je do 2013. godine pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Poreska olakšica je ukinuta počev od 2014. godine, ali neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobitak iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. U svakoj od godina perioda prvo se primenjuje poreski kredit po osnovu ulaganja iz te godine, a zatim se, do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu, primenjuju preneti poreski krediti po redosledu ulaganja.

Poreski propisi u Republici Srbiji dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Poreski gubici iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanj enje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u periodu od 5 godina.

Tekuća poreska sredstva i obaveze koja se odnose na tekuću i prethodne poreske godine vrednovani su u iznosu za koji se očekuje da će biti povraćen odnosno plaćen nadležnim poreskim organima. Primenjene poreske stope korišćene pri obračunu tekućih poreskih sredstava i obaveza su propisane poreskim propisima primenljivim na dan bilansa stanja. Tekući porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala, takođe se evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/gubitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 11).

3.14. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 26). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.15. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka odmerava dugotrajno sredstvo klasifikovano kao namenjeno prodaji po knjigovodstvenoj vrednosti ili fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje u zavisnosti koja je niža.

Gubitak zbog obezvređenja se priznaje za svako početno ili naknadno umanjenje vrednosti sredstva na fer vrednost umanjenu za troškove prodaje. Banka priznaje dobit za svako naknadno povećanje fer vrednosti umanjene za troškove prodaje sredstva, ali ne iznad kumulativnog gubitka od obezvređenja koji je priznat bilo u skladu sa MSFI 5 ili ranije u skladu sa MRS 36 Umanjenje vrednosti imovine.

Dobitak ili gubitak koji ranije nije priznat do datuma prodaje dugotrajnog sredstva) priznaje se na datum prestanka priznavanja.

Banka ne amortizuje dugotrajna sredstva dok je klasifikovana kao namenjena prodaji.

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate. U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)****(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**

U skladu sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti Mobi bBanka na svaki datum bilansa stanja utvrđuje da li postoji neki objektivni dokaz da je kod nekog pojedinačnog finansijskog sredstva ili u grupi finansijskih sredstava došlo do događaja koji vode obezvređenju finansijskog sredstva i posledičnom obračunu ispravke vrednosti odnosno rezervisanja za vanbilansne stavke.

Stupanjem na snagu MSFI 9 uvodi se koncept očekivanog kreditnog gubitka koji bi Banka trebalo da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava u delokrugu ovog standarda. Očekivani kreditni gubici za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tj. sadašnju vrednost svih očekivanih manjkova ugovoreni novčanih tokova tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Kreditni portfolio Banke je segmentiran prema tipu proizvoda na sledeći način:

- Potraživanja od države i centralne banke
- Potraživanja od finansijskih institucija
- Krediti za uređaje
- Gotovinski krediti
- Kreditni limit i dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Nedoizvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Otkupljena potraživanja
- Ostala aktiva.

U okviru internog sistema za upravljanje rizikom, Banka koristi modele za merenje kreditnog rizika.

Za potrebe obračuna ispravke vrednosti, segmentacija kreditnog portfolija je izvršena prema bihejvioralnom tipu PD modela baziranom na internim informacijama o ponašanju, kao što su informacije o ponašanju u otplati kredita kod Banke, maksimalnom iznosu dospeća u poslednjih 12 meseci, prosečnim danima docnje u poslednjih 6 meseci, iskorišćenosti limita na svim proizvodima kreditnih kartica u poslednjih 6 meseci itd. Rejtinzi će se ažurirati mesečno.

Banka očekivane kreditne gubitke za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta obračunava po sledećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

Legenda parametara korišćenih u obračunu IBNR gubitka iz obezvređenja:

- ECL – očekivani kreditni gubitak za ukupan period trajanja (eng. Expected Credit Loss).
- EAD_t – izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default).
- MPD_t – marginalna verovatnoća neizmirenja (eng. Marginal Probability of Default).
- LGD_t – procenat gubitka usled neizvršenja obaveza (eng. Loss Given Default).
- DF_t – diskontni faktor zasnovan na efektivnoj kamatnoj stopi (eng. Discount Factor).

Metodologija za ispravke vrednosti se primenjuje i na bilansne i na vanbilansne rizike za sve kreditne izloženosti u bankarskoj knjizi. Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta i predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih manjkova novčanih tokova tokom roka trajanja finansijskog instrumenta koji će rezultirati ako se dogodi neizmirenje obaveza u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili u toku kraćeg perioda ako je očekivani preostali rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci) ponderisanih verovatnoćom nastanka događaja neizmirenja obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Pojedinačna procena

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine.

Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%.

Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

Na gore opisan način, vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u Nivou 3, koji prelaze definisani prag materijalnosti. Prag materijalnosti može varirati u zavisnosti od segmenta, a definiše ga odnosno odobrava Izvršni odbor banke došenjem zvanične pisane odluke. Važeći definisani prag materijalnosti na dan bilansa iznosi 6.000.000 dinara i utvrđuje se na osnovu ukupnih potraživanja od klijenta.

IFRS 9 povlači razliku između finansijskih instrumenata kod kojih je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja i finansijskih instrumenata kod kojih nije došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- pad od dve rejting kategorije u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta
- materijalno značajno kašnjenje od 30 i više dana

Procena obračuna ispravke vrednosti za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za:

- sve izloženost sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza, tj. statusom default-a;
- sve finansijske instrumente koji ispunjavaju definiciju POCI u skladu sa IFRS 9.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

Na svaki datum izveštavanja. Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak:

- očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja i nije identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (Nivo 1).
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (Nivo 2).
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako za taj finansijski instrument postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (Nivo 3) – materijalno značajno kašnjenje od 90 ili više dana.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Uticaj makro ekonomskog okruženja na očekivane kreditne gubitke

Tokom 2022. godine poslovno okruženje je bilo pogođeno posledicama COVID 19 pandemije a u većoj meri uticajem Rusko-Ukrajinskog konflikta što se odrazilo na makroekonomske pokazatelje, inflaciju, kamatne stope, pad BDP. U nastojanju da obezbedi adekvatne rezerve za uticaj navedenih faktora na očekivane kreditne gubitke banka Banka je proknjižila dodatnih 52,3 miliona dinara ispravke vrednosti kroz korekciju LGD sa 63.9% na 75% za segment stanovništva.

Knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava za koje je primenjena procena umanjenja vrednosti prikazane su u napomenama 13-16 i napomeni 20.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, određuju se procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove. Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata definisano je Metodologijom za utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata.

Fer vrednost finansijskih instrumenata prikazana je u napomeni 30.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Knjigovodstvena vrednost nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme prikazana je u napomenama 17 i 18.

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnjenja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Potencijalne obaveze koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Rezervisanja za sudske sporove prikazana su u napomeni 23 i 26.

(f) Odložena poreska sredstva

Banka priznaje odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih prenosivih poreskih gubitaka i prenosivih poreskih kredita do mere do koje je verovatno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da neiskorišćeni prenosivi poreski krediti i neiskorišćeni prenosivi poreski gubici budu iskorišćeni.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije poreskog planiranja (Napomena 12).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
Stanovništvo	765.727	548.638
Druga preduzeća	571.244	522.261
Republički organi i javni sektor	129.636	168.486
Banke	21.864	4.685
Ukupno	1.488.471	1.244.070
Rashodi kamata		
Stanovništvo	(65.258)	(49.725)
Druga preduzeća	(15.624)	(12.315)
Banke i finansijske institucije	(116.773)	(131.704)
Preduzetnici	(4)	(6)
Druga pravna lica	(56)	(76)
Ukupno	(197.715)	(193.826)
Dobitak po osnovu kamata	1.290.756	1.050.244

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2022.	2021.
Prihodi od kamata po osnovu:		
- kredita u dinarima	1.324.340	1.007.805
- hartija od vrednosti u dinarima	40.092	108.477
- ostalih plasmana	19.191	64.429
- hartija od vrednosti u stranoj valuti	91.495	60.331
- depozita	10.715	607
- depozita u stranoj valuti	2.638	2.421
Ukupno	1.488.471	1.244.070
Rashodi kamata po osnovu:		
- depozita u dinarima	(183.922)	(185.603)
- kredita u dinarima	(5.614)	(251)
- depozita u valuti	(2.377)	(1.413)
- zakupa	(5.802)	(6.559)
Ukupno	(197.715)	(193.826)
Dobitak po osnovu kamata	1.290.756	1.050.244

Na prihodima od kamata od kredita prikazani su prihodi od ukidanja modifikacija od moratorijuma u iznosu od 13.245 hiljada dinara u 2022. godini (52.740 hiljada dinara u 2021 godini).

Prihodi i rashodi od kamata obračunavaju se primenom metoda efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2022.	2021.
Prihodi po osnovu naknada i provizija		
Prihodi od naknada i provizija u dinarima	1.360.418	1.141.631
Prihodi od naknada i provizija u stranoj valuti	210.044	159.673
Ukupno	1.570.462	1.301.304
Rashodi od naknada i provizija		
Rashodi naknada i provizija u dinarima	(203.736)	(187.873)
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	(529.894)	(530.772)
Ukupno	(733.630)	(718.645)
Dobitak po osnovu naknada i provizija	836.832	582.659

U sledećoj tabeli, prihodi od naknada i provizija po osnovu ugovora sa klijentima mogu se analizirati prema sledećim vrstama usluga:

	2022.	2021.
Naknade po osnovu poslova sa platnim karticama	575.059	467.414
Naknade za usluge dinarskog platnog prometa i održavanja računa	521.000	474.085
Naknade za izdvanje potvrda i SMS obaveštenja	80.865	71.312
Naknade za usluge platnog prometa u stranoj valuti	56.208	36.464
Prihodi od ostalih naknada i provizija	3.368	2.379
Prihodi od kupoprodaje stranih sredstava plaćanja	333.962	249.650
Ukupno	1.570.462	1.301.304

Rashodi od naknada i provizija se mogu analizirati prema sledećim vrstama usluga:

	2022.	2021.
Rashodi po osnovu poslova sa platnim karticama	(567.206)	(557.058)
Rashodi za SMS obaveštenja	(58.317)	(45.723)
Naknade za usluge platnog prometa	(30.702)	(29.741)
Rashodi od kupoprodaje stranih sredstava plaćanja	(38.586)	(21.084)
Naknade za izveštaj kreditnog biroa	(6.933)	(50.139)
Naknade za garancije	(23.185)	(6.973)
Rashodi od ostalih naknada i provizija	(8.701)	(7.927)
Ukupno	(733.630)	(718.645)

6. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2022.	2021.
Pozitivne kursne razlike i efekti valutne klauzule	2.213.425	997.203
Negativne kursne razlike i efekti valutne klauzule	(2.211.925)	(996.492)
Neto prihodi od kursnih razlika	1.500	711

7. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2022.	2021.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 13)	136	228
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Napomena 14)	184	943
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	2.126	10.212
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 15)	10.630	3.606
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata (Napomena 16)	703.017	383.801
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja ostalih sredstava (Napomena 20)	4.344	9.313
Prihodi po osnovu umanjenja rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 23)	55.130	54.491
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	52.624	40.313
Ukupno	828.191	502.907
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Rashodi po osnovu obezvređenja gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 13)	(149)	(238)
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Napomena 14)	(3.122)	(5.496)
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	(1.418)	(1.363)
Rashodi po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 15)	(7.528)	(2.585)
Rashodi po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata (Napomena 16)	(968.238)	(530.974)
Rashodi po osnovu obezvređenja ostalih sredstava (Napomena 20)	(6.211)	(4.540)
Rashodi po osnovu rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 23)	(65.941)	(46.845)
Rashodi po osnovu direktnog otpisa nenaplativih potraživanja	(7.384)	(4.667)
Rashodi po osnovu modifikacije (Napomena 16)	-	(1.548)
Ukupno	(1.059.991)	(598.256)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(231.800)	(95.349)

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2022.	2021.
Troškovi zarada	(441.461)	(402.439)
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	(245.580)	(243.350)
Troškovi naknada zarada	(172.408)	(183.272)
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	(74.593)	(73.334)
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	(4.730)	(25.854)
Ostali lični rashodi	(4.054)	(11.577)
Rashodi rezervisanja za penzije (Napomena 23)	(1.137)	(1.469)
Ukupno	(943.963)	(941.295)

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2022.	2021.
Nematerijalnih ulaganja (Napomena 17)	(56.350)	(82.395)
Osnovnih sredstava (Napomena 18)	(59.104)	(76.920)
Prava korišćenja prostora	(57.425)	(55.301)
Ukupno	(172.879)	(214.616)

10. OSTALI PRIHODI

	2022.	2021.
Prihodi od podsticaja i promocija	5.856	41.150
Viškovi	2.690	-
Naplaćeni troškovi sudskih sporova	1.064	1.313
Prihodi iz prethodnih godina	1.611	12.228
Prihodi od ukidanja rezervacija po sudskim sporovima (napomena 23)	-	5.244
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	-	31
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	8	1
Ostali prihodi	1.827	2.332
Ukupno	13.056	62.299

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

11. OSTALI RASHODI

	2022.	2021.
Usluge korišćenja i održavanja softvera	193.992	256.481
Troškovi premije osiguranja	104.469	95.381
Usluge čuvanja i odžavanja osnovnih sredstava	81.662	58.954
Profesionalne usluge	74.288	84.508
Usluge transporta i čuvanja novca	48.120	45.375
Troškovi poreza i takse	43.684	30.814
Operativni troškovi u vezi kartičnog poslovanja	40.791	65.083
Troškovi telekomunikacija	37.134	32.893
Troškovi prodaje proizvoda banke	32.923	51.036
Troškovi marketinga	29.283	25.868
Rashodi rezervisanja po sudskim obavezama (napomena 23)	26.429	61.266
Troškovi službenog puta i stručnog usavršavanja	16.482	13.045
Troškovi reprezentacije	8.494	2.715
Troškovi materijala i energije	7.999	9.523
Članarine	5.012	4.519
Troškovi podrške platnom prometu	4.972	4.316
Novčane kazne i zatezne kamate	3.463	2.027
Troškovi zakupa	2.964	2.318
Nadoknada štete i manjak	2.211	768
Ostalo	2.137	3.015
Usluga call centra	-	1.539
Ukupno	766.509	850.677

12. POREZ NA DOBIT

(a) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2022.	2021.
Gubitak/(Dobitak) pre oporezivanja	(28.591)	412.525
Porez na dobit po stopi od 15% (2021: 15%)	4.289	(61.879)
Poreski efekti prihoda/rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(19.324)	(14.616)
Privremene razlike	(3.609)	3.827
Poreski gubitak perioda	(18.644)	(72.668)
Nepriзнata odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka po stopi od 15%	18.644	72.668
Ukupan poreski (rashod) / prihod	-	-

12. POREZ NA DOBIT (nastavak)**(b) Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze**

Promene na odloženim poreskim sredstvima/obavezama u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Stanje na dan 1. januara	(1.593)	(10.404)
Efekat odloženih poreskih obaveza evidentiran kroz revalorizacione rezerve	1.251	8.811
Stanje na dan 31. decembra	(342)	(1.593)

Odložene poreske obaveze nastaju po osnovu portfolia državnih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i aktuarskih dobitaka po osnovu rezervacija za otpremnine zaposlenima.

	31.12.2022.	31.12.2021.
Odložene poreske obaveze za efekte evidentirane kroz revalorizacione rezerve	(342)	(1.593)
Stanje na dan 31. decembra	(342)	(1.593)

Nepriznata odložena poreska sredstva

Imajući u vidu da je Banka beležila gubitke u prethodnim periodima, te da postoji neizvesnost u pogledu mogućnosti ostvarenja dobitka u narednoj poslovnoj godini, Banka nije priznala odložena poreska sredstva koja proizilaze iz privremenih razlika i poreskih gubitaka. Banka nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu gubitka ranijih godina u ukupnom iznosu od 366,130 hiljada dinara (2021. godine: 518,666 hiljada dinara) i odložena poreska sredstva po osnovu ostalih privremenih razlika između računovodstvene i poreske vrednosti sredstava i obaveza u 60.935 hiljada dinara (2021. godine: 52,990 hiljada dinara).

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (nastavak)

Prava na prenose neiskorišćenih poreskih gubitaka za koje nije priznato odloženo poresko sredstvo u bilansu stanja, ističu u sledećim godinama:

	31.12.2022.	31.12.2021.
2022. godine	-	171.180
2023. godine	100.760	100.760
2024. godine	75.281	75.281
2025. godine	98.778	98.778
2026. godine	72.667	72.667
2027. godine	18.644	-
	366.130	518.666

13. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Struktura gotovine i sredstava kod centralne banke:

	31.12.2022.	31.12.2021.
U dinarima		
Žiro račun	1.152.675	1.103.600
Gotovina u blagajni	567.122	524.602
Depoziti viškova likvidnih sredstava	2.816.740	2.998.970
Ukupno	4.536.537	4.627.172
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	810.948	721.539
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	961.327	893.685
Ukupno	1.772.275	1.615.224
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke		
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	728	75
Ukupno	6.309.540	6.242.471
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(166)	(154)
Stanje na dan 31. decembra	6.309.374	6.242.317
Promene na računima ispravke vrednosti:		
	2022.	2021.
Početno stanje	154	144
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	149	238
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(136)	(228)
Kursne razlike	(1)	-
Stanje na dan 31. decembra	166	154

14. HARTIJE OD VREDNOSTI

Hartije od vrednosti čine državne obveznice Republike Srbije

	31.12.2022.	31.12.2021.
U dinarima		
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	1.493.560	1.600.962
Ukupno	1.493.560	1.600.962
U valuti		
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	552.415	1.795.373
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	4.265.948	2.840.857
Ukupno	4.818.363	4.636.230
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8.757)	(5.839)
Stanje na dan 31. decembra	6.303.166	6.231.353

Promene na računima ispravke vrednosti za hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:

	2022.	2021.
Početno stanje	5.839	1.282
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	3.122	5.496
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(184)	(943)
Kursne razlike	(20)	4
Stanje na dan 31. decembra	8.757	5.839

15. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Devizni računi	1.184.938	1.214.895
Depoziti dati bankama	28.548	17.505
Namenski depoziti dati finansijskim organizacijama	311.668	105.312
Ukupno	1.525.154	1.337.712
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(245)	(3.355)
Stanje na dan 31. decembra	1.524.909	1.334.357

Promene na računima ispravke vrednosti:

	2022.	2021.
Početno stanje	3.355	4.376
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	7.528	2.585
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(10.630)	(3.606)
Kursne razlike	(8)	-
Stanje na dan 31. decembra	245	3.355

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA**(a) Pregled po vrstama kredita i potraživanja**

	31.12.2022.	31.12.2021.
Potraživanja za kamatu	93.728	66.219
Potraživanja za naknadu po kreditima	84.557	78.731
Dati krediti	12.715.058	10.149.507
Ostali plasmani	27.319	209.481
<i>Minus: Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope</i>	(460.801)	(345.235)
<i>Minus: Modifikacija kredita zbog moratorijuma (Napomena 7)</i>	(1.551)	(14.796)
Ukupno bruto iznos	12.458.310	10.143.907
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(401.153)	(254.438)
Stanje na dan 31. decembra	12.057.157	9.889.469

(b) Pregled po vrstama kredita

	31.12.2022.	31.12.2021.
Kredit po transakcionim računima	152.965	149.463
Potrošački krediti	6.267.061	5.963.997
Gotovinski krediti	4.536.039	2.707.997
Kreditne kartice	1.474.591	1.112.677
Ostali plasmani	27.654	209.773
Ukupno	12.458.310	10.143.907

(c) Sektorska struktura kredita i depozita

Kredit i depoziti od komitenata su u celosti plasirani sektoru stanovništva u 2021. i u 2022. godini.

(d) Promene na računima ispravke vrednosti datih kredita i depozita u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Početno stanje	254.438	183.605
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	968.238	530.974
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(703.017)	(383.801)
Prihodi od kamate na obezvređena potraživanja	3.197	3.592
Otpisi	(121.703)	(79.932)
Stanje na dan 31. decembra	401.153	254.438

(e) Promene na modifikacijama kredita zbog moratorijuma

	2022.	2021.
Početno stanje	14.796	65.988
Nove modifikacije (Napomena 7)	-	1.548
Ukidanje modifikacija (Napomena 4)	(13.245)	(52.740)
Stanje na dan 31. decembra	1.551	14.796

17. NEMATERIJALNA IMOVINA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Patenti, licence i softver	1.024.939	1.012.686
Akumulirana ispravka vrednosti nematerijalnih ulaganja	(896.402)	(840.852)

Stanje na dan 31. decembra	128.537	171.834
-----------------------------------	----------------	----------------

Promene na nematerijalnim ulaganjima:

	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Nematerijalna ulaganja - softver	Ukupno nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2021. godine	37.305	939.566	976.871
Nabavke u toku godine	49.612	-	49.612
Prenos sa sredstava u pripremi	(49.043)	49.043	-
Otuđenja i rashodovanja		(13.797)	(13.797)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	37.874	974.812	1.012.686
Nabavke u toku godine	13.053	-	13.053
Prenos sa sredstava u pripremi	(19.451)	20.597	1.146
Otuđenja i rashodovanja	-	(800)	(800)
Prenosi na operativne troškove	(1.146)	-	(1.146)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	30.330	994.609	1.024.939
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
1. januar 2021. godine	-	772.251	772.251
Amortizacija (Napomena 9)	-	82.395	82.395
Otuđenja i rashodovanja		(13.794)	(13.794)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	-	840.852	840.852
Amortizacija (Napomena 9)	-	56.350	56.350
Otuđenja i rashodovanja		(800)	(800)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	-	896.402	896.402
SADAŠNJA VREDNOST NA DAN:			
- 31. decembra 2022. godine	30.330	98.207	128.537
- 31. decembra 2021. godine	37.874	133.960	171.834

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA**Osnovna sredstva**

	31.12.2022.	31.12.2021.
Oprema	780.821	761.810
Osnovna sredstva u pripremi	63.421	9.939
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	24.869	24.822
Pravo korišćenja prostora u zakupu (Napomena 27)	407.902	362.337
Ukupno nabavna vrednost	1.277.013	1.158.908
Akumulirana ispravka vrednosti osnovnih sredstava	(882.573)	(814.341)
Ukupno sadašnja vrednost na dan 31. decembra	394.440	344.567

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima i pravima korišćenja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Računarska oprema	Ostala oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Prava korišćenja - zakup prostora	Pravo korišćenja - automobila	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2021. godine	317.136	442.847	1.039	22.577	336.958	1.151	1.121.708
Nabavke u toku godine	-	-	40.346	-	32.194	-	72.540
Prenos sa sredstava u pripremi	20.681	8.059	(31.446)	2.706	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	(10.433)	(16.480)	-	(461)	(6.815)	(1.151)	(35.340)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	327.384	434.426	9.939	24.822	362.337	-	1.158.908
Nabavke u toku godine	-	-	121.644	-	46.059	-	167.703
Prenos sa sredstava u pripremi	65.099	3.016	(68.162)	47	-	-	-
Otuđenja /rashodovanja/isticanje prava korišćenja	(4.034)	(45.070)	-	-	(494)	-	(49.598)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	388.449	392.372	63.421	24.869	407.902	-	1.277.013
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI							
1. januar 2021. godine	263.832	330.221	-	19.207	99.413	169	712.842
Amortizacija (Napomena 9)	27.353	47.978	-	1.589	55.124	251	132.295
Otuđenja i rashodovanja	(10.139)	(16.275)	-	(462)	(3.500)	(420)	(30.796)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	281.046	361.924	-	20.334	151.037	-	814.341
Amortizacija (Napomena 9)	26.363	31.683	-	1.058	57.435	-	116.539
Otuđenja i rashodovanja	(3.776)	(44.348)	-	-	(183)	-	(48.307)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	303.633	349.259	-	21.392	208.289	-	882.573
SADAŠNJA VREDNOST							
- na dan 31. decembra 2022. godine	84.816	43.113	63.421	3.477	199.613	-	394.440
- na dan 31. decembra 2021. godine	46.338	72.502	9.939	4.488	211.300	-	344.567

Sadašnju vrednost opreme na dan 31. decembra 2022. godine najvećim delom čine računarska oprema, bankomati, kancelarijski nameštaj-

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2022. godine ne postoje indikacije da je vrednost preostalih osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

19. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Nekretnine	21.407	21.399
Stanje na dan 31. decembra	21.407	21.399

Banka je na kraju poslovne godine izvršila procenu vrednosti nepokretnosti i usaglasila knjigovodstvenu vrednost sa tržišnom.

Promene na stalnim sredstvima namenjenim prodaji:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji		
Stanje na početku godine	21.399	21.399
Prihodi/rashodi po osnovu promene vrednosti	8	-
Stanje na dan 31. decembra	21.407	21.399

20. OSTALA SREDSTVA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Ostala potraživanja		
Potraživanja za naknade po osnovu ostalih usluga Banke	624	773
Potraživanja za date avanse	17.332	16.622
Potraživanja od zaposlenih	3.049	27.037
Potraživanja za preplaćene poreze i doprinose	956	1.456
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	8.892	5.777
Potraživanja u obračunu	384.570	228.700
PDV sa pravom odbitka	28	34
	415.451	280.399
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničena potraživanja za ostale obračunate prihode	-	1
Razgraničeni ostali troškovi	8.135	5.269
	8.135	5.270
Zalihe		
Inventar u upotrebi	30	30
Minus: Ispravka vrednosti inventara u upotrebi	(30)	(30)
	-	-
Bruto ostala sredstva	423.586	285.669
Minus: Ispravka vrednosti	(7.272)	(29.337)
Stanje na dan 31. decembra	416.314	256.332

Potraživanja u obračunu se odnose na privremene i prolazne račune kartičnih transakcija.

20. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti ostalih sredstava prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Početno stanje	29.337	34.652
Nove ispravke vrednosti (Napomena 7)	6.211	4.540
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 7)	(4.344)	(9.313)
Otpisi	(23.881)	(552)
Kursne razlike	(51)	10
Stanje na dan 31. decembra	7.272	29.337

21. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANC

	31.12.2022.	31.12.2021.
Transakcioni depoziti	248	23.129
Namenski depoziti	1.810.752	1.391.995
Ostali depoziti	340	350
Razgraničene obaveze za kamatu	2.140	1.541
Stanje na dan 31. decembra	1.813.480	1.417.015

Prikupljeni depoziti prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci se u celosti odnose na banke i finansijske institucije.

Namenski depozit je depozit od povezanog pravnog lica PPF CO3 i služi za pokriće rizika za potrošačke kredite za kupovinu uređaja.

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Transakcioni depoziti	14.053.965	12.473.041
Štedni depoziti	6.194.415	5.486.705
Depoziti po osnovu datih kredita	110	110
Namenski depoziti	589.849	555.205
Ostale obaveze	8.820	13.041
	20.847.159	18.528.102
Obaveze za kamatu	940	550
Razgraničeni rashodi kamata	21.639	8.365
Stanje na dan 31. decembra	20.869.738	7

Namenski depozit je depozit od povezanog pravnog lica Yettel doo i služi za pokriće rizika za potrošačke kredite za kupovinu uređaja.

Banka je tokom godine primala dinarske depozite po kamatnoj stopi od 1.10% do 5% na štednju po viđenju i oročenu štednju do godinu dana. Kamatna stopa na deviznu štednju po viđenju i oročenu štednju do godinu dana iznosila je od 0.01% do 2.20%. Banka tokom 2022. godine nije primala dugoročne depozite.

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine prikazana je kako sledi:

	U dinarima	U stranoj valuti	Ukupno
Sektor drugih preduzeća	1.032.206	17.598	1.049.804
Sektor stanovništva	11.905.400	7.654.210	19.559.610
Sektor stranih lica	68.631	190.981	259.612
Drugi komitenti	712	-	712
Stanje na dan 31. decembra	13.006.949	7.862.789	20.869.738

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine prikazana je kako sledi:

	U dinarima	U stranoj valuti	Ukupno
Sektor drugih preduzeća	577.624	17.637	595.261
Sektor stanovništva	10.632.908	7.054.489	17.687.397
Sektor stranih lica	28.820	224.267	253.087
Drugi komitenti	1.272	-	1.272
Stanje na dan 31. decembra	11.240.624	7.296.393	18.537.017

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. REZERVISANJA

	31.12.2022.	31.12.2021.
Rezervisanja za sudske sporove	116.487	94.964
Rezervisanja za neiskorišćene odobrene kredite	24.349	13.538
Rezervisanja za obaveze po ugašenim računima	6.653	6.653
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade	5.755	4.429
Stanje na dan 31. decembra	153.244	119.584

(a) Promene na rezervisanjima za sudske sporove u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Stanje na početku godine	94.964	42.054
Nova rezervisanja (napomena 7 i 10)	26.429	61.266
Ukidanje rezervisanja (napomena 7 i 10)	-	(5.244)
Isplata	(4.906)	(3.112)
Stanje na dan 31. decembra	116.487	94.964

b) Promene na rezervisanjima za neiskorišćene odobrene kredite

	31.12.2022.	31.12.2021.
Početno stanje	13.538	21.184
Nova rezervisanja (napomena 7)	65.941	46.845
Ukidanje rezervisanja (napomena 7)	(55.130)	(54.491)
Stanje na dan 31. decembra	24.349	13.538

(c) Promene na rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Stanje na početku godine	4.429	3.633
Aktuarski (dobitak)/gubitak	269	(382)
Isplata	(80)	(291)
Nova rezervisanja (Napomena 8)	1.137	1.469
Stanje na dan 31. decembra	5.755	4.429

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izvršenog obračuna i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćen je ponderisani prosek stope prinosa državnih obveznica Republike Srbije na dan 30. novembra 2022. godine. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Pravilnika o radu Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada od 5% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

24. OSTALE OBAVEZE

	2022.	2021.
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima		
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima (Napomena 27)	61.982	50.026
	61.982	50.026
Ostale obaveze u dinarima		
Obaveze prema dobavljačima	233.548	250.765
Obaveze po osnovu primljenih avansa	12.183	1
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	50.793	63.187
Obaveze u obračunu	1.991	2.913
Prolazni i privremeni računi	9.079	8.622
	307.594	325.488
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u dinarima		
Obaveze za rezervacije za neiskorišćene godišnje odmore	40.865	38.111
	40.865	38.111
Obaveze za porez		
Obaveze za porez na dodatu vrednost	8.512	8.271
Obaveze za druge poreze i doprinose	658	502
	9.170	8.773
Pasivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	73.102	100.829
Razgraničeni prihodi	35.193	6.797
	108.295	107.626
Obaveze za provizije u stranoj valuti		
Obaveze za provizije u stranoj valuti	558	590
	558	590
Obaveze po osnovu lizinga u stranoj valuti		
Obaveze po osnovu lizinga u stranoj valuti (Napomena 27)	160.507	185.635
	160.507	185.635
Ostale obaveze u stranoj valuti		
Obaveze prema dobavljačima	-	24
Obaveze po osnovu primljenih avansa	117	118
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	20.404	26.688
Obaveze u obračunu	164	448
Prolazni i privremeni računi	40.453	38.170
	61.138	65.448
Stanje na dan 31. decembra	750.109	781.697

25. KAPITAL

	31.12.2022.	31.12.2021.
Akcionarski kapital	10.280.853	10.280.853
Rezerve	(110.619)	(15.697)
Gubitak iz ranijih godina	(6.630.430)	(6.217.905)
Dobitak / (Gubitak) tekuće godine	28.591	(412.525)
Stanje na dan 31. decembar	3.568.395	3.634.726

Akcijski kapital

Ukupan broj upisanih i uplaćenih akcija Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 2.934.871 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara (31. decembar 2021. godine: 2.934.871 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara). Na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine nije bilo prioritetnih akcija.

Nerealizovani gubici u 2022. i 2021. godini se odnose na smanjenje dobitaka po osnovu efekata fer vrednovanja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat i aktuarske dobitke nastale po osnovu rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Struktura rezervi

	31.12.2022.	31.12.2021.
Nerealizovani dobitci / (gubici) po osnovu RSD hartija od vrednosti merenih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(100.570)	(25.830)
Nerealizovani dobitci / (gubici) po osnovu EUR hartija od vrednosti merenih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(11.988)	9.176
Nerealizovani aktuarski dobitci / (gubici) po osnovu rezervacija za otpremnine zaposlenih	2.281	2.550
Ukupno	(110.277)	(14.104)
Odloženi porez koji se odnosi na dobitke po osnovu hartija od vrednosti merenih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	(1.210)
Odloženi porez koji se odnosi na aktuarske dobitke po osnovu rezervacija za otpremnine	(342)	(383)
Stanje na dan 31. decembra	(110.619)	(15.697)

26. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE**(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze**

	31.12.2022.	31.12.2021.
Date garancije i druga jemstva		
- u dinarima	587	588
- u stranoj valuti	330.455	311.779
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	2.328.407	1.332.710
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	316.911	247.171
Stanje na dan 31. decembra	2.976.360	1.892.248

(b) Obaveze po osnovu ugovorenih obaveza za plaćanja za izmene na softverskim sistemima

Obaveze banke po osnovu ugovorenih obaveza za plaćanja za izmene na softverskim sistemima na dan 31.12.2022. iznose 3.762 hiljade RSD (31. decembar 2021. godine: 114 hiljada RSD)

(c) Sudski sporovi

Banka vodi veći broj sudskih sporova protiv pravnih i fizičkih lica radi naplate svojih potraživanja, a javlja se i kao tužena strana u određenom broju sporova. Broj sudskih sporova koji se vodi protiv banke je 433 ukupne vrednosti od 159.036 hiljada RSD.

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 23 uz finansijske izveštaje, rukovodstvo Banke je formiralo rezervisanja za sudske sporove za koje je verovatno da će dovesti do odliva resursa u iznosu od 116.487 hiljada dinara u 2022. (31. decembar 2021. godine: 94.964 hiljade dinara). Rukovodstvo Banke ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ostalih sporova koji se vode protiv Banke.

(d) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

27. LIZING

Banka ima ugovore o zakupu prostora za bankomate i za centralu. Ugovori o zakupu bankomata imaju ročnost od 1 do 8 godina. Zakup prostora za centralu Banke je ugovoren na 10 godina.

Stanje i kretanje prava na korišćenje sredstava u 2022. i 2021. prikazano je u sledećoj tabeli:

	2022	2021.
Početno stanje	211.300	238.526
Novi zakupi	45.737	32.120
Amortizacija (napomena 18)	(57.425)	(55.301)
Raskid ugovora	-	(4.045)
Stanje na dan 31. decembra	199.612	211.300

27. LIZING (nastavak)

Stanje obaveza po osnovu zakupa i kretanje u 2022. i 2021. godini predstavljeno je u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Početno stanje	235.661	256.576
Povećanje obaveza	48.295	25.495
Kamata (napomena 4)	(5.802)	6.559
Plaćanja	(55.666)	(48.472)
Raskid ugovora	-	(4.497)
Stanje na dan 31. decembra	222.488	235.661

Banka je u toku 2022. god. imala plaćanja na ime lizinga u iznosu od 55.666 hiljade dinara (48.472 hiljada dinara u 2021.). Takođe, u toku 2022. Banka je imala povećanje sredstava po osnovu zakupa u iznosu od 48.295 hiljade dinara (25.495 hiljade dinara u 2021.).

U sledećoj tabeli su prikazani iznosi koji se priznaju u Bilansu uspeha:

	2022	2021.
Troškovi amortizacije prava korišćenja	57.425	55.301
Troškovi kamate na obaveze za lizing	5.802	6.559
Stanje na dan 31. decembra	63.227	61.860

Struktura obaveza za finansijski lizing u skladu sa dospećem je predstavljena sledećom tabelom:

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima	26.663	39.639	-	66.302
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima u stranoj valuti	32.901	123.285	-	156.186
Stanje 31.12.2022.	59.564	162.924	-	222.488
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima	30.067	33.260	-	63.327
Obaveze po osnovu lizinga u dinarima u stranoj valuti	23.731	131.072	17.531	172.334
Stanje 31.12.2021.	53.798	164.332	17.531	235.661

28. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije,
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama Republike Srbije je propisano da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020, 67/2020 i 89/2022) i Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013, 51/2014, 85/2016, 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022 i 137/2022).

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Banka je definisala ciljeve, politike i procese upravljanja kapitalom i rizikom u skladu sa trenutnom kapitalnom regulativom.

(a) Implementacija kapitalne regulative

U skladu sa regulativom koju je propisala Narodna banka Srbije i usvojenim planom za implementaciju Bazel III standarda, Banka je odabrala i implementirala sledeće pristupe za obračun kapitalnih zahteva u okviru prvog stuba:

- Za kreditne rizike – standardizovan pristup,
- Za tržišne rizike u bankarskoj knjizi – pristup neto otvorene devizne pozicije,
- Za operativne rizike – pristup osnovnih indikatora.

Prilikom odabira navedenih pristupa za obračun kapitalnih zahteva, Banka se rukovodila principom proporcionalnosti, uzimajući u obzir kompleksnost izabrane metodologije, veličinu portfolija i strukturu rizične aktive.

(b) Adekvatnost kapitala

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014, 85/2016, 103/2016, 103/2018, 88/2019, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022 i 137/2022) utvrđena je metodologija izračunavanja adekvatnosti kapitala. U skladu sa ovom Odlukom, izvršene su zahtevane korekcije na knjigovodstvenoj vrednosti kapitala na osnovu čega je izračunat regulatorni kapital. Regulatorni kapital se sastoji iz osnovnog i dopunskog kapitala, koji je umanjen za definisane odbitne stavke, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa odabranim pristupima propisanim u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala. Narodna banka Srbije je u toku 2022. godine propisala Odluku o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala (Službeni glasnik Republike Srbije", br 72/2022 i 124/2022) koju Banka primenjuju u obračunu kapitala.

Osnovni kapital uključuje uplaćeni deo akcionarskog kapitala Banke, dobit Banke, kao i sve vrste rezervi Banke formiranih na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa uslovima propisanim u Odluci o adekvatnosti kapitala.

28. UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala (nerevidirani):

	31.12.2022.	31.12.2021.
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital	2.394.317	1.831.884
Dopunski kapital	-	-
Ukupno (1)	2.394.317	1.831.884
Rizikom ponderisana bilansna i vanbilansna aktiva		
Bilansna aktiva	8.256.224	6.023.945
Vanbilansna aktiva	912.904	532.858
Operativni rizik	3.222.232	2.511.089
Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	-	-
Devizni rizik	-	-
Ukupno (2)	12.391.360	9.067.892
Adekvatnost kapitala (1/2 x 100)	19,32%	20,20%

(c) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa odredbama člana 34. Zakona o bankama, odnosno sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke i Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Ostvareni nerevidirani pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2022. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni
1. Regulatorni kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 20.408
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	19,32%
3. Ulaganja Banke u osnovna sredstva	Maksimum 60% regulatornog kapitala	16,47%
4. Izloženost prema licima povezanim s Bankom	Maksimum 25% regulatornog kapitala	10,59%
5. Zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na regulatorni kapital	Maksimum 400% regulatornog kapitala	63,17%
6. Pokazatelji likvidnosti		
- u poslednjem mesecu izveštajnog perioda	1,00%	3,09%
- u poslednja tri dana izveštajnog perioda	0,90%	3,35%
- poslednjeg radnog dana izveštajnog perioda	0,80%	3,40%
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	1,59%

Banka je u svom poslovanju dužna da obezbedi da iznos njenog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manji od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 evra.

Banka je dužna da, u svakom trenutku, održava kapital na nivou potrebnom za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje na nivou potrebnom za održavanje propisanih pokazatelja adekvatnosti kapitala, tj. povećani pokazatelji - ako je Narodna banka Srbije utvrdila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih (kada je kontrolom kreditne sposobnosti i zakonitosti poslovanja banke utvrdila da je to neophodno za stabilno i sigurno poslovanje banke, odnosno ispunjenje svojih obaveza prema poveriocima).

28. UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

(c) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima (nastavak)

Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke predstavlja odnos izražen kao procenat osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke.

Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke predstavlja procentualni odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke.

Pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala banke.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA

29.1. Uvod

Bankarsko poslovanje je izloženo rizicima koji se, u zavisnosti od strukture, strategije i veličine banke razlikuju po vrsti i stepenu materijalnosti. Tipično, banke su izložene kreditnom riziku, tržišnom riziku, riziku likvidnosti i operativnom riziku. Upravljanje ovim rizicima je jedan od najvažnijih zadataka banke.

Banka poštuje nekoliko osnovnih principa upravljanja vrednošću i rizikom:

- Upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom je međusobno povezano. Cilj svake kompanije je da stvori vrednost. Da bi se ostvario ovaj cilj, donose se odgovarajuće odluke i razvijaju aktivnosti, iako ne postoji izvesnost u pogledu konačnog rezultata ovog procesa. Da bi osigurala kontinuitet u poslovanju, adekvatnost kapitala mora da bude na nivou koji može da pokrije bilo kakve posledice nepredviđenih negativnih događaja.
- Upravljanju rizikom se pristupa uzimajući u obzir sve rizike kojima je Banka izložena i sve aktivnosti kojima se bavi.
- Primarna odgovornost za upravljanje vrednošću i rizikom leži na linijama poslovanja, dok Služba za kontrolu rizika posluje nezavisno od linija poslovanja i obavlja savetodavnu, pomoćnu i nadzornu ulogu.

Strategija i politika upravljanja rizicima

Politika i strategija upravljanja rizikom je definisana od strane Upravnog odbora Banke. Politika upravljanja rizicima navodi ciljeve (nivo ambicija) i osnovne principe upravljanja rizicima. Strategije upravljanja rizicima i kapitalom definišu način na koji Banka postiže nivo ambicija (ciljeve) i sadrže pristup i resurse potrebne za realizaciju politike upravljanja rizicima.

Organizacija upravljanja rizicima

Model upravljanja rizikom Banke definiše obaveze i zaduženja koji su potrebni za upravljanje procesom stvaranja vrednosti i svim povezanim rizicima. Model upravljanja je organizovan po različitim nivoima:

- Upravni odbor (uz asistenciju Odbora za reviziju),
- Izvršni odbor i
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.1. Uvod (nastavak)**

Navedeni odbori se koncentrišu na upravljanje rizicima na nivou Banke i na nadzor rizika i adekvatnosti kapitala. Redovno izveštavanje Odbora za reviziju osigurava adekvatan protok informacija odgovornim članovima Upravnog odbora. Upravni odbor je zadužen za usvajanje i nadzor nad Bančinim apetitom za preuzimanje rizika, kao i za nadzor organizacije upravljanja rizicima uz asistenciju Odbora za reviziju. Izvršni odbor je odgovoran za primenu strategije za upravljanje rizicima i kapitalom koju je definisao Upravni odbor i koja ocrtava strukturu takvog upravljanja. Izvršni odbor, pre svega član Izvršnog Odbora nadležan za rizike sprovodi funkciju nadgledanja u okviru strukture procesa upravljanja rizicima Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) Banke nadzire strukturu i evoluciju bilansa stanja, aktivnosti upravljanja sredstvima i gotovinom, donosi odluke o investicijama i nadzire izloženost Banke riziku likvidnosti, deviznom i kamatnom riziku.

- Forum za upravljanje rizicima
Forum za upravljanje rizicima prati, i analizira izloženosti kreditnom i operativnim rizicima Odbor za upravljanje rizicima se sastoji od članova Izvršnog Odbora, predstavnika linijskog menadžmenta i i drugih lica koje po potrebi prisustvuju u svojstvu gostiju.
- Služba Interne revizije je odgovorna za obezbeđivanje nezavisnih, objektivnih, kvalitativnih i konsultantskih usluga dizajniranih da dodaju vrednost organizacionim operacijama i upravljanju rizicima. Interna revizija pomaže organizaciji da ispuni ciljeve donoseći disciplinovan, sistematski pristup evaluaciji i unapređenju efektivnosti kompanijskog upravljanja rizicima, sistemu internih kontrola, izveštavanju i rukovođenju. Interna revizija obezbeđuje Banci analize, preporuke, konsultacije i informacije koje se tiču aktivnosti koje su pod njihovim nadzorom. Krajnja odgovornost za procese upravljanja rizicima, kontrola i rukovođenja pripada Upravnom odboru i menadžmentu Banke. Služba Interne revizije je odgovorna za planiranje revizije i nadzire usklađenost okvira za upravljanje rizicima sa pravnim i regulatornim zahtevima, efikasnost i efektivnost sistema upravljanja rizicima i njegovu usklađenost sa okvirom za upravljanje rizicima, kao način na koji poslovne linije upravljaју rizicima van ovog formalnog okvira.
- Poslovne linije imaju primarnu odgovornost za primenu pravila upravljanja rizicima. One osiguravaju da okvir za upravljanje rizicima koji se odnosi na poslovanje bude ugrađen u poslovanje Banke kroz primenu pravila definisanih u okviru politike, procedura, metodologija i uputstava. Takođe, poslovne linije su odgovorne za razvoj transakcionih modela.
- Služba za kontrolu rizika vrši identifikovanje i merenje, odnosno procenu izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika, kao i praćenje rizika, uključujući nadzor, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama. Takođe, Služba vrši merenje, odnosno procenu kao i praćenje profila rizika Banke i adekvatnosti kapitala, kroz izradu metodologija, pravila, politika i procedura za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke i izveštava o svojim nalazima rukovodstvo kroz Forum za upravljanje rizicima i ALCO. Odgovorna je za primenu statističkih modela u svrhu obračuna ispravke vrednosti.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražavaju očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka u neočekivanim, ali mogućim scenarijima. Modeli gubitaka koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Dodatno, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost rizicima i aktivnostima.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.1. Uvod (nastavak)**

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru kao i ALCO i Forumu za upravljanje rizicima. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost i kvalitet kreditnog portfolija Banke, usklađenost sa postavljenim limitima (internim i regulatornim), merenje kamatnog rizika, racija i gepova likvidnosti, izloženost operativnom riziku i promene profila rizika kao i rezultate stres testova.

Banka mesečno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Upravnom odboru se kvartalno dostavlja integralni izveštaj o rizicima, koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

29.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti finansijskog instrumenta, usled neplaćanja ili neizvršenja dužnika, jemca, druge ugovorne strane (u profesionalnoj transakciji) ili emitenta dužničkog instrumenta, a usled nelikvidnosti te strane ili nedostatka spremnosti da plati ili obavi plaćanje ili nekih događaja i mera koje su preduzele političke ili monetarne institucije u određenoj zemlji (ovo se takođe naziva i rizik zemlje).

Strategija i procesi

Kreditnim rizikom se upravlja na dva nivoa: na nivou transakcija i na nivou portfolija. Upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija znači da postoje jasne procedure, procesi i aplikacije koje su uvedene da bi se procenili rizici pre i nakon što se prihvati pojedinačna kreditna izloženost. Upravljanje rizikom na nivou portfolija zahteva periodično izveštavanje na nivou (ili delovima) konsolidovanog kreditnog portfolija, praćenje discipline poštovanja limita i upravljanje portfoliom.

Upravljanje kreditnim rizikom – na nivou transakcija i nivou portfolija

Za upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija - primenu pravila za prihvatanje kreditnog rizika odgovorna je Služba kreditne analize, dok je za upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija odgovorna Služba za kontrolu rizika. Proces upravljanja kreditnim rizikom sastoji se od identifikacije (na nivou transakcije, odnosno portfolija), procene/merjenja i nadzora/praćenja rizika.

Cilj ovog procesa je da, nakon definisanih koraka, pruži menadžmentu Banke informacije o nivou i strukturi kreditnog rizika, na bazi kojih će oni moći da reaguju i preduzmu korektivnu akciju, u slučaju da kreditni rizik izlazi iz definisanih nivoa tolerancije (apetita) za preuzimanjem rizika. Korektivni koraci uključuju strategije izbegavanja, mitigacije, prihvatanja i transfera rizika.

Nadzor i praćenje

U toku 2021. godine, Banka je implementirala nov interni rejting/PD model kreditnog rizika, za potrebe odobravanja kredita, kreditnog procesa i merjenja/upravljanja rizikom u skladu sa poslovnim ciljevima i apetitom za preuzimanje rizika Banke. Model se sastoji od aplikativnog, bihejvioralnog i kombinovanog scoring modela koji je razvijen i primenjuje se na portfolijo stanovništva na način definisan internim procedurama i metodologijama u kreditnom procesu i procesu obračuna ispravke vrednosti. Rejting model razvrstava kredite u 9 rejting klasa (1-9) u redovnom statusu (non default) dok Banka u zavisnosti od faze kredita u statusu neimirenja obaveza deli kredite na 3 rejting klase (10-12). U toku 2022. godine Banka je uradila validaciju bihejvioralnog modela koji se koristi u obračunu ispravke vrednosti što nije rezultiralo izmenama korišćenih stopa difolta po rejting klasama.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Portfolio Banke su, tokom 2022. godine činili: kreditne kartice, gotovinski krediti, krediti za kupovinu uređaja (Handset/Device Loans) u saradnji sa Yettel d.o.o. i minusi po tekućem računu (ovedraft). Razvijeni interni modeli se primenjuju na portfolija kreditnih kartica, gotovinskih kredita i minusa po tekućem računu, dok krediti za kupovinu uređaja nemaju dodeljen rejting s obzirom da su pokriveni gotovinskim depozitom od strane Yettel d.o.o i PPF FH a.d. . Banka aktivno prati kvalitet portfolija kredita uzetih za kupovinu uređaja i u saradnji sa Yettel d.o.o predlaže i sprovodi mitigacione mere. Kako poslovna strategija Banke zahteva značajno oslanjanje na korišćenje internih modela za procenu parametara rizika, Banka je tokom 2022. godine implementirala Okvir za upravljanje rizikom modela.

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku

Pregled ukupne maksimalne izloženost banke prema kreditnom riziku na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine dat je u narednim tabelama:

	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	27.020.378	26.602.785	24.241.681	23.948.558
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.309.540	6.309.374	6.242.471	6.242.317
Hartije od vrednosti	6.311.923	6.303.166	6.237.192	6.231.353
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	1.525.154	1.524.909	1.337.712	1.334.357
Kreditni i potraživanja od komitenata	12.458.310	12.057.157	10.143.907	9.889.469
Ostala sredstva	415.451	408.179	280.399	251.062
II. Vanbilansne stavke	2.645.319	2.620.970	1.579.881	1.566.343
Preuzete neopozive obaveze	2.645.319	2.620.970	1.579.881	1.566.343
Ukupno (I+II)	29.665.697	29.223.755	25.821.562	25.514.901

Prikazani iznosi po određenim pozicijama odstupaju od iznosa u bilansu stanja, iz razloga što neke vrste potraživanja ne podležu kreditnom riziku (npr. gotovina).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine ukupna bruto izloženost Banke prema kreditnom riziku po bilansnim stavkama iznosi 27,020,378 hiljade dinara (31. decembar 2021. godine: 24.241.681 hiljada dinara) dok izloženosti po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama iznosi od 2,645,319 hiljada dinara (31. decembar 2020. godine: 1.579.881 hiljada dinara).

U narednim tabelama Banka će prikazivati samo izloženost banke prema kreditnom riziku.

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika:

31.12.2022.	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrednosti S1	Ispravka vrednosti S2	Ispravka vrednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto
I Pregled aktive	26.308.478	401.366	310.534	27.020.378	(128.800)	(43.048)	(245.745)	(417.593)	26.602.785
Gotovinski krediti	4.225.938	119.333	182.135	4.527.406	(84.965)	(32.239)	(142.235)	(259.439)	4.267.967
Kreditni po transakcionim računima	97.973	1.878	10.544	110.395	(1.231)	(268)	(8.582)	(10.081)	100.314
Kreditne kartice	1.328.470	62.046	82.893	1.473.409	(25.251)	(9.860)	(64.856)	(99.967)	1.373.442
Potrošački krediti	5.981.190	215.976	3.269	6.200.435	-	-	(14)	(14)	6.200.421
Ostalo	112.839	2.133	31.693	146.665	(913)	(681)	(30.058)	(31.652)	115.013
Ukupno stanovništvo	11.746.410	401.366	310.534	12.458.310	(112.360)	(43.048)	(245.745)	(401.153)	12.057.157
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.309.540	-	-	6.309.540	(166)	-	-	(166)	6.309.374
Hartije od vrednosti	6.311.923	-	-	6.311.923	(8.757)	-	-	(8.757)	6.303.166
Banke	1.525.154	-	-	1.525.154	(245)	-	-	(245)	1.524.909
Ostala sredstva	415.451	-	-	415.451	(7.272)	-	-	(7.272)	408.179
II Vanbilansne stavke	2.642.068	1.830	1.421	2.645.319	(23.074)	(341)	(935)	(24.350)	2.620.969
Preuzete neopozive obaveze	2.642.068	1.830	1.421	2.645.319	(23.074)	(341)	(935)	(24.350)	2.620.969
Ukupno (I+II)	28.950.546	403.196	311.955	29.665.697	(151.874)	(43.389)	(246.680)	(441.943)	29.223.754

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

31.12.2021.	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrednosti S1	Ispravka vrednosti S2	Ispravka vrednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto
I Pregled aktive	23.738.937	318.357	184.387	24.241.681	(123.548)	(29.841)	(139.734)	(293.123)	23.948.558
Gotovinski krediti	2.542.868	73.381	87.294	2.703.543	(57.243)	(18.834)	(62.469)	(138.546)	2.564.997
Kreditni po transakcionim računima	93.122	2.142	8.312	103.576	(1.150)	(641)	(6.476)	(8.267)	95.309
Kreditne kartice	987.742	65.805	58.429	1.111.976	(18.802)	(8.933)	(42.533)	(70.268)	1.041.708
Potrošački krediti	5.744.842	153.190	5	5.898.037	-	-	-	-	5.898.037
Ostalo	272.589	23.839	30.347	326.775	(7.668)	(1.433)	(28.256)	(37.357)	289.418
Ukupno stanovništvo	9.641.163	318.357	184.387	10.143.907	(84.863)	(29.841)	(139.734)	(254.438)	9.889.469
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.242.471	-	-	6.242.471	(154)	-	-	(154)	6.242.317
Hartije od vrednosti	6.237.192	-	-	6.237.192	(5.839)	-	-	(5.839)	6.231.353
Banke	1.337.712	-	-	1.337.712	(3.355)	-	-	(3.355)	1.334.357
Ostala sredstva	280.399	-	-	280.399	(29.337)	-	-	(29.337)	251.062
II Vanbilansne stavke	1.577.787	2.094	-	1.579.881	(13.290)	(248)	-	(13.538)	1.566.343
Preuzete neopozive obaveze	1.577.787	2.094	-	1.579.881	(13.290)	(248)	-	(13.538)	1.566.343
Ukupno (I+II)	25.316.724	320.451	184.387	25.821.562	(136.838)	(30.089)	(139.734)	(306.661)	25.514.901

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku, potraživanja od banaka i finansijskih institucija i hartije od vrednosti za 2022. godinu.

Ukupno stanovništvo						
31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		11.675.074	401.366	381.870	-	12.458.310
Nizak Rizik (RTG: 1,2,3,4)	< 2,65%	10.275.826	217.608	99.414	-	10.592.848
Umeren Rizik (RTG: 5,6,7)	2,66% - 16,50%	1.292.786	56.880	10.703	-	1.360.369
Visok Rizik (8,9)	16,51% - 99,99%	106.462	126.878	41.731	-	275.071
Default	100,00%	-	-	230.022	-	230.022
Rezervisanja za kreditne gubitke		(112.360)	(43.048)	(245.745)	-	(401.153)
Neto vrednost		11.562.714	358.318	136.125	-	12.057.157

Vanbilansne stavke 31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		2.642.068	1.830	1.421	-	2.645.319
Nizak Rizik (RTG: 1,2,3,4)	< 2,65%	2.439.782	-	-	-	2.439.782
Umeren Rizik (RTG: 5,6,7)	2,66% - 16,50%	196.411	622	122	-	197.155
Visok Rizik (8,9)	16,51% - 99,99%	5.875	1.208	1.299	-	8.382
Default	100,00%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(23.074)	(341)	(935)	-	(24.350)
Neto vrednost		2.618.994	1.489	486	-	2.620.969

Kredit i potraživanja od banaka
i drugih finansijskih institucija

31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		1.525.154	-	-	-	1.525.154
A (Aaa, Aa, A, Baa)	0%	1.259.023	-	-	-	1.259.023
B (Ba)	0,44%	-	-	-	-	-
C (B)	2,43%	266.131	-	-	-	266.131
D (Caa - C)	12,35%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(245)	-	-	-	(245)
Neto vrednost		1.524.909	-	-	-	1.524.909

*Napomena: Kategorije po internoj klasifikaciji obuhvataju Moody's rejtinge navedene u zagradama.

Hartije od vrednosti 31.12.2022	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Moody's rejting		6.311.923	-	-	-	6.311.923
Aaa, Aa, A, Baa	0%	-	-	-	-	-
Ba	0,44%	6.311.923	-	-	-	6.311.923
B	2,43%	-	-	-	-	-
Caa - C	12,35%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(8.757)	-	-	-	(8.757)
Neto vrednost		6.303.166	-	-	-	6.303.166

*Napomena: U skladu sa Moody rejtingima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku, potraživanja od banaka i finansijskih institucija i hartije od vrednosti za 2021. godinu.

Ukupno stanovništvo 31.12.2021	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		9.641.165	318.356	184.386	-	10.143.907
Nizak Rizik (RTG: 1,2,3,4)	< 2,65%	8.436.974	155.774	22.047	-	8.614.795
Umeren Rizik (RTG: 5,6,7)	2,66% - 16,50%	1.072.254	63.847	8.302	-	1.144.403
Visok Rizik (8,9)	16,51% - 99,99%	131.937	98.735	7	-	230.679
Default	100,00%	-	-	154.030	-	154.030
Rezervisanja za kreditne gubitke		(84.863)	(29.841)	(139.734)	-	(254.438)
Neto vrednost		9.556.302	288.515	44.652	-	9.889.469

Vanbilansne stavke 31.12.2021	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		1.577.787	2.094	-	-	1.579.881
Nizak Rizik (RTG: 1,2,3,4)	< 2,65%	1.426.594	-	-	-	1.426.594
Umeren Rizik (RTG: 5,6,7)	2,66% - 16,50%	145.082	1.290	-	-	146.372
Visok Rizik (8,9)	16,51% - 99,99%	6.111	804	-	-	6.915
Default	100,00%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(13.290)	(248)	-	-	(13.538)
Neto vrednost		1.591.077	2.342	-	-	1.593.419

**Kredit i potraživanja od banaka
i drugih finansijskih institucija**

31.12.2021	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		1.337.713	-	-	-	1.337.713
A (Aaa, Aa, A, Baa)	0%	1.035.820	-	-	-	1.035.820
B (Ba)	0,44%	-	-	-	-	-
C (B)	2,43%	301.893	-	-	-	301.893
D (Caa - C)	12,35%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(3.355)	-	-	-	(3.355)
Neto vrednost		1.334.358	-	-	-	1.334.358

*Napomena: Kategorije po internoj klasifikaciji obuhvataju Moody's rejtinge navedene u zagradama.

Hartije od vrednosti 31.12.2021	PD range	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Rejting Kategorije		6.237.192	-	-	-	6.237.192
Aaa, Aa, A, Baa	0%	-	-	-	-	-
Ba	0,44%	6.237.192	-	-	-	6.237.192
B	2,43%	-	-	-	-	-
Caa - C	12,35%	-	-	-	-	-
Rezervisanja za kreditne gubitke		(5.839)	-	-	-	(5.839)
Neto vrednost		6.231.353	-	-	-	6.231.353

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)****(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)**

Promene u bruto izloženosti po stage-vima je prikazana na sledeći način:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Bruto stanje na dan					
31.12.2021.	11.218.951	320.451	184.387	-	11.723.789
Novoodobreni plasmani / povećanje izloženosti	9.711.878	255.511	81.714	-	10.049.103
Zatvoreni plasmani / smanjenje izloženosti	(6.331.876)	(195.253)	(24.541)	-	(6.551.670)
Transfer u Stage 1	56.647	(51.790)	(4.857)	-	-
Transfer u Stage 2	(128.789)	131.751	(2.962)	-	-
Transfer u Stage 3	(138.333)	(57.474)	195.807	-	-
Otpisi	-	-	-117.593	-	(117.593)
Bruto stanje na dan					
31.12.2022.	14.388.478	403.196	311.955	-	15.103.629
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Ispravka vrednosti na dan					
31.12.2021.	(98.153)	(30.089)	(139.734)	-	(267.976)
Novoodobreni plasmani / povećanje ispravke	(183.431)	(49.215)	(83.529)	-	(316.175)
Zatvoreni plasmani / smanjenje izloženosti	25.948	3.230	11.877	-	41.055
Transfer u Stage 1	(5.454)	4.791	663	-	-
Transfer u Stage 2	19.832	(20.705)	873	-	-
Transfer u Stage 3	105.824	48.599	(154.423)	-	-
Otpisi	-	-	117.593	-	117.593
Ispravka vrednosti na dan					
31.12.2022.	(135.434)	(43.389)	(246.680)	-	(425.503)

(b) Izloženost kreditnom riziku po geografskim područjima

Banka je online banka koja nema fizičko prisustvo i mrežu filijala. Kreditni portfolio se sastoji prevashodno od kredita datim fizičkim licima sa teritorije Republike Srbije, te nije izložena riziku koncentracije koji proizilazi iz istog ili sličnog izvora rizika.

(c) Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Kao instrumenti materijalne kreditne zaštite u obzir se uzimaju samo gotovinski depoziti, dok se instrumenti nematerijalne kreditne zaštite trenutno ne koriste za ublažavanje kreditnog rizika. Ublažavanje kreditnog rizika se primenjuje samo kada postoje neophodne politike i procedure. Samo sredstva obezbeđenja koja ispunjavaju kriterijume podobnosti i minimalne uslove (propisane od strane NBS) su uključena u obračun.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)****(c) Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika (nastavak)**

Banka je na 31. decembar 2022. godine imala samo gotovinske depozite kao sredstvo obezbeđenja i to po osnovu kredita za kupovinu mobilnih uređaja koji su garantovani od strane Yettel d.o.o i PPF grupe. Vrednost depozita obezbeđen od strane PPF grupe je na 31.12.2022. iznosio 1.81 mlrd RSD. dok je od strane Yettel d.o.o. iznosio 0.55 mlrd RSD. Prethodne godine, na 31.12.2021. banka je imala depozit obezbeđen od strane PPF 1.39 mlrd RSD, dok je od strane Yettel d.o.o. iznosio 0.52 mlrd RSD.

31.12.2022.	Ukupno	Fer vrednost kolaterala		Ukupno ispravka vrednosti
		Depozit	Neto izloženost	
Gotovinski krediti	4.527.406	-	4.267.968	(259.438)
Kreditni po transakcionim računima	110.395	-	100.314	(10.081)
Kreditne kartice	1.473.410	-	1.373.442	(99.967)
Potrošački krediti	6.200.435	2.223.692	6.200.421	(14)
Ostalo	146.665	-	115.012	(31.652)
Ukupno stanovništvo	12.458.310	2.223.692	12.057.157	(401.153)
Banke	1.525.154	-	1.524.909	(245)
Vanbilansne stavke	2.645.319	-	2.620.969	(24.349)

31.12.2021.	Ukupno	Fer vrednost kolaterala		Ukupno ispravka vrednosti
		Depozit	Neto izloženost	
Gotovinski krediti	2.703.542	-	2.564.997	(138.545)
Kreditni po transakcionim računima	103.576	-	95.308	(8.268)
Kreditne kartice	1.111.977	-	1.041.709	(70.268)
Potrošački krediti	5.898.037	1.742.481	5.898.037	-
Ostalo	326.775	-	289.418	(37.357)
Ukupno stanovništvo	10.143.907	1.742.481	9.889.469	(254.438)
Banke	1.337.712	-	1.334.357	(3.355)
Vanbilansne stavke	1.579.881	-	1.566.343	(13.538)

(d) Problematična potraživanja (default)

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru problematičnih potraživanja praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja.

Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja koja ispunjavaju sledeća dva uslova:

- kreditna obaveza je u kašnjenju više od 90 dana.
- iznos u kašnjenju premašuje prag materijalnosti propisan od strane NBS.

NBS definiše materijalno značajan iznos docnije ukoliko potraživanje u docnji prelazi više od 1% ukupnog potraživanja i/ili iznosi više od 1000 dinara.

Problematična potraživanja za fizička lica Banka utvrđuje na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno na nivou klijenta ukoliko problematično potraživanje prelazi 20% ukupnih potraživanja od klijenta. Potraživanja fizičkih lica koja imaju status problematična ostaju u tom statusu do isteka tri meseca od prestanka razloga zbog kojih im je dodeljen status problematični. Status problematična se za preduzetnike i pravna lica dodeljuje na nivou klijenta, međutim banka nema kreditne izloženosti ka ovim segmentima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

Podaci o strukturi problematičnih potraživanja su prikazani u narednim tabelama:

	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	S3 potraživanja	Restruktuirana S3 potraživanja	Ispravka vrednosti S3	Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
31.12.2022.							
Gotovinski krediti	4.527.406	(259.438)	182.135	1.286	(142.235)	4,02%	-
Kreditni po transakcionim računima	110.395	(10.081)	10.544	-	(8.582)	9,55%	-
Kreditne kartice	1.473.410	(99.967)	82.893	-	(64.856)	5,63%	-
Potrošački krediti	6.200.435	(14)	3.269	-	(14)	0,05%	-
Ostalo	146.665	(31.652)	31.693	-	(30.059)	21,61%	-
Ukupno stanovništvo	12.458.310	(401.153)	310.534	1.286	(245.745)	2,49%	-
Potraživanja od banaka	1.525.154	(245)	-	-	-	0,00%	-
Vanbilansne stavke	2.645.319	(24.349)	1.421	-	(935)	0,05%	-
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	S3 potraživanja	Restruktuirana S3 potraživanja	Ispravka vrednosti S3	Učešće S3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
31.12.2021.							
Gotovinski krediti	2,703.542	(138.545)	87.294	745	(62.469)	3,23%	-
Kreditni po transakcionim računima	103.576	(8.268)	8.312	-	(6.476)	8,03%	-
Kreditne kartice	1.111.977	(70.268)	58.429	-	(42.533)	5,25%	-
Potrošački krediti	5.898.037	-	5	-	-	0,00%	-
Ostalo	326.775	(37.357)	30.347	-	(28.256)	9,29%	-
Ukupno stanovništvo	10.143.907	(254.438)	184.387	745	(139.734)	1,82%	-
Potraživanja od banaka	1.337.712	(3.355)	-	-	-	0,00%	-
Vanbilansne stavke	1.579.881	(13.538)	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

Podaci o promenama problematičnih potraživanja banke u 2022. godini i 2021. godini su prikazani u narednim tabelama:

Stage 3 klijenti	Bruto 31.12.2021.	Novi S3 klijenti	Smanjenje S3 klijenata	od čega: Otpisi	od čega: Healing	od čega: Otplata	Bruto 31.12.2022.	Neto 31.12.2022.
Gotovinski krediti	87,294	173,876	(79,035)	(56,248)	(7,072)	(15,715)	182,135	39,900
Kredit po transakcionim računima	8.312	9.987	(7.755)	(6.071)	-	(1.684)	10.544	1.962
Kreditne kartice	58.429	77.885	(53.421)	(43.188)	(3.394)	(6.838)	82.893	18.037
Potrošački krediti	5	3.269	(5)	-	(5)	-	3.269	3.253
Ostalo	30.347	8.883	(7.537)	-	(3.383)	(4.155)	31.693	1.635
Stanovništvo	184.387	273.900	(147.753)	(105.507)	(13.854)	(28.392)	310.534	64.787
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	1.421	-	-	-	-	1.421	486

Stage 3 klijenti	Bruto 31.12.2020.	Novi S3 klijenti	Smanjenje S3 klijenata	od čega: Otpisi	od čega: Healing	od čega: Otplata	Bruto 31.12.2021.	Neto 31.12.2021.
Gotovinski krediti	61.141	81.100	(54.947)	(37.763)	(7.899)	(9.286)	87.294	24.825
Kredit po transakcionim računima	4.783	6.725	(3.196)	(1.668)	(372)	(1.156)	8.312	1.836
Kreditne kartice	45.226	51.997	(38.794)	(27.771)	(5.557)	(5.465)	58.429	15.897
Potrošački krediti	1	5	(1)	-	-	(1)	5	5
Ostalo	21.697	14.490	(5.840)	(12)	(3.963)	(1.865)	30.347	2.090
Stanovništvo	132.848	154.317	(102.778)	(67.214)	(17.791)	(17.773)	184.387	44.653
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	-	-	-	-	-	-	-

Banka je tokom 2022. godine imala otpis problematičnih potraživanja po osnovu gotovinskih kredita, kreditnih kartica i kredita po transakcionim računima u ukupnom iznosu 117.6 miliona RSD.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)****(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)**

Banka je tokom 2021. godine imala otpis problematičnih potraživanja po osnovu gotovinskih kredita, kreditnih kartica i kredita po transakcionim računima u ukupnom iznosu 75.3 miliona RSD. Takođe, Banka nije izložena promeni kursa pošto se svi kreditni proizvodi odobravaju u domaćoj valuti (RSD).

(e) Otpis potraživanja

Banka otpisuje potraživanja koje odobrava fizičkim licima po osnovu kreditnih ugovora kao što su: gotovinski kredit, kredit za kupovinu mobilnog uređaja, kreditna kartica, dozvoljeni minus po tekućem računu, kao i ostala potraživanja proistekla iz kreditnog odnosa sa fizičkim licima. Banka odluku o otpisu donosi na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja o nemogućnosti naplate potraživanja. Odluka o otpisu se bazira na broju dana kašnjenja ili dokazanoj nemogućnosti otplate usled promenjenih finansijskih okolnosti ili drugih činjenica (kao što su, identifikovana prevara, klijent je tužen ili preminuo) koje jasno ukazuju na nemogućnost naplate potraživanja.

(f) Kvalitet portfolija

Kvalitetom portfolija Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Nivoi kreditnog rizika određeni su pomoću interno razvijenog PD rejting modela i to za klijente koji su prošli proces ocene i dodeljivanja odgovarajućeg behevioralnog rejtinga. Zaključno sa 31. decembrom 2022. godine, ovo se odnosilo na kredite date stanovništvu – gotovinske kredite, dozvoljeni minus po tekućem računu i kreditne kartice. Za navedene rejtingovane izloženosti, a koje su deo performing portfolija, nivo kreditnog rizika je određen na sledeći način, uzimajući u obzir PD masterskalu Banke i broj dana docnje pod pragom materijalnosti:

- PD klasa 1-4 – nizak
- PD klasa 5-7 – umeren
- PD klasa 8-9 – visok

Ovaj inicijalni nivo rizika se koriguje u konačni PD/nivo rizika, uzimajući u obzir docnju sa pragom materijalnosti propisanim odlukom NBS-a za fizička lica. na sledeći način:

- Docnja do 30 dana – nizak rizik
- Docnja iznad 30 dana – umeren rizik
- Docnja iznad 90 dana – moguć gubitak

Za izloženosti koje nisu dobile ocenu i odgovarajuće mapiranje na PD master skalu Banke, nivo internog kreditnog rizika dodeljen je na sledeći način:

1. Za izloženosti koje čine portfolio kredita datih za kupovinu uređaja, dodeljen je nizak nivo rizika, nezavisno od broja dana docnje, jer za ovaj portfolio kredita postoji gotovinski depozit od strane Yettel d.o.o stanja kao prvoklasno sredstvo obezbeđenja.
2. Za potraživanja koja se odnose na naknade za korišćenje i održavanje tekućeg računa nivo rizika se opredeljuje na osnovu broja dana docnje, a uzimajući u obzir istorijsku tranziciju iste kategorije potraživanja.
3. Za izloženosti prema bankama i državi, dodeljen je nizak kreditnog rizika u skladu sa rejtingom izabrene međunarodne agencije za dodelu rejtinga.
4. Za ostala sredstva, koja predstavljaju deo kreditnog portfolija, dodeljen je nivo kreditnog rizika koristeći kombinaciju broja dana docnje i istorijskog kretanja.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)****(f) Kvalitet portfolija (nastavak)**

Podaci o kreditnom kvalitetu S1 i S2 potraživanja, odnosno neproblematičnih potraživanja (bilansnih i vanbilansnih) i vrednost sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja je prikazana u nastavku:

	U hiljadama dinara				
31.12.2022.	Nizak rizik (PD 1,2,3,4)	Povišen (PD 5,6,7)	Visok (PD 8,9)	Ukupno	Vrednost sredstava obezvređenja
Gotovinski krediti	3.271.491	911.063	162.717	4.345.271	-
Kreditni po transakcionim računima	30.851	66.263	2.737	99.851	-
Kreditne kartice	974.036	351.716	64.765	1.390.517	-
Potrošački krediti	6.197.166	-	-	6.197.166	2.223.692
Ostalo	91.226	20.624	3.121	114.971	-
Ukupno stanovništvo	10.564.770	1.349.666	233.340	12.147.776	2.223.692
Potraživanja od banaka	1.525.154	-	-	1.525.154	-
Vanbilansne stavke	2.439.782	197.033	7.083	2.643.898	-

	U hiljadama dinara				
31.12.2021.	Nizak rizik (PD 1,2,3,4)	Povišen (PD 5,6,7)	Visok (PD 8,9)	Ukupno	Vrednost sredstava obezvređenja
Gotovinski krediti	1.880.915	577.358	157.976	2.616.249	-
Kreditni po transakcionim računima	31.470	60.016	3.778	95.264	-
Kreditne kartice	687.366	297.265	68.916	1.053.547	-
Potrošački krediti	5.898.032	-	-	5.898.032	1.742.481
Ostalo	94.963	201.462	3	296.428	-
Ukupno stanovništvo	8.592.746	1.136.101	230.673	9.959.520	1.742.481
Potraživanja od banaka	1.337.712	-	-	1.337.712	-
Vanbilansne stavke	1.426.593	146.373	6.915	1.579.881	-

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)****(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava**

U skladu sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti Banka na svaki datum bilansa stanja utvrđuje da li postoji neki objektivni dokaz da je kod nekog pojedinačnog finansijskog sredstva ili u grupi finansijskih sredstava došlo do događaja koji vode obezvređenju finansijskog sredstva i posledičnom obračunu ispravke vrednosti odnosno rezervisanja za vanbilansne stavke.

Stupanjem na snagu MSFI 9 uvodi se koncept očekivanog kreditnog gubitka koji bi Banka trebalo da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava u delokrugu ovog standarda. Očekivani kreditni gubici za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tj. sadašnju vrednost svih očekivanih manjkova ugovorenih novčanih tokova tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Kreditni portfolio Banke je segmentiran prema tipu proizvoda na sledeći način:

- Potraživanja od države i centralne banke
- Potraživanja od finansijskih institucija
- Krediti za uređaje
- Gotovinski krediti
- Kreditni limit i dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Nedoizvoljeno prekoračenje po tekućem računu
- Otkupljena potraživanja
- Ostala aktiva.

U okviru internog sistema za upravljanje rizikom, Banka koristi modele za merenje kreditnog rizika.

Za potrebe obračuna ispravke vrednosti, segmentacija kreditnog portfolija je izvršena prema bihevioralnom tipu PD modela baziranom na internim informacijama o ponašanju, kao što su informacije o ponašanju u otplati kredita kod Banke, maksimalnom iznosu dospeća u poslednjih 12 meseci, prosečnim danima docnje u poslednjih 6 meseci, iskorišćenosti limita na svim proizvodima kreditnih kartica u poslednjih 6 meseci itd. Rejtingi se ažurirajumesečno.

Banka očekivane kreditne gubitke za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta obračunava po sledećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

Legenda parametara korišćenih u obračunu ECL gubitka iz obezvređenja:

- ECL – očekivani kreditni gubitak za ukupan period trajanja (eng. *Expected Credit Loss*).
- EaDt – izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. *Exposure at Default*).
- MPDt – marginalna verovatnoća neizmirenja (eng. *Marginal Probability of Default*).
- LGDt – procenat gubitka usled neizvršenja obaveza (eng. *Loss Given Default*).
- DFt – diskontni faktor zasnovan na efektivnoj kamatnoj stopi (eng. *Discount Factor*).

Metodologija za ispravke vrednosti se primenjuje i na bilansne i na vanbilansne rizike za sve kreditne izloženosti u bankarskoj knjizi. Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta i predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih manjkova novčanih tokova tokom roka trajanja finansijskog instrumenta koji će rezultirati ako se dogodi neizmirenje obaveza u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili u toku kraćeg perioda ako je očekivani preostali rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci) ponderisanih verovatnoćom nastanka događaja neizmirenja obaveza.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Pojedinačna procena

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine.

Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%.

Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

Na gore opisan način, vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u Nivou 3, koji prelaze definisani prag materijalnosti. Prag materijalnosti može varirati u zavisnosti od segmenta, a definiše ga odnosno odobrava Izvršni odbor banke došenjem zvanične pisane odluke. Važeći definisani prag materijalnosti na dan bilansa iznosi 6.000.000 dinara i utvrđuje se na osnovu ukupnih potraživanja od klijenta.

IFRS 9 povlači razliku između finansijskih instrumenata kod kojih je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja i finansijskih instrumenata kod kojih nije došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- pad od dve rejting kategorije u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta
- materijalno značajno kašnjenje od 30 i više dana

Procena obračuna ispravke vrednosti za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za:

- sve izloženost sa identifikovanim statusom neizmirenja obaveza, tj. statusom default-a;
- sve finansijske instrumente koji ispunjavaju definiciju POCI u skladu sa IFRS 9.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

Na svaki datum izveštavanja. Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak:

- očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja i nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 1).
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (Nivo 2).
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja ako za taj finansijski instrument postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 3) – materijalno značajno kašnjenje od 90 ili više dana.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Procena obezvređenja se za hartije od vrednosti, potraživanja od Banaka i Finansijskih institucija, izloženost u vreme neizmirenja obaveza (EAD) se računa na bruto knjigovodstvenu vrednost potraživanja.

Verovatnoća nastanka neizmirenja obaveza (PD) za hartije od vrednosti, se računa na osnovu rejtinga države za koji je procenila rejting agencija Moodys. Korelacija između Moody's rejtinga i PD-ja je detaljnije opisana u Aneksu 1 Metodologije za obračun ispravke vrednosti. LGD je 45% za izloženosti prema državama u skladu sa bazelskom regulativom.

Za finansijske institucije, verovatnoća nastanka neizmirenja obaveza (PD) se izračunava u zavisnosti od toga da li finansijske institucije imaju dodeljen rejting od strane rejting agencije ili nemaju, kao i da li su potraživanja od finansijske institucije izražena u valuti države u kojoj se nalazi njeno sedište ili su potraživanja izražena u stranoj valuti. Svi navedeni faktori koji utiču na PD su detaljnije opisani u Ankesu 1 Metodologije za obračun ispravke vrednosti. LGD iznosi 45% i dodeljen je u skladu sa bazelskom regulativom.

Uticaj makro ekonomskog okruženja na očekivane kreditne gubitke

Tokom 2022. godine poslovno okruženje je bilo pogođeno posledicama COVID 19 pandemije a u većoj meri uticajem Rusko- Ukrajinskog konflikta što se odrazilo na makroekonomske pokazatelje, inflaciju, kamatne stope, pad BDP. U nastojanju da obezbedi adekvatne rezerve za uticaj navedenih faktora na očekivane kreditne gubitke Banka je proknjižila dodatnih 52,3 miliona dinara ispravke vrednosti kroz korekciju LGD sa 63,9% na 75% za segment stanovništva.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)****(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)**

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana dcnje su prikazani u nastavku:

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 1

U hiljadama dinara					
31.12.2022.	Nije u dcnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	4.221.762	4.176	-	-	4.225.938
Kreditni po transakcionim računima	97.270	703	-	-	97.973
Kreditne kartice	1.328.438	32	-	-	1.328.470
Potrošački krediti	5.183.556	797.634	-	-	5.981.190
Ostalo	111.083	1.756	-	-	112.839
Ukupno stanovništvo	10.942.109	804.301	-	-	11.746.410
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	1.525.154	-	-	-	1.525.154
Vanbilansne stavke	2.642.068	-	-	-	2.642.068

U hiljadama dinara					
31.12.2021.	Nije u dcnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	2.537.000	5.868	-	-	2.542.868
Kreditni po transakcionim računima	92.098	1.024	-	-	93.122
Kreditne kartice	987.680	62	-	-	987.742
Potrošački krediti	5.028.338	716.504	-	-	5.744.842
Ostalo	245.301	27.289	-	-	272.590
Ukupno stanovništvo	8.890.417	750.747	-	-	9.641.164
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	1.034.678	303.034	-	-	1.337.712
Vanbilansne stavke	1.577.787	-	-	-	1.577.787

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 2

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	79.213	40.120	-	119.333
Kreditni po transakcionim računima	-	-	1.202	676	-	1.878
Kreditne kartice	-	-	47.302	14.744	-	62.046
Potrošački krediti	-	-	168.202	47.774	-	215.976
Ostalo	-	-	1.511	622	-	2.133
Ukupno stanovništvo	-	-	297.430	103.936	-	401.366
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	-	1.830	-	-	1.830

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	47.818	25.563	-	73.381
Kreditni po transakcionim računima	-	-	1.014	1.128	-	2.142
Kreditne kartice	-	-	52.922	12.883	-	65.805
Potrošački krediti	-	-	119.278	33.912	-	153.190
Ostalo	(1)	-	20.107	3.733	-	23.839
Ukupno stanovništvo	(1)	-	241.139	77.219	-	318.357
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	-	2.094	-	-	2.094

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 3

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	8.878	49	4.737	13.649	154.822	182.135
Kreditni po transakcionim računima	579	66	378	1.219	8.302	10.544
Kreditne kartice	7.623	84	3.767	2.776	68.643	82.893
Potrošački krediti	1.133	767	595	740	34	3.269
Ostalo	5.705	39	63	56	25.830	31.693
Ukupno stanovništvo	23.918	1.005	9.540	18.440	257.631	310.534
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	1.286	1.286
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	1.315	-	106	-	-	1.421

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	14	72	116	30	87.062	87.294
Kreditni po transakcionim računima	27	-	-	-	8.285	8.312
Kreditne kartice	7	4	-	-	58.418	58.429
Potrošački krediti	-	-	-	-	5	5
Ostalo	5.127	-	1	-	25.219	30.347
Ukupno stanovništvo	5.175	76	117	30	178.989	184.387
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	745	745
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	-	-	-	-	-	-

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.2. Kreditni rizik (nastavak)****(h) Restrukturirani krediti**

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala dva restrukturirana kredita.

29.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke koji proizilazi iz nemogućnosti Banke da izmiri sve svoje dospele obaveze. Da bi ograničili ovaj rizik, rukovodstvo Banke je diversifikovalo izvore finansiranja kao dodatak bazi stabilnih depozita i usvojilo politiku za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja. Banka je razvila procese unutrašnjih kontrola i plan oporavka u slučaju krize likvidnosti zarad upravljanja ovim rizikom. Pod ovim se podrazumeva konstantna procena očekivanih novčanih tokova i dostupnost visokokvalitetnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti iskorišćena u slučaju potrebe za dodatnim finansiranjem.

Cilj Banke jeste da održava portfolio utržive i diversifikovane aktive za koju se pretpostavlja da može biti lako likvidirana u slučaju prekida novčanih tokova. U skladu sa Bančinom politikom, likvidnost se procenjuje i njome se upravlja uzimajući u obzir različita scenarija i faktore stresa koji mogu biti uzrokovani promenama na tržištu ili biti specifični za Banku. Na dnevnom nivou se prati limit koji je definisala Narodna banka Srbije (pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti), a na mesečnom pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu Liquidity Coverage Ratio - LCR). Banka je takodje uspostavila limite za kumulativne gepove po svim valutama i pojedinačno po materijalno značajnim valutama na mesečnom nivou.

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod banaka sa propisanim kreditnim rejtingom, depoziti kod Narodne banke Srbije, potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, finansijski instrumenti kotirani na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana. Za obaveze bez ugovorenog roka dospeća se primenjuje haircut u zavisnosti od vrste obaveze, odnosno tipa depozita (banke, stanovništvo ili sektor preduzeća), a koje je propisala NBS. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom na mesečnom nivou a po potrebi i ranije prati sve pokazatelje likvidnosti. Banka je dužna da LCR zbirno u svim valutama održava na nivou koji nije niži od 100%.

Takodje, Banka je u obavezi da limit za kumulativne gepove po svim valutama održava pozitivnim do 1 godine na nivou većem od 10% u odnosu na ukupnu aktivu Banke i limite pojedinačno po materijalno značajnim valutama da održava bez negativnog kumulativnog gepa do 1 godine (>0%) u odnosu na ukupnu aktivu Banke. Kako bi omogućila bolji uvid u realne potrebe za likvidnim sredstvima, Banka kumulativne limite primenjuje na GAP likvidnosti posle reklasifikacije finansijskih instrumenata koje vrednuje po amortizovanoj vrednosti u finansijske instrumente koje iskazuje po tržišnoj vrednosti, sa očekivanim gotovinskim tokom od ovih hartija u roku od mesec dana po trenutno dostupnim tržišnim cenama.

Tokom 2022. godine pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti (koji obuhvata samo visokokvalitetnu aktivu bez likvidne aktive drugog reda gde spadaju ostala potraživanja koja dospevaju u roku od mesec dana od dana obračuna pokazatelja) su bili konstantno iznad propisanog minimuma od strane regulatora koji iznosi 1 odnosno 0.7 respektivno prosečno u roku od mesec dana. Banka je reagovala na Odluku NBS o LIK obrascu (sve dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi bez obzira na valutu, a koje banka vrednuje po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MSFI 9, za potrebe izračunavanja pokazatelja likvidnosti iskazuju se po tržišnoj vrednosti i mogu se posmatrati aktivnošću visokog kvaliteta, tako da banka takve hartije tretira kao likvidne sa aspekta obračuna pokazatelja likvidnosti).

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Vrednost nerevidiranog pokazatelja likvidnosti tokom 2022. i 2021. godine je prikazan u tabeli ispod:

	2022.	2021.
Prosek tokom perioda	2,40	3,22
Najviši	3,40	3,29
Najniži	1,69	3,12
Na dan 31. decembra	3,40	3,29

Vrednosti nerevidiranog užeg pokazatelja likvidnosti u toku 2022. i 2021. godine je prikazan u tabeli ispod:

	2022.	2021.
Prosek tokom perioda	2,14	2,77
Najviši	3,29	3,14
Najniži	1,60	2,41
Na dan 31. decembra	3,29	3,14

Vrednosti nerevidiranog pokazatelja pokrića likvidnom aktivom utvrđenog prema regulativi NBS. a koji je Banka dužna da zbirno u svim valutama održava na nivou koji nije niži od 100% na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine date su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	2075%	2686%

Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, pre svega državnih zapisa i obveznica Republike Srbije. Ovaj portfolio služi kao rezerva likvidnosti koja se lako i brzo može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva.

Pored praćenja pokazatelja likvidnosti Banka redovno izrađuje projekcije novčanih tokova u kratkom i dugom roku. Cilj projekcija novčanih tokova jeste da se blagovremeno utvrde neusklađenosti bilansne aktive i pasive u pogledu ročne strukture. Izveštaji o tokovima gotovine se prave po svim značajnim valutama (RSD i EUR) i zbirno za sve valute sa kojima Banka posluje. Oni se koriste da bi se identifikovale značajne neusklađenosti u dospećima potraživanja i obaveza Banke i da bi se procenile buduće potrebe za likvidnošću, kao i viškovi likvidnosti, i u skladu sa tim blagovremeno donele odgovarajuće odluke.

Kod projekcije novčanih tokova razvrstavanje bilansnih stavki bazira se na principu preostale ugovorene ročnosti (preostali broj dana do dospeća). Stavke bez ugovorenog roka dospeća kao što su: sredstva obavezne rezerve, transakcioni depoziti, depoziti po viđenju i sva ostala potraživanja i obaveze bez ugovorene ročnosti se raspoređuju po internoj metodologiji koju je Banka razvila za različita scenarija (osnovni i stresna scenarija) koja su kreirana za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti. Na taj način, Banka ima uvid u to koja scenarija je izlažu većem riziku likvidnosti i za svaki scenario ima definisane aktivnosti koje može da sprovede u slučaju realizacije nekog od njih.

Tabela ispod daje sumaran pregled nediskontovanih novčanih tokova Bančinih finansijskih sredstava i obaveza raspoređenih po ročnosti na dan 31. decembar 2022. godine.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Potraživanja i obaveze bez ugovorenog roka dospeća (sredstva obavezne rezerve, transakcioni depoziti, depoziti po viđenju) se tretiraju kao da će biti povučene do mesec dana što predstavlja izuzetno konzervativan pristup. Banka ne očekuje da će klijenti iskoristiti opciju da prevremeno povuku svoja sredstva te stoga tabela ne odražava očekivane novčane tokove. Svi nasleđeni depoziti KBC banke, čije je učešće na 31. decembar 2022. godine i 31. decembar 2021. godine zanemarljivo u odnosu na ukupan portfolio depozita Banke, se tretiraju kao depoziti čiji je rok dospeća do mesec dana.

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno 2022.
FINANSIJSKA IMOVINA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.308.812	-	-	-	-	6.308.812
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	54.788	34.845	45.492	639.000	6.412.549	7.186.674
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.525.154	-	-	-	-	1.525.154
Kredit i potraživanja od komitenata	1.006.448	1.271.670	1.802.107	3.147.352	5.867.160	13.094.736
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	8.895.202	1.306.515	1.847.599	3.786.352	12.279.709	28.115.376
FINANSIJSKE OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	128.302	246.453	343.760	572.658	522.307	1.813.480
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	1.567.504	1.527.261	1.749.285	3.313.154	12.712.535	20.869.739
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	1.695.806	1.773.714	2.093.045	3.885.812	13.234.842	22.683.219
Ukupan kapital	-	-	-	-	3.568.395	3.568.395
UKUPNO	1.695.806	1.773.714	2.093.045	3.885.812	16.803.237	26.251.614
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2022. godine	7.199.396	(467.199)	(245.446)	(99.460)	(4.523.528)	1.863.763

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno 2021.
FINANSIJSKA IMOVINA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.242.396	-	-	-	-	6.242.396
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	883.970	260.444	449.046	339.569	4.834.869	6.767.898
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.337.712	-	-	-	-	1.337.712
Kredit i potraživanja od komitenata	937.489	1.121.275	1.611.891	2.623.703	3.963.285	10.257.643
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	9.401.567	1.381.719	2.060.937	2.963.272	8.798.154	24.605.649
FINANSIJSKE OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	122.805	194.855	278.963	435.717	384.675	1.417.015
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	1.407.274	1.073.403	1.123.787	2.059.059	12.873.494	18.537.017
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	1.530.079	1.268.258	1.402.750	2.494.776	13.258.169	19.954.032
Ukupan kapital	-	-	-	-	3.634.726	3.634.726
UKUPNO	1.530.080	1.268.258	1.402.749	2.494.776	16.892.895	23.588.758
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2021. godine	7.871.488	113.461	658.187	468.496	(8.094.741)	(1.016.891)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Tabela ispod prikazuje ročnost garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza Banke na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, zasnovana na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate (za preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima ugovoreni iznos smesten je u vremenski okvir u kome se očekuje aktivacija istog). Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima i okvirne kredite po kreditnim karticama.

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2022. godine						
Finansijske garancije	331.041	-	-	-	-	331.041
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	2.328.407	-	-	-	-	2.328.407
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	316.911	-	-	-	-	316.911
Ukupno	2.976.359	-	-	-	-	2.976.359
31. decembar 2021. godine						
Finansijske garancije	587	-	-	-	-	587
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	1.332.710	-	-	-	-	1.332.710
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	558.950	-	-	-	-	558.950
Ukupno	1.892.247	-	-	-	-	1.892.247

29.4. Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke. Merenje uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat se vrši kroz merenje odnosa kamatno osetljive aktive sa vanbilansom i kamatno osetljive pasive sa vanbilansom u predefinisanim vremenskim intervalima. U zavisnosti od primenjenog scenarija kretanja kamatnih stopa, meri se uticaj potencijalne promene kamatne stope na neto prihod od kamata. Takođe, merenje uticaja kamatnog rizika na kapital banke se vrši praćenjem promene ekonomske vrednosti kapitala usled promena kamatnih stopa. O izloženosti Banke kamatnom riziku redovno se izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u čijoj je nadležnosti upravljanje ovim rizikom.

Za merenje kamatnog rizika Banka izrađuje kamatni gep pri čemu se rukovodi sledećim principima:

- stavke sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu dospeća.
- stavke sa varijabilnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu ponovnog određivanja kamatne stope.
- nekamatonosne stavke se raspoređuju u posebnu kolonu uključujući i kapital koji se tretira kao nekamatonosna stavka koja nema rok dospeća.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Kamatnosne stavke koje nemaju ugovoren period dospeća niti period promene kamatne stope, kao što su depoziti po viđenju, kreditne kartice i minusi po tekućim računima. raspoređuju se na osnovu Ugovornih odredbi ukoliko su iste definisane na način da je preciziran rok važenja kamatne stope, u suprotnom na osnovu analize istorijskih podataka.

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom. odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenom varijabilnom kamatnom stopom. na dan 31. decembra 2022. godine. prikazana je u sledećoj tabeli:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.178.991	159.627	218.105	433.158	-	2.319.494	6.309.375
Hartije od vrednosti	54.788	34.845	45.492	622.263	5.545.778	-	6.303.166
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	804.445	-	-	-	-	720.464	1.524.909
Kredit i potraživanja od komitenata	949.416	1.203.545	1.747.697	2.867.752	5.013.095	275.652	12.057.157
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	4.987.640	1.398.016	2.011.294	3.923.173	10.558.873	3.315.610	26.194.607
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.810.452	-	-	-	-	3.028	1.813.480
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.679.751	643.435	842.962	1.878.349	159.101	13.666.139	20.869.737
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	5.490.203	643.435	842.962	1.878.349	159.101	13.669.167	22.683.217
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	3.568.395	3.568.395
UKUPNO	5.490.203	643.435	842.962	1.878.349	159.101	17.237.562	26.251.612
Neto izloženost kamatnom riziku na dan: 31.12.2022.	(502.563)	754.581	1.168.332	2.044.824	10.399.772	(13,921,952)	57.006

Tabela ispod pokazuje uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod u roku od godinu dana od 31. decembra 2022. godine, u slučaju promene kamatne stope za 200 baznih poena.

	Promena kamatne stope u baznim poenima	Uticaj na neto kamatni prihod do godinu dana (apsolutni iznos)	Uticaj na kapital (apsolutni iznos)
Na dan 31.12.2022.	+200/(200)	41.531	203.203

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom. odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenim varijabilnom kamatnom stopom na dan 31. decembra 2021. godine. prikazana je u sledećoj tabeli:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.117.625	160.494	254.693	560.893	-	2.148.612	6.242.317
Hartije od vrednosti	883.756	260.376	448.605	338.865	4.299.752	-	6.231.354
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	682.028	-	-	-	-	652.329	1.334.357
Kredit i potraživanja od komitenata	657.182	335.339	1.835.163	2.730.861	3.701.564	629.359	9.889.468
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	5.340.591	756.209	2.538.461	3.630.619	8.001.316	3.430.300	23.697.496
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.391.695	-	-	-	-	25.320	1.417.015
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	422.651	894.730	1.418.304	3.126.110	142.898	12.532.325	18.537.018
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	1.814.346	894.730	1.418.304	3.126.110	142.898	12.557.645	19.954.033
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	3.634.726	3.634.726
UKUPNO	1.814.346	894.730	1.418.304	3.126.110	142.898	16.192.371	23.588.759
Neto izloženost kamatnom riziku na dan: 31.12.2021.	3.526.245	(138.512)	1.120.157	504.509	7.858.418	(12,762,071)	108.737

Tabela ispod pokazuje uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod u roku od godinu dana od 31. decembra 2021. godine, u slučaju promene kamatne stope za 200 baznih poena.

	Promena kamatne stope u baznim poenima	Uticaj na neto kamatni prihod do godinu dana (apsolutni iznos)	Uticaj na kapital (apsolutni iznos)
Na dan 31.12.2021.	+200/(200)	18.446	130.909

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.5. Devizni rizik**

Devizni rizik je rizik od nastanka gubitaka u finansijskom rezultatu i kapitalu banke koji proizilazi iz promene vrednosti finansijskih instrumenata Banke usled kretanja i promene vrednosti deviznog kursa na tržištu. Izloženost Banke deviznom riziku se meri i iskazuje preko indikatora deviznog rizika. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke.

U cilju upravljanja deviznim rizikom Banka prati deviznu poziciju na dnevnom nivou, definiše metode i procedure za njihovo praćenje i merenje, definiše limite i obavlja eksterno i interno izveštavanje.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju u propisanim okvirima - ukupna neto otvorena pozicija Banke nije prelazila 20% njenog kapitala na dnevnom nivou u toku 2022. i 2021. godine.

Sledeće tabele prikazuju izloženost Banke deviznom riziku na dan 31.decembra 2022. i 31.decembra 2021. godine.

U tabeli su prikazana sredstva i obaveze prema njihovim knjigovodstvenim vrednostima:

Naziv pozicije	EUR	USD	Ukupno
Devizna imovina	7.873.902	311.591	8.185.493
Devizne obaveze	7.838.069	309.245	8.147.314
Duga pozicija	-	-	-
Kratka pozicija	-	-	-
Duga otvorena pozicija	35.833	2.346	38.179
Kratka otvorena pozicija	-	-	-
Neto otvorena pozicija - 31.12.2022. godine			38.179
Pokazatelj deviznog rizika - 31. decembra 2022. godine			1.59

Naziv pozicije	EUR	USD	Ukupno
Devizna imovina	7.353.545	267.352	7.620.897
Devizne obaveze	7.331.464	266.969	7.598.433
Duga pozicija	823.061	-	-
Kratka pozicija	-	-	-
Duga otvorena pozicija	22.081	383	22.464
Kratka otvorena pozicija	-	-	-
Neto otvorena pozicija - 31.12.2021. godine			22.464
Pokazatelj deviznog rizika - 31. decembra 2021. godine			1,23

Analizom razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli mogu se proceniti efekti na dobit i kapital Banke. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

29.5. Devizni rizik (nastavak)

Valuta	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2022.	Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2022.	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2021.	Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2021.
EUR	10%	3583	10%	2208
USD	10%	235	10%	38

Sljedeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2022. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.738.759	33.350	-	1.772.109	4.537.266	-	6.309.375
Hartije od vrednosti	4.809.606	-	-	4.809.606	1.493.560	-	6.303.166
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.219.319	278.241	-	1.497.560	27.349	-	1.524.909
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	12.057.157	-	12.057.157
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	7.767.684	311.591	-	8.079.275	18.115.332	157	26.194.607
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	340	-	-	340	1.813.139	-	1.813.479
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	7.557.295	305.494	-	7.862.789	13.006.949	-	20.869.738
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	7.557.635	305.494	-	7.863.129	14.820.088	61.982	22.683.217
Ukupan kapital	1.138	-	-	1.138	3.567.258	-	3.568.396
UKUPNO	7.558.773	305.494	-	7.864.267	18.387.346	61.982	26.251.613
Neto svop pozicija	-	-	-	-	-	-	-
Neto devizna pozicija na dan: 31.12.2022.	208.911	6.097	-	215.008	(272.014)	(61.825)	(57.006)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.5. Devizni rizik (nastavak)**

Sledeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2021. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
FINANSIJSKA IMOVINA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.600.879	14.191	-	1.615.070	4.627.248	-	6.242.318
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	4.630.391	-	-	4.630.391	1.600.962	-	6.231.353
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.064.882	253.161	-	1.318.043	16.314	-	1.334.357
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	-	9.889.469	-	9.889.469
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	7.354.654	267.352	-	7.622.006	16.869.626	165	23.697.497
FINANSIJSKE OBAVEZE							
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	341	-	-	341	1.416.674	-	1.417.015
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	7.043.395	252.998	-	7.296.393	11.240.624	-	18.537.017
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	7.043.736	252.998	-	7.296.734	12.657.298	50.026	19.954.032
Ukupan kapital	1.109	-	-	1.109	3.633.617	-	3.634.726
UKUPNO	7.044.845	252.998	-	7.297.843	16.290.915	50.026	23.588.758
Neto svop pozicija	-	-	-	-	-	-	-
Neto devizna pozicija na dan: 31.12.2021.	251.307	14.354	-	265.661	(156.922)	(49.861)	108.739

29.6. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled namernih i nenamernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, a isključuje reputacioni, strateški i poslovni rizik.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja skup sistematičnih aktivnosti kojima se obezbeđuje identifikacija, procena, praćenje i kontrola operativnih rizika u Banci, kao i potreba za održavanjem određenog nivoa kapitala, kako bi se apsorbovali potencijalni gubici nastali kao posledica događaja operativnog rizika. Upravljanje operativnim rizikom je propisano Politikom za upravljanje operativnim rizikom i sastoji se iz 4 ciklična koraka:

- identifikacija rizika;
- procena i merenje rizika;
- praćenje i kontrola rizika;
- ublažavanje rizika.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.6. Operativni rizik (nastavak)**

Banka ne može da eliminiše sve operativne rizike, ali kroz proces samoprocene rizika može da identifikuje propuste u svojim procesima, proizvodima i procedurama i njihovim unapređenjem smanji učestalost, kao i negativan uticaj operativnih gubitaka na poslovanje i profitabilnost Banke. Kontrola uključuje efektivnu podelu dužnosti, pristup, ovlašćenje i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju. Samoprocena daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike koji utiču na procese koji oni kontrolišu.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativne i kvalitativne mere koje se temelje na prikupljanju podataka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, a na bazi Procedure za upravljanje operativnim rizicima. Uloga procesa upravljanja operativnim rizicima je da identifikuje, proceni, kontroliše i smanji mogućnost nastanka i uticaj operativnih rizika i gubitaka.

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrsti događaja i liniji poslovanja poslova, od strane zaposlenih koji su imenovani kao koordinatori za operativne rizike. Sve službe Banke imenuju svoje koordinate za operativne rizike, kao i njihove zameneke.

U cilju postizanja bolje efikasnosti i pružanja kvalitetnije usluge, Banka može doneti odluku da obavljanje određenih poslovnih aktivnosti poveri trećim licima koja ih obavljaju kao svoju pretežnu delatnost, odnosno imaju odgovarajuće iskustvo u njihovom obavljanju. Banka upravlja rizikom eksternalizacije kroz uspostavljene kontrolne mehanizme pre zaključivanja ugovora sa trećim licima. odnosno pružiocima usluga, kao i kroz monitoring aktivnosti nakon potpisivanja ugovora. Ceo proces se sprovodi na bazi Procedure za poveravanje aktivnosti trećim licima.

Rizicima koji proističu iz uvođenja novih proizvoda Banka upravlja kroz identifikaciju svih rizika koji proističu iz uvođenja novog proizvoda, a na način da sve relevantne organizacione jedinice moraju biti upoznate sa uvođenjem novog proizvoda i moraju dati svoje stručno mišljenje koje se odnosi na rizični profil novog proizvoda ili usluge kao i uticaj na rizični profil Banke.

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**29.6. Operativni rizik (nastavak)**

Banka je internim aktima, pre svega Politikom za upravljanje operativnim rizikom a i Procedurom za upravljanje operativnim rizikom Banke, obezbedila adekvatan sistem upravljanja rizikom. Svrha Politike i Procedure je da definiše pravila i odgovornosti koje regulišu identifikaciju, procenu, praćenje, izveštavanje i kontrolu (ublažavanje) operativnog rizika u banci u cilju otklanjanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke izazvanih nedostacima operativnog rizika. Pored toga, Banka je usvojila odgovarajuću organizacionu strukturu, kroz definisanje jasnih uloga i odgovornosti zaposlenih koji su uključeni u proces upravljanja operativnim rizicima:

- Upravni odbor je odgovoran za preispitivanje Politike;
- Izvršni odbor je odgovoran za usvajanje procedura za upravljanje operativnim rizicima i nadgledanje sprovođenja Politike za upravljanje operativnim rizikom;
- Služba za kontrolu rizika je odgovorna za kreiranje odgovarajućih alata, politika, procedura i tehnika kojima se reguliše proces upravljanja operativnim rizikom, praćenje i sprovođenje politika i procedura u svojoj nadležnosti, pružanje informacija o izloženosti Banke operativnim rizicima, predlaganje aktivnosti za ublažavanje operativnih rizika i praćenje sprovođenja akcionih planova kao i kontinuirano ukazivanje značaja problematike i podizanje svesti o operativnim rizicima u svim organizacionim delovima Banke;
- Organizacione jedinice u okviru Banke su odgovorne da identifikuju, procenjuju, prate i prikupljaju podatke o izloženosti operativnom riziku u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizicima. Svaka organizaciona jedinica ima svoje koordinate za operativni rizik, imenovane od strane nadležnog rukovodioca, sa jasno definisanim nadležnostima i odgovornostima u procesu upravljanja operativnim rizikom. Takođe, određene organizacione jedinice u okviru Banke su dužne da prate i izveštavaju o limitima koji su uspostavljeni u delu apetita za rizikom o kojima se na mesečnom nivou izveštava Forum za upravljanje rizicima, kao i na kvartalnom nivou informiše Upravni odbor kroz Integrirani izveštaj o riziku.

Efikasnost upravljanja operativnim rizikom je pod nadzorom Forum za upravljanje rizicima.

Forum za upravljanje rizicima (u daljem tekstu RMF), na kom se na mesečnom nivou u okviru izveštaja razmatraju i operativni rizici podržava Izvršni odbor u upravljanju operativnim rizicima koji proizilaze iz Bančinih procesa, sistema, ljudskog faktora i okruženja. Ključni procesi banke, identifikovani od strane RMF-a, su predmet procene rizika gde se identifikuju ključni rizici i uspostavljaju kontrole i dogovaraju akcioni planovi koji u sebi sadrže mere za ublažavanje rizika. Registrovanje gubitka i prepoznavanje operativnog rizika se sprovodi preko koordinatora i njihovih zamenika za operativni rizik koji su imenovani za svaku službu Banke. Služba za kontrolu rizika je nadležan za izveštavanje rukovodstva Banke na mesečnom nivou ili po potrebi i češće ukoliko je potrebna njihova trenutna reakcija.

Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo. Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

30. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza. Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima.

Na dan 31. decembra 2022. godine, po fer vrednosti iskazana su stalna sredstva namenjena prodaji i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat. Sva ostala sredstva i obaveze Banke su iskazane po amortizovanoj vrednosti i varijabilnim kamatnim stopama, kojima se u redovnim intervalima ponovo određuje cena. Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a knjigovodstvena vrednost sredstava i obaveza ne odstupa značajno od njihove fer vrednosti.

Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti sa rokom otplate dužim od tri godine uglavnom nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti, osim za deo gotovinskih kredita sa rokom dužim od jedne godine koji nose fiksnu kamatnu stopu i hartije od vrednosti vrednovane po amortizovnom trošku.

30. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (nastavak)**Finansijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrednosti**

Rukovodstvo Banke smatra da fer vrednost finansijskih instrumenata, koji nisu vrednovani po fer vrednosti, ne odstupa u materijalno značajnom iznosu od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Pregled knjigovodstvene i fer vrednosti finansijske aktive i pasive:

	2022.				
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva					
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	6.309.374	6.309.374	6.309.374	-	-
Hartije od vrednosti	6.303.166	5.272.360	-	5.272.360	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.524.909	1.524.909	-	-	1.524.909
Kredit i potraživanja od komitenata	12.057.157	12.241.605	-	-	12.241.605
Finansijska pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.813.480	1.813.480	-	-	1.813.480
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	20.869.738	20.869.738	-	-	20.869.738
					2021.
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva					
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	6.242.317	6.242.317	6.242.317	-	-
Hartije od vrednosti	6.231.353	6.145.437	-	6.145.437	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.334.357	1.334.357	-	-	1.334.357
Kredit i potraživanja od komitenata	9.889.469	10.058.394	-	-	10.058.394
Finansijska pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.417.015	1.417.015	-	-	1.417.015
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	18.537.017	18.537.017	-	-	18.537.017

30. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (nastavak)**Fer vrednost hartija od vrednosti – Nivo 2**

Prema metodologiji određivanja fer vrednosti obveznica Republike Srbije, Banka definiše postupak vrednovanja po aktuelnim tržišnim cenama kao svako vrednovanje koje mora biti uporedivo sa merodavnim cenama, ekstrapolirano ili obračunato na osnovu dostupnih tržišnih podataka.

Za potrebe vrednovanja portfelja dužničkih hartija od vrednosti koje izdaje Ministarstvo finansija Republike Srbije na lokalnom tržištu, Banka koristi javno dostupne informacije o ceni ovih hartija od vrednosti koje su dostupne na sajtu Narodne banke Srbije za trgovinu na sekundarnom tržištu i/ili sajt Ministarstva finansija RS – Uprava za javni dug (<http://javnidug.gov.rs/rsc/aukcijestatistika>). Banka ove podatke upoređuje sa poslednjim dostupnim kotacijama iz Reuters-ovog tržišno-informacionog sistema prilikom definisanja krive prinosa, kako bi identifikovala potencijalna odstupanja od istorijskih podataka, i na osnovu interpolacije cena vrši procenu fer vrednosti hartija.

Za potrebe vrednovanja portfelja dužničkih hartija od vrednosti koje izdaje Ministarstvo finansija Republike Srbije na inostranom tržištu, Banka koristi javno dostupne informacije o ceni ovih hartija od vrednosti sa primarnog tržišta za ove hartije, kao npr. Frankfurtska berza, Deutsche Boerse, itd.. Banka će uporediti ove podatke sa tekućim dostupnim kotacijama iz Reuters-ovog tržišno-informacionog sistema. U slučaju da su kotacije dostupne na zvaničnim sajtovima NBS ili Ministarstva Finansija, Banka može koristiti i ove podatke u svrhu poređenja kako bi definisala krivu prinosa, gde se na osnovu interpolacije cena vrši procena fer vrednosti hartija.

Fer vrednost finansijskih instrumenata - Nivo 3

Fer vrednost finansijskih instrumenata kalsifikovanih u nivo 3 utvrđena je na sledeći način:

Kratkoročna potraživanja i obaveze prikazane su u iznosu knjigovodstvene vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata.

Dugoročna potraživanja i obaveze sa varijabilnom kamatnom stopom prikazani su takođe u iznosu knjigovodstvene vrednosti koja je usklađena sa fer vrednošću jer nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove.

Dugoročna potraživanja sa fiksnom kamatnom stopom su potraživanja po osnovu izdatim kredita sa fiksnom kamatnom stopom čija fer vrednost je utvrđena diskontovanjem budućih novčanih tokova sa aktuelnim tržišnim kamatnim stopama na novoodobrene kredite slične ročnosti prema javno dostupnim podacima objavljenim od strane Narodne banke Srbije.

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

Povezana lica banke su članovi Upravnog odbora i članovi PPF grupe.

(a) Poslovni odnosi sa članovima Upravnog i Izvršnog odbora, članovima organa upravljanja i članovima porodica ovih lica

Naknade članovima Upravnog i Izvršnog odbora Banke u toku 2022. i 2021. godine, iskazane u bruto iznosima, prikazane su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Naknade članovima Izvršnog odbora	82.525	74.430
Naknade članovima Upravnog odbora	2.751	21.897
Ukupno	85.276	96.327

(b) Transakcije sa ostalim povezanim licima

Pored navedenog, Banka ulazi u poslovne odnose sa ostalim licima koja su povezana sa bankom. Sledeće tabele prikazuju stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2022. godine, kao i odgovarajuće prihode i rashode nastale po osnovu poslovnih odnosa sa ostalim povezanim licima u toku godine, zaključno sa datumom bilansa stanja:

	Potraživanja	Obaveze	Ostali rashodi	Ostali prihodi
Naziv povezanog lica:				
PPF Banka a.s. Češka	174.413	-	-	383
Yettel doo	73.872	1.032.903	93.984	5.556
PPF CO3 B.V. Holandija	-	1.812.592	111.140	-
Cetin doo	-	3.232	38.772	-
Home Credit International a.s.	-	-	1.157	-
	248.285	2.848.727	245.053	5.939

Sledeća tabela prikazuje transakcije sa ostalim povezanim licima na dan 31. decembra 2021. godine:

	Potraživanja	Obaveze	Ostali rashodi	Ostali prihodi
Naziv povezanog lica:				
PPF Banka a.s. Češka	247.081	-	-	17
Yettel doo	68.697	621.823	95.632	5.357
PPF CO3 B.V. Holandija	-	1.416.327	131.430	-
Cetin doo	-	5.085	37.718	-
Home Credit International a.s.	-	-	1.209	-
Bank Home Credit SB JSC Kazakstan	-	-	-	1.241
	315.778	2.043.235	265.989	6.615

Od ukupnih obaveza prema povezanim licima u 2022., depoziti u iznosu od 552.244 hiljada dinara (Yettel doo) se odnosi na kolateral za potrošačke kredite za mobile telefone i 1.810.452 hiljade dinara (PPF CO3).

U 2021, iznosi depozita od povezanih lica koji se odnose na kolateral za potrošačke kredite za mobile telefone su 517.559 hiljada dinara (Yettel doo) i 1.391.695 hiljada dinara (PPF CO3).

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)**(b) Transakcije sa ostalim povezanim licima (nastavak)****Uslovi transakcija sa povezanim licima**

Prethodno navedena stanja potraživanja i obaveza kao i prihoda i rashoda iz poslovnih odnosa sa povezanim licima rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti.

Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih tržišnih kamatnih stopa.

Transferne cene

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi da do 30. juna 2023. godine, zajedno sa poreskim bilansom za 2022. godinu predaju i studiju o transfernim cenama.

Obzirom da Banka ima značajne transakcije sa povezanim stranama u trenutku sastavljanja finansijskih izveštaja za 2022. godinu Banka je u procesu pripremanja studije o transfernim cenama. Na osnovu preliminarne nalaza, rukovodstvo Banke ne očekuje korekcije finalnog poreskog bilansa po osnovu transakcija sa povezanim stranama, osim iznosa od 559 hiljada dinara koji se odnosi na isplaćenu kamatu na sredstva na tekućem računu PPFCO3.

32. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

	31.12.2022.	31.12.2021.
EUR	117,3224	117,5821
USD	110,1515	103,9262

33. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

Gotovina i gotovinski ekvivalenti izveštaju o tokovima gotovine

	2022.	2021.
Žiro račun	1.152.675	1.103.600
Gotovina u blagajni	1.378.070	1.246.141
Devizni računi kod banaka	1.184.938	1.214.895
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije	2.816.740	2.998.970
Ukupno	6.532.423	6.563.606

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

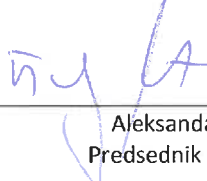
U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Banke. izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa pravnim licima i preduzetnicima na dan 30. novembra 2022. godine.

Ukupno neusaglašena potraživanja iznose 195 hiljada dinara, dok neusaglašenih obaveza nema.

35. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u napomenama uz priložene finansijske izveštaje za 2022. godinu.

Beograd, 30.03.2023. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora

Milka Rajčević
Član Izvršnog odbora

**IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2022. GODINE**

I UVOD

Banka je osnovana kao ALCO Banka 16. maja 1996. godine, na osnovu dozvole za rad dobijene od NBJ i upisa u registar kod Privrednog suda u Beogradu. U novembru iste godine, dobila je dozvolu NBJ za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom.

Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita,
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita,
- obavljanje devizno – valutnih i menjačkih poslova,
- izdavanje platnih kartica,
- izdavanje hartija od vrednosti,
- davanje garancija, avala i drugih oblika jemstava,
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti,
- obavljanje poslova domaćeg i ino platnog prometa,
- obavljanje poslova finansijskog inženjeringa i konsaltinga.

Kupovinom sto odsto akcija A banke, od juna 2007. godine, bankarsko-osiguravajuća grupacija KBC Grupa prisutna je i na tržištu Srbije. Promenom imena u Agenciji za privredne registre, A Banka je od 6. marta 2008. godine registrovana pod novim imenom – KBC Banka ad Beograd.

Dolaskom novog vlasnika, KBC Grupe, KBC Banka je pratila strateške ciljeve KBC Grupe u regiji centralne i istočne Evrope, sa pretežnim usmerenjem na ponudu usluga u segmentu stanovništva i MSP.

19. decembra 2013. godine, KBC Banku je preuzela Telenor Grupa, u cilju stvaranja sinergije telekomunikacionih usluga i finansijskih usluga. Telenor Danemark Holding je preuzeo 100 odsto akcija KBC banke sa ciljem da građanima Srbije posredstvom Telenor banke ponudi savremene i inovativne mobilne finansijske usluge.

Tokom 2018. godine Telenor grupa je prodala svoje poslovanje u oblasti telekomunikacija u istočnoj Evropi investicionoj grupi PPF N.V. sa sedištem u Pragu, dok je za Telenor banku potpisan ugovor o prodaji akcija sa istom grupom. Po odobrenju transakcije od strane Narodne banke Srbije, u februaru 2019. godine izvršen je transfer akcija između Telenor Danemark Holdinga i PPF Financial Holdings B.V. sa sedištem u Holandiji. Ključni aspekt transakcije je značajno jačanje regulatorne kapitalne osnove Banke, kako bi se Banka adekvatno pripremila za buduću uzlaznu operativnu i finansijsku putanju.

Rešenjem agencije za privredne registre br. 119465/2019 od 10. oktobra 2019. godine izvršena je promena podataka, odnosno naziva banke u Registru privrednih subjekata. U Registru je brisan naziv Telenor banka a.d., Beograd i upisan je naziv Mobi banka a.d., Beograd.

PPF Financial Holding ima za cilj da razvije snažnu finansijsku instituciju prepoznatljivu po povoljnim i pristupačnim finansijskim uslugama namenjenim stanovništvu, sa dominantnim osvrto u oblasti transakcionog poslovanja i brzog kratkoročnog finansiranja. Banka će intenzivno usmeriti svoje aktivnosti u cilju proširenja baze klijenata uz zaključenje sporazuma sa privrednim društvom Yettel DOO, koji će podržavati interese oba partnera i interese korisnika, tj. finansiranje kupovine telefona i proširenje transakcionih bankarskih usluga za dalje partnerstvo u pogledu prodaje gotovinskih kredita. Takođe, posebna pažnja biće usmerena na nova partnerstva sa trećim licima, u cilju povećanja tržišnog učešća u segmentu poslovanja sa stanovništvom.

Banka nema ogranke i nije vršila otkup sopstvenih akcija.

II PRINCIPI I STRATEGIJA

Vizija Mobi Banke je da se repositionira kao primarna banka za klijente, kroz ponudu vrednosti za primaoce zarade. Takođe, Mobi Banka nastoji da kroz partnerstvo sa Yettel doo zajedničkim klijentima kao i drugim korisnicima na tržištu Srbije obezbedi vrhunsko korisničko iskustvo kroz digitalne kanale. Mobi Banka planira da, primarno kroz ciljane kampanje, ponudi klijentima kratkoročno finansiranje i da bude prepoznata na tržištu kao lider na polju digitalnog i transakcionog bankarstva. Banka radi na sledećim strateškim ciljevima:

- Rast baze korisnika koje u Mobi Banci primaju zaradu ili deo zarade (plata ili penzija) sa ciljem repositioniranja kao primarna banka
- Rast korisničke baze u saradnji sa Yettel DOO.
- Povećanje aktivnosti baze korisnika kroz postojeće prodajne kanale i uz podršku Yettela
- Vraćanje korisnika u primarni fokus organizacije
- Ponovno preuzimanje uloge lidera u digitalnom bankarstvu - ponuda najsavremenijih funkcionalnosti za mobilno i onlajn bankarstvo kroz napredno korisničko iskustvo.
- Poboljšanje fizičkog prisustva Banke, prvenstveno kroz prisustvo bankarskih savetnika na Yettel prodajnim mestima
- Obezbediti povoljne i pristupačne finansijske i platne usluge namenjene stanovništvu, prvenstveno u oblasti transakcionog poslovanja i brzog kratkoročnog finansiranja.
- Razvoj napredne platforme za odnose sa korisnicima, kako bi se zadovoljile odgovarajuće potrebe klijenata i prepoznao vremenski period kada su klijentima određeni proizvodi neophodni.
- Učešće u pilot projektu koji vode vlada i portal E Uprava u saradnji sa autorizovanom trećom stranom, na servisu za pružanje podataka o platama korisnika finansijskih usluga u svrhu procesa odobravanja kreditnih proizvoda.
- Obezbediti pouzdano bankarsko iskustvo.

Bankarske aktivnosti Mobi Banke u 2022. godini razvijane su u sa strateškim ciljevima i principima poslovanja definisanim u Poslovnoj politici i strategiji.

Banke je nastavila sa rastom korisničke baze kroz saradnju sa telekomunikacionom kompanijom na polju finansiranja prodaje mobilnih uređaja i prateće opreme. Istovremeno, Banka je povećala portfolio gotovinskih kredita u skladu sa strategijom pozicioniranja u domenu kreditnih proizvoda na način da bude prepoznata na tržištu kao institucija koja prepoznaje potrebe fizičkih lica u domenu kreditiranja.

U svojim aktivnostima, Banka se rukovodila interesom svojih akcionara i klijenata, poštujući interese drugih učesnika na tržištu u svrhu ostvarenja ravnopravnih zajedničkih odnosa.

Pristup servisima i resursima Banke je omogućen svim potencijalnim klijentima, prema uslovima definisanim u Opštim uslovima Poslovanja.

Mobi banka će razmotriti isplatu dividendi u skladu sa pozitivnom zakonskom regulativom Republike Srbije kada postane profitabilna.

III ORGANIZACIONA STRUKTURA

Mobi Banka je na kraju 2022. godine brojala 566 zaposlenih.

Unutrašnja organizacija Banke podrazumeva formiranje organizacionih delova, odnosno organizacionih jedinica i to:

1. Izvršni odbor
2. Funkcije
3. Sektori
4. Službe
5. Timovi
6. Ekspoziture
7. Prodajno mesto (ili Prodavnica)

III ORGANIZACIONA STRUKTURA (nastavak)

Izvršni odbor Banke je najviši deo organizacione strukture, čije su aktivnosti usmerene na postizanje što uspešnijeg upravljanja Bankom, u smislu organizovanja poslovanja Banke na način koji bi omogućio ostvarivanje ciljeva i zadataka koje Banka ima u svom poslovanju kao i efikasnog koordiniranja funkcija i poslova u Banci.

Izvršni odbor čine predsednik Izvršnog odbora i članovi Izvršnog odbora. Podela dužnosti, nadležnosti i odgovornosti članova Izvršnog odbora obavljena je na način kojim se sprečava sukob interesa i koji podrazumeva funkcionalno i organizaciono odvajanje aktivnosti upravljanja rizicima (middleoffice) i aktivnosti podrške (back office) od aktivnosti preuzimanja rizika (front office). Podela dužnosti, nadležnosti i odgovornosti članova Izvršnog odbora obavljena je tako da jedan član Izvršnog odbora Banke može biti zadužen za više osnovnih organizacionih delova. Podela dužnosti, nadležnosti i odgovornosti članova Izvršnog odbora definisana je Odlukom Upravnog odbora.

Funkcije su najsloženije organizacione celine specijalizovane za obavljanje pojedinih oblasti (grupa) poslova grupisanih prema određenim zajedničkim svojstvima, formirane na funkcionalnom principu. Funkcije se, mogu sastojati iz sektora, službi i timova/ekspozitura/prodajnih mesta. U Banci se formiraju sledeće funkcije:

- Funkcija Ljudskih resursa
- Funkcija Rizika
- Funkcija Finansija
- Funkcija Regulatornih poslova
- Funkcija Operacija
- Funkcija Prodaje i Marketinga
- Funkcija Upravljanja klijentima

Sektori se formiraju radi obavljanja specifičnih stručnih poslova u Banci koji su funkcionalno i tehnološki povezani. Sektori se mogu sastojati od nekoliko podređenih segmenata (službi ili timova/ekspozitura/prodajnih mesta). Sektorom, po pravilu, rukovodi Direktor.

Sektori se formiraju u:

- poslovima podrške,
- poslovima informacionih tehnologija,
- poslovima brige o korisnicima

Službe se organizuju po pravilu kao deo organizacione jedinice višeg ranga u kojoj se obavljaju funkcionalno i tehnološki povezani poslovi iste vrste ili različiti, ali tesno međusobno povezani poslovi. Služba se može obrazovati i kao samostalni organizacioni deo koji organizaciono ne pripada određenoj Funkciji ili Sektoru. Službom po pravilu rukovodi Menadžer ili Rukovodilac.

Timovi se organizuju kao funkcionalno tehnološke celine povezanih poslova manjeg obima ili kao celina dve ili više grupe poslova iz delokruga rada organizacionog dela višeg ranga i njegov su sastavni deo. Timom po pravilu rukovodi Menadžer ili Tim lider.

Ekspozitura je organizacioni deo u kome se obavljaju bankarski poslovi a koji mogu biti osnovani i na teritorijanom principu. U ekspozituri se obavljaju sve vrste bankarskih poslova sa klijentima i pružaju sve vrste bankarskih usluga. U ekspoziturama sa prate klijenti, kompletan kreditni proces i obavlja servisiranje klijenata po svim osnovama.

III ORGANIZACIONA STRUKTURA (nastavak)

Prodajna mesta (ili Prodavnice) su organizacione jedinice koje se obrazuju u Centrali Banke ili na teritorijalnom principu odnosno kao deo drugog organizacionog dela, u ili van sedišta Banke.

U Prodajnim mestima se obavljaju poslovi koji su direktno ili indirektno vertikalno povezani sa Bankom. Poslovima u Prodajnim mestima rukovodi njegov rukovodilac a u slučaju da ne postoji, ovim organizacionim delom rukovodi rukovodilac organizacione jedinice neposredno višeg ranga ili istog ranga (ali horizontalno bliskog).

U skladu sa opisanim principima unutrašnje organizacije, hijerarhijska pozicija organizacionih delova u Banci je sledeća:

1. Izvršni odbor
2. Funkcija
3. Sektor
4. Služba
5. Tim
6. Ekspozitura
7. Prodajna mesta (i/ili prodavnice).

Organizacione jedinice se formiraju za sledeće poslove:

- **Poslovi unutrašnje revizije,**
- **Poslovi usklađenosti poslovanja,**
- **Poslovi sprečavanja pranja novca**
- **Eksterni poslovi i komunikacija,**
- **Poslovi prodaje i marketinga i u okviru istih:**
 - *Poslovi upravljanja prodajom*
 - *prodajni tim I*
 - *prodajni tim II*
 - *prodajni tim III*
 - *poslovi u ekspozituri,*
 - *transakcioni proizvodi i depoziti*
 - *kreditni proizvodi*
 - *marketinške komunikacije*
 - *strategija i komercijalno izvršenje*
 - *poslovi upravljanja sredstvima*
- **Poslovi Operacija i u okviru istih:**
 - *Poslovi informacionih tehnologija*
 - *poslovi IT operacija,*
 - *Tim IT infrastrukture*
 - *poslovi razvoja aplikativnog softvera i poslovi vezani za Core bankarski sistem*
 - *Tim razvoj aplikacija*
 - *digitalni sistemi*

III ORGANIZACIONA STRUKTURA (nastavak)

- poslovi IT arhitekture
- Poslovi podrške:
- Poslovi podrške poslovanju i platnog prometa
- poslovi podrške aplikacijama
- poslovanje s platnim karticama i gotovinom
- poslovi arhive
- Poslovi korisničkog servisa:
 - Kontakt Centar
 - Tim I
 - Tim II
 - Tim III
 - Tim IV
 - Upravljanje prigovorima klijenata
- Poslovi u vezi sa upravljanjem projektima i procesima, poslovna analiza,
- **Poslovi upravljanja rizicima i u okviru istih:**
 - poslovi kreditne analize,
 - poslovi za kontrolu rizika,
 - poslovi naplate potraživanja
 - Tim I
 - Tim II
 - poslovi upravljanja kreditnim rizikom za Walk-in kanal
 - poslovi upravljanja kreditnim rizikom za X-Sell kanal
 - poslovi sprečavanja kreditnih prevara
- **Poslovi finansija i u okviru istih:**
 - poslovi računovodstva i izveštavanja,
 - poslovi finansijske kontrole,
 - nabavka i opšti poslovi,
 - poslovi poslovne inteligencije
-
- **Regulatorni poslovi i u okviru istih:**
 - pravni poslovi,
 - poslovi bezbednosti, i to informaciona bezbednost i istraživanje prevara.
- **Poslovi ljudskih resursa**
- **Poslovi upravljanja odnosima s klijentima i u okviru istih:**
 - proces razvoja poslovne saradnje s klijentima
 - analitika podataka
 - telefonska prodaja
 - Tim 1
 - Tim 2

III ORGANIZACIONA STRUKTURA (nastavak)

U Banci su organizaciono i funkcionalno razdvojene aktivnosti upravljanja rizicima (middle office/risk units) i aktivnosti podrške (back office/credit administration) od aktivnosti preuzimanja rizika (front office/risk undertaking units). U okviru postojećih organizacionih jedinica mogu se formirati dodatne organizacione jedinice, kao i pripajanje postojećih organizacionih jedinica, isključivo uz poštovanje principa da aktivnosti upravljanja rizicima (middle office) i aktivnosti podrške (back office) budu razdvojene od aktivnosti preuzimanja rizika (front office).

IV KORPORATIVNA I DRUŠTVENA ODGOVORNOST I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Korporativna društvena odgovornost se vodi u sledećem smeru:

Mobi banka kroz svoje poslovanje stvara vrednost kako za kompaniju, tako i za društvo u kojem posluje. Sve inicijative u oblasti korporativne društvene odgovornosti građene su na osnovnoj i prepoznatljivoj kompetenciji Banke, odnosno digitalnim (mobilnim i on-line bankarskim) finansijskim proizvodima i uslugama i realizovane kroz nezavisne projekte sa dobro uspostavljenim međunarodnim partnerima ili zajedno sa Yettel fondacijom u Srbiji.

Aktivnosti Mobi banke u segmentu korporativne društvene odgovornosti zasnivaju se na dva principa:

- Unapređenje usluga digitalnog bankarstva i telekomunikacionih usluga,
- integrisanje odgovorne poslovne prakse u svim aspektima poslovanja.

Mobi Banka se fokusira na stvaranje održivih inicijativa koje stvaraju dugoročnu vrednost kako za ciljne grupe tako i za Mobi banku.

U domenu održivog razvoja i zaštite životne sredine Mobi Banka je posvećena minimiziranju negativnih uticaja na životnu sredinu. U meri u kojoj je to moguće, čine se napor da se smanji potrošnja energije i da se racionalno upravlja otpadom u skladu sa zakonskim propisima iz ove oblasti. Mobi Banka zakupljuje poslovni prostor u energetski efikasnoj zgradi koja poseduje BMS (Building Managerial System), a koji pruža mogućnost uštede energije.

V FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Osnovna delatnost banke kao finansijske institucije koncentrisana je na držanje i operacije sa finansijskim instrumenatima. Primarni finansijski instrumenti u poslovanju banke su krediti i depoziti, a viškove likvidnih sredstava banka plasira u dužničke hartije od vrednosti i repo plasmane. U procesu upravljanja likvidnošću i deviznom pozicijom banka po potrebi takođe koristi valutne forward ugovore i valutne svopove.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM

Kreditni rizik

Kreditni rizik je potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti nekog finansijskog instrumenta usled neplaćanja ili neizvršenja obaveza od strane jedne ugovorne strane (bilo da je to na primer, zajmoprimac, garant, osiguravač ili reosiguravač, suprotna strana u nekoj profesionalnoj transakciji ili emitent nekog kreditnog instrumenta), usled nesolventnosti, nemogućnosti ili nesprenosti te strane da izvrši plaćanje obaveze, kao i usled događaja ili mera koje su primenili politički ili monetarni organi neke zemlje (rizik zemlje). Kreditni rizik Banke je uslovljen kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom blagovremenošću prilikom izvršavanja obaveza prema Banci kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)**Kreditni rizik (nastavak)**

Mobi Banka (u daljem tekstu Banka) svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo. Banka kontinuirano identifikuje, procenjuje, prati i kontroliše rizike u skladu sa Zakonom o bankama i ažuriranim podzakonskim aktima NBS-a i regulativom za upravljanje rizicima, obezbeđujući integralni, obazriv i dosledan sistem upravljanja rizicima. Strategijom upravljanja rizicima Banke, kao i politikama i ostalim internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Kreditni rizik se prati na više nivoa: procenom kreditne sposobnosti klijenata pre odobravanja kredita, praćenjem redovnog izmirenja njihovih obaveza i kreditne sposobnosti tokom čitavog životnog veka kredita, kao i naplatom i upravljanjem dospelih potraživanja.

Tokom 2022. godine Banka je sprovodila redovni monitoring aktivnosti izveštavanja, godišnjeg revidiranja internih akata koja uređuju oblast kreditnog rizika i aktivnosti u sklopu podrške organa upravljanja u procesu donošenja odluka. Na kraju 2022. godine kreditni portfolio beleži rast u odnosu na kraj 2021. godine za sve kreditne proizvode Banke. Imajući u vidu da Banka između ostalog, kreditira i kupovinu telefona korisnika Yettel doo Beograd i da je isto predstavljalo jednu od ključnih aktivnosti od osnivanja Banke, u cilju kreditiranja te kupovine Yettel doo deponuje sredstva za obezbeđenje tih kredita u Banci u iznosu koji obezbeđuje maksimalnu moguću zaštitu od kreditnog rizika portfolija kredita za kupovinu mobilnih uređaja i potrebe za likvidnošću Banke, uz istovremeno vođenje računa da se ne odstupi od dugoročne strategije koja podrazumeva optimizaciju troškova finansiranja i na taj način ugroze planovi budućih aktivnosti. Bez obzira na iznos deponovanih sredstava na računu Banke, odnosno procentualnu pokrivenost portfolija kredita za kupovinu mobilnih uređaja depozitom za posebne namene, Banka ima pravo da naplati iz depozita celokupan iznos (100%) svakog kredita za kupovinu mobilnog uređaja koji je u kašnjenju više od 89 dana od Yettel doo. Kako od 2014. godine kada je započeto kreditiranje stanovišta na navedeni način, nije zabeležen slučaj nepoštovanja ugovornih odredbi od strane Yettel doo, koje podrazumevaju između ostalog, obavezu deponovanja i uplate celokupnog iznosa sredstava za pokriće kredita dužnika koji su u docnji dužoj od 89 dana, ne može se ni zaključiti da je Banka po tome bila izložena kreditnom riziku. Počev od 2020. godine Banka se dodatno obezbeđuje depozitom u iznosu od 3 milijarde dinara od strane PPF grupe kao pokriće za kredite za telefonske uređaje. Kreditni rizik je proizilazio iz gotovinskih keš kredita, kreditnih limita i dozvoljenog minusa po tekućem računu. Ukupan procenat problematičnih plasmana je tokom 2022. godine blago povećan što se može smatrati da je efekat koji proizilazi nepovoljnog makroekonomskog okruženja naime, povećanje kamatnih stopa na finansijskom tržištu kao i rast inflacije.

Mobi banka primenjuje rejting/PD model kreditnog rizika, za potrebe odobravanja kredita, kreditnog procesa i merenja/upravljanja rizikom u skladu sa poslovnim ciljevima i apetitom za preuzimanje rizika Banke. Model se sastoji od aplikativnog, bihejvioralnog i kombinovanog scoring modela koji je razvijen i primenjuje se na portfolijo stanovništva na način definisan internim procedurama i metodologijama u kreditnom procesu i procesu obračuna ispravke vrednosti. Rejting model razvrstava kredite u 9 rejting klasa (1-9) u redovnom statusu (non default) dok Banka u zavisnosti od faze kredita u statusu neimirenja obaveza deli kredite na 3 rejting klase (10-12). Bihejvioralni model koji se koristi u svrhe ispravke vrednosti, Banka je validirala u 2022 godini. Banka je takođe kreirala bafer ispravki vrednosti za slučaj da nepovoljni makroekonomski uslovi proizvedu više od projektovanih NPL kredita odnosno da naplata kredita bude smanjena obima.

Praćenje kvaliteta kreditnog portfolija se vrši na sastancima Foruma za upravljanje rizicima (Risk Managment Forum – RMF) u skladu sa definisanim ciljevima, apetitom za preuzimanje rizika i iz njega proizašlih limita kreditnog rizika. Ovaj specijalizovani forum redovno izveštava Izvršni odbor banke dok je za izveštavanje Upravnog odbora i Odbora za reviziju odgovorna služba za kontrolu rizika.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti podrazumeva mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja),
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti Banka ima uspostavljene politike, procedure i metodologije koje opisuju principe, pravila i smernice za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja u skladu sa poslovnim i strateškim ciljevima Banke, apetitom za rizikom, politikom i strategijom upravljanja rizikom, kao i propisima Narodne banke Srbije i zahtevima PPF FH Grupe. Okvir za upravljanje rizikom likvidnosti je uspostavljen od strane Upravnog odbora Banke, a za upravljanje rizikom likvidnosti nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Služba upravljanja sredstvima i Služba kontrole rizika

Ciklus upravljanja rizikom likvidnosti u Banci obuhvata identifikaciju i merenje rizika, postavljanje apetita za rizikom, preuzimanje rizika, praćenje i kontrolu rizika i planiranje kapitala. Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci se sastoji iz nekoliko faza:

- Interno uspostavljeno upravljanje sa jasno definisanim ulogama i odgovornostima,
- Blagovremena identifikacija svih značajnih izvora rizika likvidnosti i faktora rizika kojima je Banka izložena,
- Merenje rizika i stres testiranje rizika likvidnosti,
- Odgovor na rizik likvidnosti podrazumeva jednu od sledećih mogućnosti: prihvatanje rizika, eliminacija rizika, smanjenje rizika ili prenos rizika (hedžing),
- Redovan i kontinuirani monitoring svih rizika likvidnosti,
- Redovno izveštavanje o racijama likvidnosti i limitima izloženosti nadležnih odbora u Banci.

Banka ima uspostavljen sistem upravljanja likvidnošću koji je proporcionalan obimu funkcija i aktivnosti Banke. Upravljanje likvidnošću Banke takodje podrazumeva održavanje dovoljnog nivoa likvidnih sredstava za pokriće rizika likvidnosti kojima je Banka izložena. U slučaju negativnih događaja koji mogu prouzrokovati negativne efekte na likvidnost Banke, menadžment Banke je usvojio Plan poslovanja u slučaju krize likvidnosti koji opisuje pravila i procedure koje treba poštovati prilikom potencijalne krize likvidnosti. Plan se redovno ažurira i testira minimum jednom godišnje.

Prihvatljivi nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od strukture aktive i njene mogućnosti pretvaranja u likvidna sredstva, koncentracije izvora finansiranja, kao i valutne strukture sredstava i izvora finansiranja, na osnovu kojih je moguće ograničiti negativne efekte na finansijski rezultat i obezbediti dovoljan nivo likvidnih sredstava za izmirenje dospelih obaveza i finansiranje rasta aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti uključuje:

- Formiranje i održavanje odgovarajućeg nivoa rezervi likvidnosti,
- Kontinuirano praćenje limita izloženosti riziku likvidnosti,
- Sprovođenje mera za smanjenje rizika likvidnosti.

Limiti izloženosti riziku likvidnosti kao tehnika ublažavanja rizika likvidnosti uključuje:

- Održavanje pokazatelja likvidnosti Banke u skladu sa regulatornim limitima,
- Definisanje limita koncentracije koje obezbeđuje dovoljnu diversifikaciju i stabilnost depozita,

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

- Definisanje internih limita za pokazatelje likvidnosti.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom. Banka je takođe uspostavila limite za kumulativne gepove po svim valutama i pojedinačno po materijalno značajnim valutama.

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog reda i likvidnih potraživanja Banke drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U tabelama su prikazane izmerene vrednosti regulatornih pokazatelja likvidnosti za prethodni period:

Vrednost pokazatelja likvidnosti	2022.	2021.
Prosek tokom perioda	2,40	3,22
Najviši	3,40	3,29
Najniži	1,69	3,12
Na dan 31. decembra	3,40	3,29
Vrednost užeg pokazatelja likvidnosti	2022.	2021.
Prosek tokom perioda	2,14	2,77
Najviši	3,29	3,14
Najniži	1,60	2,41
Na dan 31. decembra	3,29	3,14

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da LCR, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Vrednosti pokazatelja pokrića likvidnom aktivom utvrđenog prema regulativi NBS, a koji je Banka dužna da zbirno u svim valutama odžava na nivou koji nije niži od 100%. na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine date su u sledećoj tabeli:

	2022.	2021.
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	2075%	2686%

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)**Rizik likvidnosti (nastavak)**

Pored praćenja pokazatelja likvidnosti Banka redovno izrađuje projekcije novčanih tokova u kratkom i dugom roku. Cilj projekcija novčanih tokova jeste da se blagovremeno utvrde neusklađenosti bilansne aktive i pasive u pogledu ročne strukture. Izveštaji o tokovima gotovine se prave po svim značajnim valutama (RSD i EUR) i zbirno za sve valute sa kojima Banka posluje. Oni se koriste u cilju identifikacije značajne neusklađenosti u dospećima potraživanja i obaveza Banke i da bi se procenile buduće potrebe za likvidnošću, kao i viškovi likvidnosti, i u skladu sa tim blagovremeno donele odgovarajuće odluke.

Banka je uspostavila interni limit za kumulativne gepove po svim valutama i pojedinačno po materijalno značajnim valutama:

- 1) Sve valute - potrebno je održavati pozitivan kumulativni gep do 1 godine na više od 10% u odnosu na ukupnu aktivu Banke;
- 2) RSD - bez negativnog kumulativnog gepa do 1 godine (>0%) u odnosu na ukupnu aktivu Banke;
- 3) EUR - bez negativnog kumulativnog gepa do 1 godine (>0%) u odnosu na ukupnu aktivu Banke.

Svi regulatorni pokazatelji likvidnosti bili su konstantno u okviru postavljenih limita. Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, pre svega državnih obveznica Republike Srbije i blagajničkih zapisa Narodne banke Srbije. Ovaj portfolio služi kao rezerva likvidnosti koja se relativno brzo i uz minimalne gubitke u vrednosti može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva.

Banka redovno analizira strukturu svojih depozita i koncentriju izvora finansiranja kako bi identifikovala one značajne izvore finansiranja čije bi povlačenje moglo izazvati probleme likvidnosti. Banka se uglavnom oslanja na finansiranje od fizičkih lica. Na ovaj način Banka uspeva da značajno poveća diverzifikaciju svoje depozitne baze, izbegavajući da se previse sredstava koncentriše unutar jednog entiteta. Sa druge strane, veliki depoziti od kompanije Yettel doo i PPF Grupe služe kao obezbeđenje plasmana Banke za finansiranje kupovine telefonskih uređaja, u kom smislu ovi depoziti ne mogu biti povučeni i na taj način potencijalno ugroziti likvidnost Banke.

Tokom 2022, u prvoj polovini godine, usled ukrajinsko-ruske krize, Banka je bila suočena sa većim odlivima depozita stanovništva u dinarima u ukupnom iznosu od 1,570 miliona dinara u periodu od februara do maja 2022. godine, što je činilo oko 10% od ukupnih depozita stanovništva. Nakon pravovremene reakcije menadžmenta Banke i povećanja kamatnih stopa od marta 2022. godine, nivo depozita je u relativno kratkom roku vraćen na nivo od početka krize. Kako bi obezbedila dovoljan nivo likvidnosti u lokalnoj valuti, Banka je koristila REPO poslove sa Narodnom bankom Srbije, kao i FX SWAP transakcije. Takođe, tokom 2022 godine, nivo PPF depozita je povećan na 1,810 miliona dinara, što čini porast od 709 miliona dinara od početka godine, što je takođe imalo uticaja na značajno povećanje ukupne likvidnosti Banke za nesmetano sprovođenje svoje definisane strategije za 2022 godinu u smislu značajnog povećanja kreditnog portfolija.

Svi regulatorni pokazatelji likvidnosti su tokom 2022 godine bili iznad regulatorno propisanih limita. Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, koje služe kao rezerva likvidnosti koja se brzo može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva. Krajem 2022. godine, banka je imala visok iznos depozita viškova likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije od 2,817 miliona dinara što takođe čini visoko likvidnu aktivu prvog reda. Visok nivo likvidnosti Banka planira da održava i u narednom periodu uzimajući u obzir nestabilno makroekonomsko okruženje uzrokovano značajno povećanim inflatornim pritiscima i makroekonomskim merama u cilju njihovog suzbijanja, kako bi Banka bila u mogućnosti da ostvari ciljeve usvojene kroz Strategiju 2023-2027 u pogledu kako prikupljanja depozita tako i daljeg povećanja plasmana.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Banka je izložena deviznom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Za potrebe efektivnog upravljanja i adekvatne zaštite od deviznog rizika, Banka nastoji da ostvari valutnu usklađenost imovine i obaveza prateći i analizirajući izloženost Banke riziku na bazi tekućih i projektovanih otvorenih deviznih pozicija po valutama i trenutnih i očekivanih kretanja deviznih kurseva.

Za upravljanje i monitoring deviznog rizika nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Služba upravljanja sredstvima i Služba za kontrolu rizika.

Banka na dnevnom nivou vrši monitoring i upravljanje izloženosti deviznom riziku, kroz regulatorno propisan Pokazatelj deviznog rizika. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije, (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala banke, obračunatih u skladu sa odlukom o adekvatnosti kapitala NBS.

Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća. Banka je dužna da odnos između aktive i passive u valutama održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Dugoročni cilj u skladu sa rizičnim profilom Banke je potpuna zaštita od deviznog rizika i uspostavljanje i održavanje deviznih sredstava u iznosu deviznih obaveza Banke, ili u okviru interno postavljenih limita, kao i njihova usklađenost po ročnosti, a u skladu sa propisima i limitima propisanim od strane Narodne Banke Srbije.

Tokom 2022. godine izloženost deviznom riziku bila je značajno ispod maksimalnog nivoa propisanog od strane NBS. Na dan 31.12.2022. godine, Pokazatelj deviznog rizika iznosio je 0,49% kapitala Banke. Tokom godine, pokazatelj deviznog rizika je bio u skladu i sa interno definisanim limitima.

Kurs dinara prema evru bio je stabilan tokom cele 2022 godine, što je značajno doprinelo očuvanju povoljnih uslova finansiranja stanovništva. Iako su inflatorni pritisci nastavljeni i tokom prvog kvartala 2023. godine, cilj monetarne politike Narodne banke Srbije nastavlja da bude održavanje stabilnosti kursa dinara i u narednom periodu, što je takodje jedan od faktora koji će pozitivno uticati na rast kreditne aktivnosti Banke u skladu sa definisanim ciljevima.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena u nivou kamatnih stopa. Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Sistem merenja kamatnog rizika u Banci koncipiran je na način da obuhvati sve materijalno značajne izvore rizika koji proizilaze iz kamatnih stopa, krive prinosa, baznog rizika i rizika ugrađenih opcija.

Banka je uspostavila sisteme za merenje kamatnog rizika koji procenjuju efekte promena kamatnih stopa kako na zaradu Banke, tako i na ekonomsku vrednost Banke. Sistem merenja rizika pruža smislenu procenu uticaja stresnih tržišnih uslova na Banke ili na njene određene pozicije. Testiranje otpornosti na stress sprovodi se na način na koji može da pruži informacije o vrstama događaja pod kojima bi strategija ili pozicije Banke bile najranjivije, te stoga pružaju mogućnost Banci da ove pozicije na vreme prilagodi karakteristikama rizika Banke.

VI UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Sistem merenja izloženosti kamatnom riziku Banke obuhvata GAP analizu, uticaj šokova kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Banke i uticaj šokova na kamatnu maržu Banke.

Sistem upravljanja kamatnim rizikom definisan je Politikom tržišnih rizika, koja je usvojena od strane Upravnog odbora Banke. Kamatnim rizikom Banke upravlja Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, podržan od strane Službe upravljanja sredstvima. Služba kontrole rizika, zadužena je za izveštavanje i predlaganje optimizacije odnosa kamatnog rizika i prihoda Banke.

Tokom 2022 godine makroekonomsko okruženje bilo je pod uticajem visokih inflatornih pritisaka i kontinuiranog povećanja referentnih kamatnih stopa centralnih banaka, u cilju obuzdavanja inflatornih kretanja. Narodna banka Srbije je takodje tokom cele 2022 godine podizala referentnu kamatnu stopu, koja je na kraju godine dostigla nivo od 5%, što je ukupno povećanje od 400 baznih poena tokom godine. U skladu sa kretanjima na lokalnom međubankarskom tržištu, Banka je tokom godine vršila uskladjivanje kamata svojih proizvoda, povećavajući kamatne stope i na kredite i na depozite, kako bi sačuvala svoju depozitnu bazu i u isto vreme održala kamatnu maržu na nivou definisanom Strategijom Banke za 2022 godinu.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nenamernih ili namernih propusta u radu zaposlenih, usled neadekvatnih unutrašnjih procedura i procesa u banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci kao i u slučaju nastupanja nepredviđenih spoljnih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni, poslovni i strateški rizik.

Suština procesa upravljanja operativnim rizicima je da odgovornost leži na menadžmentu svih organizacionih delova, koji dobijaju podršku od strane Službe za kontrolu rizika, a koje nadgleda Interna revizija, Odbor za reviziju i Izvršni Odbor.

Forum za upravljanje rizicima se sastaje na mesečnom nivou, pri čemu se diskutuju evidentirani događaji nastali kao posledica realizacije operativnog rizika i vrši evaluacija operativnih rizika koji proizilaze iz ključnih bančnih procesa. Forum za upravljanje rizicima se usaglašava i oko predloženih mera mitigacije operativnih rizika i prati realizaciju definisanih akcionih planova.

Takodje, u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom i Grupnim okvirom za upravljanje operativnim rizicima, Banka sprovodi process samoprocene rizika i kontrole, kao alata koji se primenjuje u procesu upravljanja operativnim rizikom i sastavni je deo faza identifikacije i izveštavanja o riziku.

Tokom 2022. godine Banka je u najvećoj meri bila izložena rizicima eksternih prevara, rizicima informacionih sistema i pravnom riziku koji proizilazi iz sudskih sporova sa klijentima za naknade za obradu zahteva. Nivo izloženosti operativnom riziku bio je tokom godine u skladu sa interno definisanim limitima za ovaj rizik.

VII FINANSIJSKI POKAZATELJI BANKE

BILANS USPEHA

	2022	2021	Var.
Prihodi od kamata	1.488.471	1.244.070	20%
Rashodi od kamata	(197.715)	(193.826)	2%
Neto prihod po osnovu kamata	1.290.756	1.050.244	23%
Prihodi od naknada i provizija	1.570.462	1.301.304	21%
Rashodi od naknada i provizija	(733.630)	(718.645)	2%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	836.832	582.659	44%
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(1.683)	(2.680)	-37%
Neto gubitak po osnovu prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	(6.264)	-100%
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.500	711	111%
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(231.800)	(95.349)	143%
Ostali poslovnih prihodi	3.281	2.443	34%
Ukupan neto poslovni prihod	1.898.886	1.531.764	24%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(943.963)	(941.295)	0%
Troškovi amortizacije	(172.879)	(214.616)	-19%
Ostali prihodi	13.056	62.299	-79%
Ostali rashodi	(766.509)	(850.677)	-10%
Dobitak/(Gubitak) pre oporezivanja	28.591	(412.525)	
Dobitak/(Gubitak) nakon oporezivanja	28.591	(412.525)	

U 2022. godini zabeležen je rast prihoda od kamata od 20% kao rezultat povećanja kreditnog portfolia i manjeg rasta kamatnih stopa, uz istovremeni manji rast rashoda od kamata od 2% što je rezultat rasta kamatnih stopa na depozite stanovništva, a sveukupno je rezultiralo povećanjem neto prihoda od kamate za 23%.

Prihodi od naknada i provizija beleže rast od 21%, a rashodi od naknada provizija 2%, odnosno neto rezultat je povećan za 44% što je rezultat povećanja baze klijenata i broja transakcija u 2022 godini i povećanja cena naknada u jednom delu godine.

Značajan rast neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u 2022. godini je većim delom rezultat priznatih gubitaka po osnovu očekivanog pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolia kao posledica pogoršanja makroekonomskih pokazatelja usled rasta inflacije i kamatnih stopa, a uzimajući u obzir „forward looking“komponentu u skladu sa IFRS 9. i manjim delom stvarnog pogoršanja kreditnog portfolia. Rast kreditnog portfolia takođe je uticao na povećanje iznosa troška obezvređenja.

Operativni troškovi su neznatno manji u odnosu na prethodnu godinu kao razultat manjih troškova amortizacije za 19% i promena na pozicijama ostalih prihoda i rashoda

Na kraju 2022. godine banka je ostavariła neto dobitak od 28,591 hiljada dinara što je povećanje za 107% u odnosu na iskazani gubitak od 412,525 hiljada dinara u 2021. godini.

VII FINANSIJSKI POKAZATELJI BANKE (nastavak)

BILANS STANJA

	31.12.2022.	31.12.2021.	Var.
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	6.309.374	6.242.317	1%
Hartije od vrednosti	6.303.166	6.231.353	1%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.524.909	1.334.357	14%
Kredit i potraživanja od komitenata	12.057.157	9.889.469	22%
Nematerijalna imovina	128.537	171.834	-25%
Nekretnine, postrojenja i oprema	394.440	344.567	14%
Tekuća poreska sredstva	4	4	0%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	21.407	21.399	0%
Ostala sredstva	416.314	256.332	62%
Ukupno aktiva	27.155.308	24.491.632	11%
Obaveze			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.813.480	1.417.015	28%
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	20.869.738	18.537.017	13%
Rezervisanja	153.244	119.584	28%
Odložene poreske obaveze	342	1.593	-79%
Ostale obaveze	750.109	781.697	-4%
Ukupno obaveze	23.586.913	20.856.906	13%
Kapital			
Akcijski kapital	10.280.853	10.280.853	0%
Gubitak	(6.601.839)	(6.630.430)	0%
Rezerve	(110.619)	(15.697)	605%
Ukupno kapital	3.568.395	3.634.726	-2%
Ukupno pasiva	27.155.308	24.491.632	11%

U poređenju sa prethodnom godinom krediti komitentima su povećani za 22% što je pre svega rezultat rasta portfolia gotovinskih kredita i manjim delom potrošačkih kredita za finansiranje kupovine uređaja u saradnji sa Yettelom doo i ostalih kredita.

Potraživanja od banaka i finansijskih organizacija su povećana su za 14% kao rezultat povećanja namenskih depozita. Nematerijalna sredstva su smanjena za 25% kao rezultat amortizacije, a vrednost opreme povećana za 14% što je rezultat dodatnih ulaganja.

Baza depozita komitenata je povećana za 13% kao rezultat povećanja transakcionih depozita pravnih i fizičkih lica i štednih depozita pravnih lica. Povećanje depozita banaka i drugih finansijskih organizacija od 28%, rezultat je povećanja iznosa namenskog depozita za pokrića kredita za kupovinu uređaja.

VIII ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Nije bilo drugih značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili dodatna obelodanjivanja za 2022. godinu .

IX PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Bankarske aktivnosti Mobi Banke u periodu 2023-2027 će se razvijati u skladu sa strateškim ciljevima i principima poslovanja definisanim u Poslovnoj politici i strategiji. Strateški ciljevi i principi poslovanja kao i mere i instrumenti za njihovu primenu će biti deo procedura i akata Banke koje će doneti i preduzeti organi upravljanja Banke.

Poslovna politika i Strategija Mobi banke ad Beograd za period 2023-2027 je razvijena na osnovu sledećih ključnih elemenata:

- Repozicioniranje Banke kao primarne banke za klijente
- Pristup poslovanju koji kreće od potreba klijenata
- Jasno profilisanje Banke kao digitalno orijentisane finansijske institucije
- Liderstvo na digitalnom tržištu na polju onlajn kanala i mobilnog bankarstva
- Obezbeđivanje najpovoljnijeg transakcionog bankarskog poslovanja
- Pružanje povoljnih finansijskih usluga stanovništvu
- Pouzdanost u korišćenju bankarskih usluga
- Očuvanje i održavanje efektivnog OPEKS-a
- Dostizanje održive profitabilnosti

Distribucija i prodaja

U toku 2023 – 2027 Banka će nastojati da obezbedi stabilno i profitabilno poslovanje kroz organski rast i povećanje tržišnog učešća, bez negativnih uticaja na projekcije dugoročne profitabilnosti.

Veća aktivnost korisničke baze očekuje se, između ostalog, uvođenjem predloga vrednosti za klijente koji prenesu zaradu ili njen deo u Mobi Banku, te repozicioniranjem kao primarna banka za klijente.

Takođe, povećanje aktivnosti klijenata sprovodiće se kroz postojeće kanale prodaje. Očekivani rast korisničke baze će biti obezbeđen kroz saradnju sa Yettel doo i finansiranje prodaje mobilnih uređaja i prateće opreme, kao i učešćem u projektu Vlade i portala E Uprava u vidu veb servisa za pružanje podataka o platama korisnika finansijskih usluga u svrhu unapređenja procesa odobravanja kreditnih proizvoda.

Upravljanje odnosima sa korisnicima

Strategija upravljanja odnosa sa korisnicima za period u toku 2023 je rast broja korisnika sa prijemom zarade (ili njenog dela) u Banci, kao i aktiviranje korisničke baze kroz zaključke do kojih se dolazi analizom obrazaca korišćenja usluga i proizvoda Banke. Definicija aktivnosti počinje sa akvizicijom klijenta kroz namenske kredite za kupovinu mobilnih uređaja i prateće opreme. Banka će razviti strukturiran akvizicioni proces podržan pozivima dobrodošlice i konstantnom edukacijom finansijske pismenosti klijenata. Instaliranje mobilne aplikacije banke na mobilnim uređajima i njeno aktivno korišćenje od strane korisnika je naš primarni cilj. Kroz napredno korisničko iskustvo želimo da predstavimo klijentima prednosti mobilnog bankarstva u svim životnim aspektima. Naredni korak je detaljno informisanje klijenata o svim uslovima i pogodnostima koje dobijaju kroz proizvode Banke.

Pristup podrazumeva da klijenti imaju transparentan pregled dostupnih ponuda kreiranih za njih i u svakom trenutku mogu odabrati ponudu koja im najviše odgovara.

Fokusiraćemo se na primaoce zarade kao ključni element naše strategije i mi ćemo podržati ovu inicijativu kako bismo mogli da obezbedimo najbolju ponudu bankarskih proizvoda za naše klijente.

IX PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ (nastavak)

Marketing

U toku 2023 – 2027 marketing će biti posvećen:

- Uspostavljanju održivog rasta i profitabilnosti
- Rastu baze korisnika sa redovnim prijemom zarade u Banci
- Aktiviranju korisničke baze
- Razvoju novih digitalnih proizvoda i usluga
- Unapređenje postojećih procesa (sa oflajn na onlajn) i otklanjanje kritičnih tačaka
- Unapređenje korisničkog iskustva
- Osnježivanje brenda na tržištu Srbije
- Kontrola operativnih troškova transakcionog bankarstva

Novi proizvodi će u najvećoj meri biti orijentisani na transakciono bankarstvo. Mobi Banka nastoji da ostane lider na polju digitalnog bankarstva kroz konstantno uvođenje inovacija. Konačan cilj je da obezbedimo digitalizaciju svih proizvoda u portfoliju Banke. Očekujemo da će ovaj cilj biti dostižan u toku perioda koji strategija opisuje odnosno 2023 – 2027.

Banka ostaje čvrsto posvećena osnovnom principu da bude institucija orijentisana na korisnika. Kroz istraživanja korisničkog mišljenja i stalnu analizu postojećih procesa Banka teži da drži u fokusu mišljenje korisnika i da obezbedi proizvode i usluge koji odgovaraju potrebama klijenata i da ih isporuči na način koji najviše odgovara klijentima.

Strateške smernice u domenu tehnologije

Strateška ambicija u domenu tehnologije je efikasna i pouzdana podrška poslovanju, regulatornim zahtevima ili tržišnim inicijativama Banke. U 2023-oj godini fokus će biti na unapređenju IT procedura, analitičkih kapaciteta, procesa, unapređenja postojećih IT sistema i isporuci proizvoda i usluga u skladu sa strateškim planovima, kao i na unapređenju IT procedura, analitičkih kapaciteta i procesa.

Ključni strateški pravci za aktivnosti u domenu tehnologije su:

- Optimizacija troškova IT usluga i kapacitet za isporuku poslovnih potreba u skladu sa planiranim povećanjem klijentske baze, aktivnosti klijenata i kreditnog portfolija.
- Fokus na održavanju stabilnosti IT sistema kroz investiranje u IT mrežu, servere i hardversku infrastrukturu uključujući i kapacitete za održavanje poslovanja u slučaju katastrofa i drugih nepredviđenih okolnosti kao i rada zaposlenih sa udaljenih lokacija.
- Kreiranje kapaciteta za unapređenje IT sigurnost kroz upravljanje sigurnosnim problemima i podešavanje sigurnosnih procesa i alata.
- Razvoj i unapređenje sistema za praćenje incidenata, planiranja razvoja i rešavanja zahteva klijenata.
- Dalji razvoj i unapređenje procesa i unapređenje interfejsa ka ostalim delovima organizacije sa fokusom na korisničko iskustvo, akviziciju i servisiranje klijenata.
- Izgradnja kapaciteta i razvoj tima u domenu analitike podataka kao bismo osigurali bolje razumevanje aktivnosti korisnika, kreditnog rizika i kako bismo osigurali učestvovanje korisnika u kampanjama.
- Kreiranje kapaciteta za saradnju sa partnerima, posebno brzi razvoj front end rešenja za partnere kako bi se osigurao visok nivo performansi i kvaliteta ovih IT sistema.
- Kontrolisati arhitekturu IT sistema kroz osnivanje odeljenja u čijoj nadležnosti bi bile navedene aktivnosti.

X NEFINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE

Nefinansijski izveštaj Mobi Banke za 2022. godinu

1. Uvod

Kao prva digitalna banka u regionu, Mobi Banka od samog početka na tržištu 2014. godine neguje i razvija model poslovanja u čijoj se srži nalazi održivost i odgovornost prema zajednici u kojoj posluje. Iz godine u godinu, Banka strateški razvija i podržava brojne društveno odgovorne inicijative sa ciljem da pokrene pozitivne promene.

Vodeći se načelima transparentnosti i društvene odgovornosti, a pod okriljem PPF Grupe u okviru koje posluje, Mobi Banka je u 2022. godini napravila prve korake ka strateškoj implementaciji ESG načela i krajem godine pristupila kreiranju prvog godišnjeg ESG izveštaja sa ciljem još preciznijeg praćenja i analize uticaja Banke na okruženje. Na osnovu dobijenih rezultata, Mobi Banka će u narednom periodu raditi na razvoju i implementaciji novih inicijativa i projekata u domenu društvene odgovornosti.

Ostvarivši prvi pozitivan poslovni rezultat krajem u 2022. godini nakon orjentacije strategije ka digitalnom bankarstvu, Mobi Banka je stvorila uslove za još posvećenije angažovanje u oblasti zelene tranzicije i primene ESG postulata.

2. Zaštita životne sredine

Sam koncept digitalnog bankarstva podrazumeva racionalnu potrošnju resursa i tendenciju smanjenja upotrebe papira i energenata. Mobi Banka neprestano radi na unapređenju svog poslovnog modela i daljoj digitalizaciji usluga kako bi ohrabrila korisnike da najveći deo aktivnosti obave u okviru mobilne ili web aplikacije, bez odlaska u banku. Ujedno, Banka nastoji da kada god je to moguće, sva obaveštenja, izveštaje i ponude komuncira klijentima kroz brojne digitalne kanale komunikacije.

U 2022. godini, Banka je donela odluku o ukidanju plastičnih čaša u kancelariji i nastavila sa promocijom obostrane i crno-bele štampe u svakodnevnom poslovanju.

Potrošnja energije

Opis	Jedinica mere	Količina
Prirodni gas	MWh	318
Potrošnja energije iz drugih neobnovljivih izvora energije	MWh	4
Potrošnja struje, grejanja i sistema za hlađenje iz neobnovljivih izvora energije	MWh	71
Potrošnja struje, grejanja i sistema za hlađenje iz obnovljivih izvora energije	MWh	33

Potrošnja vode

Opis	Jedinica mere	Količina
Ukupna potrošnja vode uključujući vodovod i potrošnju vode iz balona za vodu	MWh	318

3. Podrška zajednici – društveno odgovorne inicijative Mobi Banke

Godinama unazad, Mobi Banka posebnu pažnju posvećuje osmišljavanju i realizaciji društveno odgovornih inicijativa sa željom da u što većoj meri podrži zajednicu u kojoj posluje. Jedan od osnovnih stubova poslovanja Mobi Banke je koncept humanog bankarstva, koji obuhvata ekološki i društveno savesne prakse, ali i širi koncept bankarstva koji ima za cilj da ljudima olakša život. U 2022. godini, Banka je podržala društveno odgovorne inicijative donacijama u iznosu od 10.000 evra, i ohrabivala svoje zaposlene da učestvuju u njima. U nastavku su navedene ključne inicijative koje je Banka podržala u prethodnoj godini:

3. Podrška zajednici – društveno odgovorne inicijative Mobi Banke (nastavak)**3.1. Nagrađivanje 10 učenika generacije beogradskih srednjih škola**

Sa željom da podstakne i ohrabri zalaganje uspešnih, mladih ljudi, Mobi Banka je početkom jula 2022. godine izdvojila pola miliona dinara kako bi nagradila desetero učenika i učenica generacije beogradskih srednjih škola, svakoga pojedinačno iznosom od 50.000 dinara. Ovom prilikom, nagrađeni đaci posetili su ekspozituru Mobi Banke.

3.2. Saradnja sa fondacijom SOS Dečija Sela

U toku 2022. godine, Mobi Banka podržala je i rad fondacije SOS Dečija sela Srbija, donirajući 500.000 dinara Centru za podršku porodici Beograd. Centar za podršku porodici pruža pomoć socijalno ugroženim porodicama da ostanu na okupu i radi na osnaživanju dece i mladih. Na ovaj način, Banka je obezbedila neophodna sredstva za angažovanje stručnih saradnika i organizaciju radionica za decu i mlade iz ugroženih porodica.

3.3. Ukidanje provizija na donacije povodom Nacionalnog dana davanja

U svojstvu članice Srpskog filantropskog foruma, Mobi Banka je u susret Nacionalnom danu davanja 2022. ukinula provizije na donacije uplaćene na namenski račun Srpskog filantropskog foruma tokom trajanja kampanje pod nazivom „Spasimo hranu, spasimo humanost“.

Dostizanje pozitivne profitabilnosti u 2022. godini ujedno je i motiv za Mobi Banku da u narednom periodu investira još više resursa u realizaciju aktivnosti koje će unaprediti kvalitet života ljudi i pružiti pozitivan uticaj zajednici čiji je Banka deo.

4. Zaposleni

Mobi Banka veruje da su zaposleni ključ uspešnog i kontinuiranog napretka kompanije, te da je prioritetni cilj Banke stvaranje podsticajnog, motivišućeg i bezbednog radnog okruženja u kome zaposleni mogu da ostvare svoj pun potencijal i na taj način dugoročno doprinesu poboljšanju kvaliteta usluga za klijente, i u krajnjoj liniji, ostvarenju ciljeva Banke. Iz tog razloga, Banka posebnu pažnju posvećuje razvoju radnog okruženja, poštovanju prava zaposlenih i ulaganju u njihov razvoj.

U tabeli ispod prikazana je struktura zaposlenih prema kategoriji, polu i starosti za 2022. godinu (sve vrednosti su izražene kroz FTE):

	Muškarci		Žene		Ukupno	
	Broj	Procenat	Broj	Procenat	Broj	Procenat
Rukovodioci	17	45%	21	55%	38	11%
Ispod 30 godina	0	0%	2	100%	2	5%
31-50 godina	15	47%	17	53%	32	84%
51 godina i više	2	50%	2	50%	4	11%
Službenici	83.45	27%	229.70	73%	313.15	87%
Ispod 30 godina	36.20	30%	84.60	70%	120.80	39%
31-50 godina	46.25	25%	135.95	75%	182.20	58%
51 godina i više	1	10%	9.15	90%	10.15	3%
Top menadžment	6	67%	3	33%	9	2%
Ispod 30 godina	1	100%	0	0%	1	11%
31-50 godina	5	63%	3	38%	8	89%
Ukupno:	106.45	30%	253.70	70%	360.15	100%

4. Zaposleni (nastavak)

Kada je reč o ključnim politikama u ovoj oblasti, Tim za ljudske resurse sve aktivnosti sprovodi u skladu sa strateškim dokumentima Banke, i ujedno radi na njihovom usavršavanju. Ključni dokumenti koji obezbeđuju usklađenost poslovanja sa regulatornim zahtevima su:

- Kolektivni ugovor
- Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu
- Pravilnik o zaštiti uzbunjivača
- Pravilnik ljudskih resursa
- Politika zarada
- Pravilnik o sistematizaciji poslova
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji
- Procedura zapošljavanja

4.1. Kolektivni ugovor

Svi zaposleni Mobi Banke obuhvaćeni su Kolektivnim ugovorom, bez obzira na to da li su članovi Sindikata. Već osam godina, Kolektivni ugovor uređuje finansijske i nefinansijske benefite, radno vreme, organizaciju rada, praznike i druga radna i socijalna prava zaposlenih u Mobi Banci, kao i mehanizme za njihovu zaštitu.

Pored benefita koji su zagarantovani Zakonom o radu, Kolektivni ugovor garantuje niz dodatnih pogodnosti za zaposlene, poput godišnjeg regresa i naknade za topli obrok čiji su iznosi i do 50% viši od prosečnog. Takođe, svi zaposleni dobijaju finansijsku podršku u iznosu od 40.000 dinara prilikom rođenja deteta, a roditelji imaju pravo i na dodatni slobodan dan prilikom polaska deteta u prvi razred osnovne škole.

U okviru izuzetno uspešne saradnje sa Sindikatom, Mobi Banka neprestano radi na analizi relevantnosti svih benefita i uvođenju novih, kako bi obezbedila da ostanu značajni za dobrobit zaposlenih.

4.2. Prilika za mlade

Mobi Banka rado ulaže u rast i razvoj mladih, i u okviru programa „Moja prva plata“ pruža priliku mladima bez radnog iskustva da uče i razvijaju se u okviru savremenog modela poslovanja kakav pruža prva digitalna banka na domaćem tržištu. U 2022. godini otvorene su 24 pozicije za plaćenu praksu, uz mogućnost stalnog zapošljavanja za najbolje.

Mladi rado biraju Mobi Banku kao poslodavca, te je više od trećine zaposlenih mlađe od 30 godina.

4.3. Radno okruženje budućnosti – Tomorrowland

Sa ciljem da stvori ekosistem zasnovan na minimalnom broju pravila i smernica, u kome sloboda jednog ne narušava rad zajednice, Mobi Banka neprestano radi na novim rešenjima u domenu organizacije rada. Na ovaj način, stvorena je atmosfera u kojoj nema mesta tenziji, stresu i sagorevanju, i koje zaposlenima pruža priliku da razviju svoj pun potencijal. U 2022. godini, Banka je dizajnirala radno okruženje koje spaja digitalnu i fizičku interakciju, pod nazivom Tomorrowland.

Tomorrowland je zasnovan na principu individualne organizacije radnog dana, što podrazumeva da zaposleni imaju izbor da li će raditi od kuće ili iz kancelarije, kao i kojih osam sati u periodu od 8.00 do 18.00 časova im najviše odgovara za realizaciju radnih obaveza. Kako bi projekat ovih razmera bio održiv, definisano je nekoliko jednostavnih pravila i smernica. Svaki tim organizuje svoj timski dan kada se svi okupljaju u kancelariji kako bi se održala timska kohezija i razmenila mišljenja. Za koleginice i kolege čiji opis posla zahteva prisustvo u kancelariji obezbeđena su fiksna radna mesta, dok su sva ostala fleksibilna tako da svako može da izabere mesto koje mu najviše odgovara.

4. Zaposleni (nastavak)

4.4. Briga o zaposlenima

Mobi Banka vodi se načelom da su dobrobit i zdravlje zaposlenih na prvom mestu. Iz tog razloga, Banka svim svojim zaposlenima obezbeđuje privatno zdravstveno osiguranje koje obuhvata paket zdravstvenih usluga, uključujući i redovan godišnji sistematski pregled. Zaposleni su u mogućnosti da koriste širok spektar specijalističkih lekarskih usluga tokom godine, do limita od 1.000 EUR po zaposlenom. Pored toga, zaposleni Banke imaju i mogućnost korišćenja ambulate koja se nalazi u neposrednoj blizini kancelarije.

Dodatno, Banka svim svojim zaposlenima pruža mogućnost da, po povoljnijim uslovima, obezbeze polisu privatnog zdravstvenog osiguranja i članovima svoje porodice.

Pored osiguranja, Mobi Banka zaposlenima pruža i mogućnost plaćene rekreacije, u cilju podsticanja dobrih navika i zdravog načina života.

4.5. Upravljanje učinkom zaposlenih

U Mobi Banci svi zaposleni imaju mogućnost da učestvuju u kreiranju ličnih planova razvoja, a formalno ocenjivanje radnog učinka i individualnog razvoja sprovodi se na godišnjem nivou.

Finalna ocena realizacije ciljeva, postignutih uspeha i izazova u prethodnoj godini, kao i postavljanje novih ciljeva za period od godinu dana, vrši se i procenjuje na sastanku zaposlenog i nadređenog u prvom kvartalu naredne godine. Procena učinka uključuje i ocenu kompetencija, a iz ukupne ocene procenjuju dalje se mogućnosti za razvoj karijere. Na osnovu ocene učinkovitosti zaposlenog i ostvarenja kompanijskih ciljeva donosi se i odluka o isplati finansijskih bonusa na godišnjem nivou, kao još jedan vid priznanja zaposlenima koji postužu vrhunske performanse i doprinose sveukupnom razvoju kompanije.

4.6. Usavršavanje i razvoj zaposlenih

Tim za ljudske resurse Mobi Banke neprestano radi na povećanju raznovrsnosti programa za učenje koji zaposlenima pružaju priliku da se usavrše u oblastima od interesovanja. U toku 2022. godine, Banka je organizovala sledeće obuke:

- Inicijalni trening za zaposlene na prvim linijama (kreditni savetnici, agenti Kontakt centra, Telesales i Collection agenti) u formi lekcija na e-learning platformi Banke sa gotovo 100 polaznika;
- Obuka koja se tiče sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, koja je obavezna za sve zaposlene na godišnjem nivou;
- Trening na temu uspešne poslovne komunikacije;
- Onboarding radionice za novozaposlene.

5. Borba protiv korupcije i podmićivanja

Mobi Banka je apsolutno posvećena istraživanju i prevenciji svih oblika kriminaliteta i protivzakonitog postupanja u okviru svog poslovanja, uključujući i potencijalne incidente u vezi sa korupcijom i podmićivanjem. Od samog početka, Banka aktivno radi na razvoju i unapređivanju kapaciteta i mehanizama za brzo, nezavisno i objektivno postupanje u navedenim situacijama.

U domenu svojih nadležnosti u borbi protiv korupcije i podmićivanja, Mobi Banka je formirala organizacionu jedinicu čija je osnovana aktivnost prevencija i suzbijanje protivzakonitih aktivnosti, što obuhvata sprečavanje kako internih zloupotreba zaposlenih, tako i sprečavanje protivzakonitog delovanja klijenata i trećih lica. Ova organizaciona jedinica ima razvijena interna pravila, procedure i politike za prepoznavanje i prijavljivanje protivzakonitih radnji i kriminaliteta u opštem smislu, uključujući i koruptivno delovanje, kao i mehanizme za dalje procesuiranje i prijavljivanje ovih radnji nadležnim organima. U ovom trenutku, Banka radi na planu i pripremi predloga internog akta – Politike za borbu protiv korupcije i podmićivanja, sa ciljem njegovog usvajanja u toku 2023. godine. Nakon implementacije internog akta, u planu je i detaljna obuka zaposlenih.

5. Borba protiv korupcije i podmićivanja (nastavak)

Imajući u vidu da su korporativni procesi nabavke identifikovani kao jedan od najvećih izvora potencijalnog koruptivnog delovanja, Banka je definisala veoma složen sistem nabavke koji uključuje niz mera i mehanizama sa ciljem prevencije korupcije i podmićivanja u ovom procesu.

Kada je reč o zaštiti uzbunjivača, Banka aktivno primenjuje odredbe Zakona o zaštiti uzbunjivača koji se primenjuje na privredna društva na teritoriji Republike Srbije, i ujedno radi na pripremi detaljnog internog akta koji će se baviti ovim pitanjem na nivou kompanije.

Mobi Banka do sada nije imala identifikovane, prijavljene i potvrđene slučajeve korupcije.

Beograd, 30.03.2023. godine

Aleksandar Bogdanović
Predsednik Izvršnog odbora
Zakonski zastupnik banke

Milka Rajčević
Član Izvršnog odbora